

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

8. märts 2022 *

Sisukord

I.	Õiguslik raamistik	7
A.	Traditsiooniliste omavahendite valdkonna õigus	7
1.	Omavahendite süsteemi puudutavad otsused	7
2.	Omavahendite käsutusse andmise meetodeid ja menetlust käsitlevad määrused	7
3.	Määrus nr 608/2014	10
4.	Määrus nr 1553/89	11
B.	Tolliõigus	11
1.	Ühenduse tolliseadustik	11
2.	Liidu tolliseadustik	14
3.	ÜTSi rakendussätted	17
4.	LTSi rakendusmäärus	18
C.	Käibemaksuõigus	19
II.	Asjaolud ja kohtueelne menetlus	21
A.	Vaidluse aluseks olevad asjaolud	21
B.	Kohtueelne menetlus	28
III.	Menetlus Euroopa Kohtus	29
IV.	Hagi	30
A.	Vastuvõetavus	30

* Kohtumenetluse keel: inglise.

1. Ühendkuningriigi kaitseõiguste rikkumine kohtueelses menetluses ja Euroopa Kohtu menetluses	30
a) Poolte argumendid	30
b) Euroopa Kohtu hinnang	31
2. Liidu käibemaksuõiguse rikkumise väite faktilise ja õigusliku aluse ebapiisavus, eriti mis puudutab tolliprotseduuri 42	34
a) Poolte argumendid	34
b) Euroopa Kohtu hinnang	35
3. Õiguspärase ootuse kaitse, õiguskindluse, estoppel'i ja lojaalse koostöö põhimõtete rikkumine	35
a) Poolte argumendid	35
b) Euroopa Kohtu hinnang	36
4. Euroopa Kohtu pädevuse puudumine vaadata ELTL artikli 258 alusel algatatud liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses läbi komisjoni taotlus kohustada liikmesriiki kindlaks määratud omavahendite summa kättesaadavaks tegema	38
a) Poolte argumendid	38
b) Euroopa Kohtu hinnang	39
5. Hagi ennatlikkus ja vastuvõetamatus osas, mis puudutab ajavahemikku 1. maist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud), tulenevalt selle ajavahemiku kohta väljastatud Breach C 18 teatistest	41
a) Poolte argumendid	41
b) Euroopa Kohtu hinnang	42
B. Sisulised küsimused	43
1. Liidu finantshuvide kaitse ja pettusevastase võitluse kohustuste ning liidu tolliõigusest tulenevate kohustuste rikkumine	43
a) ELTL artikli 310 lõike 6 ja artikli 325 rikkumine	43
1) Liikmesriikidele ELTL artikliga 325 pandud kohustused	43
2) ELTL artikliga 325 pandud kohustuste rikkumine	45
i) Sissejuhatavad märkused	45
ii) Asjaomase alahindamises seisneva pettuse peamiste omaduste kirjeldus	46

iii)	Asjaolu, et Ühendkuningriik teadis rikkumise perioodi algusest peale, millised olid asjaomase alahindamises seisneva pettuse peamised omadused ja tõhusad meetmed selle vastu võitlemiseks	46
iv)	Rikkumise perioodil asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemiseks Ühendkuningriigi kohaldatud tollikontrolli mehhanismi mittevastavus ETL artikli 325 lõikele 1	49
b)	Liidu tollieeskirjadest tulenevate kohustuste rikkumine	51
1)	Sissejuhatavad märkused	51
2)	Ühenduse tolliseadustiku artiklist 13 ja liidu tolliseadustiku artiklist 46 tulenevate kohustuste rikkumine	53
i)	Poolte argumendid	53
ii)	Euroopa Kohtu hinnang	54
3)	ÜTSi rakendussätete artikli 248 lõikest 1 ja LTSi rakenduse määruse artiklist 244 tulenevate kohustuste rikkumine	57
4)	Ühenduse tolliseadustiku artikli 220 lõikest 1 ja liidu tolliseadustiku artikli 105 lõikest 3 tulenevate kohustuste rikkumine	61
2.	Liidu õigusest tulenevate kohustuste rikkumine tollimaksudest laekuvate traditsiooniliste omavahendite kättesaadavaks tegemise valdkonnas	62
a)	Väide, et Ühendkuningriik on rikkunud oma põhimõttelist kohustust teha traditsioonilised omavahendid kättesaadavaks	63
1)	Põhimõte, mille kohaselt Ühendkuningriik vastutab laekumata jäänud liidu traditsiooniliste omavahendite tuvastamata jätmise eest	63
2)	Ühendkuningriigi vastutus laekumata jäänud liidu omavahendite eest, mis on tuvastatud Snake C 18 teatistes	67
b)	Väide, et Ühendkuningriik on rikkunud kohustust teha kättesaadavaks traditsiooniliste omavahendite konkreetsed summad	72
1)	Ühendkuningriigi argumendid, mille kohaselt Euroopa Kohus peab kõigepealt analüüsima tema hinnangut laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite mahu kohta	73
2)	Komisjoni hinnang laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summadele OLAFi-JRC meetodi alusel	75
3)	Ühendkuningriigi hinnang laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summadele HMRC meetodi alusel	76
4)	Üldised argumendid, mis on suunatud OLAFi-JRC meetodi vastu	77
5)	Ajavahemikul 2011. aasta novembrist kuni 2014. aasta novembrini laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa hindamine	79

6)	Ajavahemikul 1. jaanuarist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud) laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa hindamine	81
i)	OLAFi-JRC meetodi kriitika, mille kohaselt see meetod viib alahinnatuks peetava impordi mahu ülehindamiseni	81
ii)	OLAFi-JRC meetodi kriitika, mille kohaselt see meetod viib alahinnatuks peetava impordi väärtuse ülehindamiseni	83
7)	Breach C 18 teatiste mõju nende laekumata jäänud omavahendite summa hindamisele, mida komisjon nõuab ajavahemiku eest 1. jaanuarist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud)	86
8)	Vahetuskurs, mida tuleb kohaldada laekumata jäänud omavahendite summa kindlaksmääramiseks	89
9)	Järeldus	90
3.	Käibemaksu ja vastavate omavahendite kättesaadavaks tegemise kohustust reguleerivatest õigusnormidest tulenevate kohustuste rikkumine	90
a)	Poolte argumendid	90
b)	Euroopa Kohtu hinnang	92
4.	ELL artikli 4 lõikest 3 tuleneva lojaalse koostöö kohustuse rikkumine	96
a)	Poolte argumendid	96
b)	Euroopa Kohtu hinnang	96
Kohtukulud	99

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – ELL artikli 4 lõige 3 – ELTL artikli 310 lõige 6 ja artikkel 325 – Omavahendid – Tollimaksud – Käibemaks – Euroopa Liidu finantshuvide kaitse – Pettusevastane võitlus – Tõhususe põhimõte – Liikmesriikide kohustus teha omavahendid Euroopa Komisjonile kättesaadavaks – Liikmesriikide rahaline vastutus omavahendite laekumata jäämise korral – Hiinast pärit tekstiilitoodete ja jalatsite import – Laiaulatuslik ja süstemaatiline pettus – Organiseeritud kuritegevus – Importijad, kes ei täida oma kohustusi – Tolliväärtus – Väärtuse alahindamine – Käibemaksuga maksustatav väärtus – Süstemaatilise ja riskianalüüsil põhineva tollikontrolli tegemata jätmine enne asjaomase kauba vabastamist – Süstemaatiline tagatiste andmata jätmine – Impordiga seotud traditsiooniliste omavahendite laekumata jääva summa hindamiseks kasutatav meetod, millega kaasneb suur oht väärtust alahinnata – Liidu tasandil kindlaks määratud keskmistel hindadel põhinev statistiline meetod – Lubatavus

Kohtuasjas C-213/19,

mille ese on ELTL artikli 258 alusel 7. märtsil 2019 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Flynn ja F. Clotuche-Duvieusart,

hageja,

versus

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, esindajad: F. Shibli, S. Brandon, Z. Lavery ja S. McCrory, hiljem F. Shibli ja S. McCrory, keda abistasid J. Eadie ja I. Rogers, QC, ning *barristers* S. Pritchard, T. Sebastian ja R. Hill,

kostja,

keda toetavad:

Belgia Kuningriik, esindajad: J.-C. Halleux, P. Cottin ja S. Baeyens,

Eesti Vabariik, esindaja: N. Grünberg,

Kreeka Vabariik, esindaja: M. Tassopoulou,

Läti Vabariik, esindajad: K. Pommere, V. Soņeca ja I. Kucina, hiljem K. Pommere,

Portugali Vabariik, esindajad: P. Barros da Costa, S. Jaulino, L. Inez Fernandes ja P. Rocha,

Slovaki Vabariik, esindaja: B. Ricziová,

menetlusse astujad,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident L. Bay Larsen, kodade presidendid A. Arabadjiev, A. Prechal (ettekandja), I. Jarukaitis, N. Jääskinen, I. Ziemele ja J. Passer, kohtunikud J.-C. Bonichot, T. von Danwitz, M. Safjan, A. Kumin ja N. Wahl,

kohtujurist: P. Pikamäe,

kohtusekretär: asekohtusekretär M. A. Gaudissart,

arvestades kirjalikku menetlust ja 8. detsembri 2020. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 9. septembri 2021. aasta kohtuistungil ära kuulunud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Euroopa Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et:
 - kuna Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik ei kajastanud raamatupidamisarvestuses tollimaksu täpseid summasid ega teinud sellele institutsioonile kättesaadavaks traditsiooniliste omavahendite ja käibemaksupõhiste omavahendite täpset summat seoses teatavate tekstiiltoodete ja jalatsite impordiga Hiinast (edaspidi „asjaomane import“), siis on ta rikkunud

kohustusi, mis tulenevad nõukogu 26. mai 2014. aasta otsuse 2014/335/EL, Euratom Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta (ELT 2014, L 168, lk 105) artiklitest 2 ja 8, nõukogu 7. juuni 2007. aasta otsuse 2007/436/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta (ELT 2007, L 163, lk 17) artiklitest 2 ja 8, nõukogu 26. mai 2014. aasta määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised, käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, ning muude sularahavajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete kohta (ELT 2014, L 168, lk 39) (muudetud nõukogu 17. mai 2016. aasta määrusega (EL, Euratom) 2016/804 (ELT 2016, L 132, lk 85)) (edaspidi „määrus nr 609/2014“) artiklitest 2, 6, 9, 10, 12 ja 13, nõukogu 22. mai 2000. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000, millega rakendatakse ühenduste omavahendite süsteemi käsitlev otsus 94/728/EÜ, Euratom (EÜT 2000, L 130, lk 1; ELT eriväljaanne 01/03, lk 169), artiklitest 2, 6, 9, 10, 11 ja 17, nõukogu 29. mai 1989. aasta määruse (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 käibemaksust laekuvate omavahendite kogumise kindla ühtse korra kohta (EÜT 1989, L 155, lk 9; ELT eriväljaanne 01/01, lk 197) artiklist 2, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT 2013, L 269, lk 1; edaspidi „liidu tolliseadustik“), artikli 105 lõikest 3 ja nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT 1992, L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307), (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. aprilli 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 648/2005 (ELT 2005, L 117, lk 13) (edaspidi „ühenduse tolliseadustik“) artikli 220 lõikest 1,

tingituna ELL artikli 4 lõikest 3, ELTL artiklist 325 ja artikli 310 lõikest 6, liidu tolliseadustiku artiklitest 3 ja 46, ühenduse tolliseadustiku artiklist 13, komisjoni 2. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92 (EÜT 1993, L 253, lk 1; ELT eriväljaanne 02/06, lk 3) (muudetud komisjoni 19. detsembri 1994. aasta määrusega (EÜ) nr 3254/1994 (EÜT 1994, L 346, lk 1) (edaspidi „ÜTSi rakendussätted“), artikli 248 lõikest 1, komisjoni 24. novembri 2015. aasta rakendusmääruse (EL) 2015/2447, millega nähakse ette määruse nr 952/2013 teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT 2015, L 343, lk 558, edaspidi „LTSi rakendusmäärus“), artiklist 244, nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT 2006, L 347, lk 1, ja parandus ELT 2007, L 335, lk 60) (muudetud nõukogu 25. juuni 2009. aasta direktiiviga 2009/69/EÜ (ELT 2009, L 175, lk 12) (edaspidi „direktiiv 2006/112“) artikli 2 lõike 1 punktidest b ja d, artiklitest 83, 85–87 ning artikli 143 lõike 1 punktist d ja lõikest 2 tulenevate kohustuste rikkumisest

on laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite maht, mis tuleb komisjonile kättesaadavaks teha (millest on maha arvatud sissenõudmiskulud):

- 2017. aastal (kuni 11. oktoobrini 2017 kaasa arvatud) 496 025 324,30 eurot;
- 2016. aastal 646 809 443,80 eurot;
- 2015. aastal 535 290 329,16 eurot;
- 2014. aastal 480 098 912,45 eurot;
- 2013. aastal 325 230 822,55 eurot;

- 2012. aastal 173 404 943,81 eurot;
- 2011. aastal 22 777 312,79 eurot;
- kuna Ühendkuningriik ei esitanud kogu teavet, mida komisjon vajas laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa kindlaksmääramiseks, ega esitanud Her Majesty's Revenue & Customs'i (Ühendkuningriigi maksu- ja tolliamet, edaspidi „HMRC“) õigustalituse õigusliku arvamuse sisu, mida temalt taotleti, ega selle otsuse põhjendusi, mille tulemusena tühistati kindlakstehtud tollivõlad, siis rikkus ta ELL artikli 4 lõikest 3 ning nõukogu 26. mai 2014. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 608/2014, millega kehtestatakse Euroopa Liidu omavahendite süsteemi rakendusmeetmed (ELT 2014, L 168, lk 29), artikli 2 lõikest 2 ja lõike 3 punktist d tulenevaid kohustusi.

I. Õiguslik raamistik

A. Traditsiooniliste omavahendite valdkonna õigus

1. Omavahendite süsteemi puudutavad otsused

- 2 Ajavahemikul 2011. aasta novembrist kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud) (edaspidi „rikkumise periood“), mille osas komisjon käesoleva menetluse raames heidab Ühendkuningriigile ette liidu õiguse erinevaid rikkumisi, olid järjestikku kohaldatavad kaks otsust liidu omavahendite süsteemi kohta, nimelt otsus 2007/436 ja alates 1. jaanuarist 2014 otsus 2014/335.
- 3 Vastavalt otsuse 2014/335 artikli 2 lõike 1 punktidele a ja b, mille sõnastus on sisuliselt samasugune nagu otsuse 2007/436 artikli 2 lõike 1 punktidel a ja b, käsitatakse liidu eelarvesse kavandatud omavahenditena tulu, mille allikaks on vastavalt „traditsioonilised omavahendid, mis koosnevad järgmisest: [...] ühise tollitariifistiku tollimaksud ja muud tollimaksud, mille liidu institutsioonid on kehtestanud või kehtestavad kolmandate riikidega kauplemise suhtes“ ning „ühtse määra kohaldamine kõigi liikmesriikide ühtlustatud käibemaksu arvestusbaaside suhtes, mis määratakse kindlaks kooskõlas liidu eeskirjadega“.
- 4 Nende otsuste artikli 8 lõike 1 esimeses lõigus on ette nähtud, et liikmesriigid nõuavad ühise tollitariifistiku tollimaksud kui traditsioonilised omavahendid sisse vastavalt riigisisestele õigusnormidele, mida kohandatakse vajaduse korral nii, et need vastaksid liidu eeskirjade nõuetele, ning kolmandas lõigus on sätestatud, et liikmesriigid annavad nimetatud otsuste artikli 2 lõike 1 punktides a, b ja c ette nähtud vahendid komisjoni käsutusse.

2. Omavahendite käsutusse andmise meetodeid ja menetlust käsitlevad määrused

- 5 Rikkumise perioodil olid järjestikku kohaldatavad kaks liidu omavahendite käsutusse andmist käsitlevat määrust, nimelt määrus nr 1150/2000 ja alates 1. jaanuarist 2014 määrus nr 609/2014.

- 6 Määruse nr 609/2014 artikli 2 lõikes 1, mille sisu vastab sisuliselt määruse nr 1150/2000 artikli 2 lõikele 1, on sätestatud:

„Käesoleva määruse kohaldamisel loetakse [otsuse 2014/335] artikli 2 lõike 1 punktis a osutatud liidu traditsiooniliste omavahendite nõue kindlaksmääratuks niipea, kui tollieeskirjades ette nähtud tingimused seoses nõude arvestuskande tegemise ja võlgniku teavitamisega on täidetud.“

- 7 Määruse nr 609/2014 artikli 6 lõige 1 ja lõike 3 esimene ning teine lõik, mis kordavad sisuliselt määruse nr 1150/2000 artikli 6 lõiget 1 ja lõike 3 punkte a ja b, sätestavad:

„1. Omavahendite raamatupidamisarvestust peab iga liikmesriigi riigikassa või iga liikmesriigi määratud asutus ning see jaguneb vastavalt vahendite liigile.

[...]

3. Vastavalt artiklile 2 kindlaks määratud nõuded tuleb käesoleva lõike teise lõigu alusel kanda raamatupidamisarvestusse [n-ö „A-arvestus“] hiljemalt esimesel tööpäeval pärast nõude kindlaksmääramise kuule järgneva teise kuu üheksateistkümnendat kuupäeva.

Kindlaksmääratud nõuded, mis ei ole esimeses lõigus osutatud raamatupidamisarvestusse kantud, sest need on veel sisse nõudmata, ning millele ei ole antud tagatist, kantakse esimeses lõigus ette nähtud aja jooksul eraldi raamatupidamisarvestusse [n-ö „B-arvestus“]. Liikmesriigid võivad kasutada seda korda juhul, kui kindlaksmääratud nõuded, millele on antud tagatis, vaidlustatakse ning need võivad vaidluste lahendamise tulemusena muutuda.

[...]“.

- 8 Määruse nr 609/2014 artikli 9 lõike 1 esimese lõigu algne sõnastus, mis oli sisuliselt samasugune nagu määruse nr 1150/2000 artikli 9 lõike 1 esimesel lõigul, oli järgmine:

„Iga liikmesriik kannab omavahendid artiklis 10 sätestatud korras kontole, mis avatakse komisjoni nimel liikmesriigi riigikassas või liikmesriigi määratud asutuses.“

- 9 Alates 1. oktoobrist 2016 on see säte sõnastatud järgmiselt:

„Iga liikmesriik kannab omavahendid artiklites 10, 10a ja 10b sätestatud korras kontole, mis on avatud komisjoni nimel liikmesriigi riigikassas või riigi keskpangas. Ilma et see piiraks kolmandas lõigus osutatud negatiivse intressi kohaldamist, võib seda kontot debiteerida ainult komisjoni korraldusel.“

- 10 Määruse nr 609/2014 artikli 12 lõigete 1 ja 3 algne sõnastus, mis oli sisuliselt samasugune nagu määruse nr 1150/2000 artikli 11 lõigetel 1 ja 3, oli järgmine:

„1. Mis tahes hilinemise eest summade kandmisel artikli 9 lõikes 1 osutatud kontole peab asjaomane liikmesriik maksma viivist.

[...]

3. Majandus- ja rahaliitu mittekuuluvate liikmesriikide puhul võrdub viivise intressimäär määruga, mida liikmesriikide keskpangad kohaldasid oma põhiliste refinantseerimistehingute suhtes kõnealuse kuu esimesel kuupäeval ning mida on suurendatud kahe protsendipunkti võrra,

või liikmesriikide puhul, kelle keskpanga intressimäär ei ole teada, keskpanga intressimäärale kõige paremini vastava intressimääraga, mida kohaldatakse liikmesriigi rahaturul kõnealuse kuu esimesel kuupäeval ning mida on suurendatud kahe protsendipunkti võrra.

Kõnealusele määrale lisandub 0,25 protsendipunkti iga viivitatud kuu kohta. Suurendatud määra kohaldatakse kogu viivitusaja suhtes.“

- 11 Alates 1. oktoobrist 2016 on määruse nr 609/2014 artikli 12 lõige 3 asendatud artikli 12 lõikega 5, milles on sätestatud:

„Majandus- ja rahaliitu mittekuuluvate liikmesriikide viivisemäär võrdub määraga, mida keskpangad kohaldasid kõnealuse kuu esimesel päeval oma põhiliste refinantseerimistehingute suhtes, või 0 protsendiga, olenevalt sellest, kumb on suurem, ning mida on suurendatud 2,5 protsendipunkti võrra. Liikmesriikide puhul, kelle kohta keskpanga määr ei ole kättesaadav, võrdub viivisemäär määraga, mis on kõige lähemal määrale, mida kohaldata kõnealuse kuu esimesel päeval liikmesriigi rahaturul, või 0 protsendiga, olenevalt sellest, kumb on suurem, ning mida on suurendatud 2,5 protsendipunkti võrra.

Kõnealusele määrale lisandub 0,25 protsendipunkti iga viivitatud kuu kohta.

Esimese ja teise lõigu kohane suurendamine kokku ei tohi ületada 16 protsendipunkti. Suurendatud määra kohaldatakse kogu viivitusaja suhtes.“

- 12 Määruse nr 609/2014 artiklis 13 „Summad, mida ei ole võimalik sisse nõuda“, mis kordab sisuliselt määruse nr 1150/2000 artiklit 17, on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada artikli 2 kohaselt kindlaks määratud nõuetele vastavate summade komisjonile kättesaadavaks tegemine käesolevas määruses ette nähtud korras.

2. Liikmesriigid on järgmistel tingimustel vabastatud artikli 2 kohaselt kindlaks määratud nõuetele vastavate summade komisjoni käsutusse andmise kohustusest, kui neid ei ole võimalik sisse nõuda:

a) vääramatu jõu tõttu;

b) muudel liikmesriikidest mittesõltuvatel põhjustel.

Pädev haldusasutus kuulutab kindlaksmääratud nõuetele vastavad summad oma otsusega sissenõudmisele mittekuuluvateks, kui ta leiab, et neid ei ole võimalik sisse nõuda.

Kindlaksmääratud nõuetele vastavad summad kuulutatakse sissenõudmisele mittekuuluvateks hiljemalt viis aastat pärast kuupäeva, mil summa kooskõlas artikliga 2 kindlaks määrati, ning halduskaebuse või kohtumenetluse korral pärast lõpliku otsuse tegemise, avaldamise või sellest teatamise kuupäeva.

[...]

3. Kui asjaomaste kindlaksmääratud nõuete suurus ületab 50 000 eurot, edastavad liikmesriigid kolme kuu jooksul pärast käesoleva artikli lõikes 2 osutatud haldusotsuse tegemist või kooskõlas

nimetatud lõikes osutatud tähtaegadega komisjonile aruande nende juhtumite kohta, mille suhtes on kohaldatud käesoleva artikli lõiget 2.

Kõnealune aruanne sisaldab kõiki asjaolusid, mille alusel on võimalik põhjalikult läbi vaadata käesoleva artikli lõike 2 punktides a ja b osutatud põhjused, mis takistasid asjaomasel liikmesriigil kõnealuseid summasid komisjonile kättesaadavaks teha, ning liikmesriigi poolt summade sissenõudmiseks võetud meetmeid.

Aruanne esitatakse komisjoni kehtestatud vormis. Komisjon võtab selleks vastu rakendusaktid. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu vastavalt artikli 16 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele.

4. Komisjon edastab oma märkused asjaomasele liikmesriigile kuue kuu jooksul pärast lõikes 3 ette nähtud aruande kättesaamist.

Kui komisjon peab vajalikuks taotleda lisateavet, arvestatakse kuuekuulist tähtaega taotletud lisateabe kättesaamise kuupäevast.“

3. Määrus nr 608/2014

13 Rikkumise selle perioodi kohta, mis algas 1. jaanuaril 2014, on määruse nr 608/2014 artiklis 2 „Kontrolli- ja järelevaevemeetmed“ sätestatud:

„[...]

2. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada [otsuse 2014/335] artikli 2 lõikes 1 osutatud omavahendite kättesaadavaks tegemine komisjonile.

3. Kui kontrolli- ja järelevaevemeetmed käsitlevad [otsuse 2014/335] artikli 2 lõike 1 punktis a osutatud traditsioonilisi omavahendeid, siis:

a) liikmesriigid kontrollivad ja teevad järelepärimisi seoses nende omavahendite kindlaksmääramise ja kättesaadavaks tegemisega;

[...]

c) komisjoni nõudmise korral kaasavad liikmesriigid komisjoni oma kontrollimistesse. Kui komisjon on kontrollimisse kaasatud, on tal käesoleva määruse kohaldamiseks vajalikus ulatuses juurdepääs tõendavatele dokumentidele, mis käsitlevad omavahendite kindlaksmääramist ja kättesaadavaks tegemist, ning nende dokumentidega seotud muudele asjakohastele dokumentidele;

d) komisjon võib ise teostada kohapealseid kontrolle. Komisjonilt selliseks kontrolliks volituse saanud esindajatel on samasugune juurdepääs dokumentidele kui punktis c osutatud kontrollide puhul. Liikmesriigid aitavad korraldada selliseid kontrolle;

[...]“.

4. Määrus nr 1553/89

- 14 Määruse nr 1553/89 artikli 2 lõikes 1 on ette nähtud:

„Käibemaksu-omavahendite baas määratakse kindlaks [nõukogu 17. mai 1977. aasta [kuuenda] direktiivi 77/388/EMÜ (kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas [(EÜT 1977, L 145, lk 1; ELT eriväljaanne 09/01, lk 23)] [...] artiklis 2 nimetatud maksustatavate tehingute põhjal [...]“.

- 15 Selle määruse artikli 3 esimeses lõigus on sätestatud:

„Ilma et see piiraks artiklite 5 ja 6 kohaldamist, arvutatakse antud kalendriaasta käibemaksu-omavahendite baas nii, et liikmesriigis kõnealusel aastal laekunud käibemaksu netotulu kogusumma jagatakse sel aastal kohaldatud käibemaksumääraga.“

B. Tolliõigus

1. Ühenduse tolliseadustik

- 16 Ühenduse tolliseadustik on asjaomase impordi suhtes kohaldatav rikkumise perioodil enne 1. maid 2016.

- 17 Seadustiku artiklis 13 oli sätestatud:

„1. Toll võib vastavalt kehtivates õigusaktides ettenähtud tingimustele teha mis tahes vajalikke kontrole, et tagada tollieeskirjade ning teiste [Euroopa Ühenduse] ja kolmandate riikide vahel liikuvate kaupade sisenemist, väljumist, transiiti, edasitoimetamist ja eesmärgipärast kasutamist ning ühenduse staatust mitteomavate kaupade olemasolu reguleerivate õigusaktide nõuetekohane kohaldamine. Ühenduse õigusaktide nõuetekohase kohaldamise eesmärgil võib tollikontrolli läbi viia kolmandas riigis, kui rahvusvaheline leping näeb nii ette.

2. Tollikontroll, välja arvatud pisteline kontroll, põhineb riskianalüüsil ja kasutab automatiseeritud andmetöötlemise meetodit eesmärgiga teha kindlaks ja määratleda risk ning arendada vajalikud meetmed selle hindamiseks siseriiklikul, ühenduse ja kus võimalik, rahvusvahelisel tasandil arendatud kriteeriumite põhjal.

Ühise riskijuhtimise raamistiku kindlaks määramiseks ning ühiste kriteeriumite ja esmatähtsate kontrollitavate piirkondade kehtestamiseks kasutatakse komiteemenetlust.

Liikmesriigid kehtestavad koostöös komisjoniga elektroonilise süsteemi riskijuhtimise rakendamiseks.

3. Kui kontrole teevad peale tolli ka teised asutused, tuleb neid teha tihedas koostöös tolliga, võimaluse korral samal ajal ja samas kohas.

[...]“.

- 18 Tolliseadustiku II jaotises oli 3. peatükk „Kauba tolliväärtus“, mis koosnes artiklitest 28–36.

19 Sama seadustiku artiklis 29 oli ette nähtud:

„1. Imporditud kauba tolliväärtus on tehinguväärtus ehk ekspordiks ühenduse tolliterritooriumile müüdüd kauba eest tegelikult makstud või makstav hind, mida on vajaduse korral korrigeeritud vastavalt artiklitele 32 ja 33 [...]

[...]

2. a) Lõike 1 kohaldamisel tehinguväärtuse aktsepteeritavust kindlaks määrates ei ole asjaolu, et ostja ja müüja on teineteisega seotud, iseenesest piisav põhjus tehinguväärtuse aktsepteerimata jätmiseks. Vajaduse korral uuritakse müügiga seotud asjaolusid ja tehinguväärtus aktsepteeritakse, kui ostja ja müüja seotus ei ole mõjutanud hinda. [...]

[...]

3. a) Tegelikult makstud või makstav hind on kogu tasu, mida ostja on maksnud või maksab imporditud kauba eest müüjale või tema kasuks ja mis hõlmab kõiki tegelikult makstud või makstavaid tasusid, mida ostja on maksnud või maksab müüjale imporditud kauba müügi eeldusena või mida ostja on maksnud või maksab kolmandale isikule müüja kohustuse täitmiseks. [...]

[...]“.

20 Ühenduse tolliseadustiku artiklis 30 on sätestatud:

„1. Kui tolliväärtust ei ole võimalik määrata artikli 29 alusel, siis tuleb selle määramiseks kohaldada lõike 2 punktide a, b, c ja d järjestuses esimest punkti, mille alusel saab tolliväärtust määrata [...].

2. Käesoleva artikli alusel määratud tolliväärtus on:

a) identse kauba tehinguväärtus, mis on ühendusse ekspordimiseks müüdüd ja eksporditud samal ajal või ligikaudu samal ajal, kui see kaup, mille väärtust määratakse;

b) sarnase kauba tehinguväärtus, mis on ühendusse ekspordimiseks müüdüd ja eksporditud samal ajal või ligikaudu samal ajal, kui see kaup, mille väärtust määratakse;

c) väärtus, mis põhineb ühikuhinnal, millega imporditud kaupa või identset või sarnast imporditud kaupa on müüdüd ühenduse piires kõige suuremas üldkoguses isikule, kes ei ole müüjaga seotud;

d) arvutatud väärtus [...]

[...]“.

21 Selle seadustiku artikkel 31 oli sõnastatud järgmiselt:

„1. Kui imporditud kauba tolliväärtust ei ole võimalik määrata artiklite 29 või 30 alusel, määratakse see ühenduses kättesaadavate andmete alusel, kasutades meetodeid, mis on kooskõlas järgmiste põhimõtete ja üldsätetega:

- [Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepingu (EÜT 1994, L 336, lk 3; ELT eriväljaanne 11/21, lk 82) 1A lisas esitatud 1994. aasta] üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe [(EÜT 1994, L 336, lk 103; ELT eriväljaanne 11/21, lk 91)] artikli VII rakendamise leping,
- 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe artikkel VII,

ja

- käesolev peatükk.

2. Tolliväärtuse määramisel lõike 1 alusel ei tohi lähtuda:

- a) ühenduses toodetud kauba müügihinnast ühenduses;
- b) süsteemist, mis näeb ette kõrgema tolliväärtuse valiku kahest võimalikust väärtusest;
- c) kauba hinnast ekspordiriigi siseturul;
- d) muudest tootmiskuludest peale arvatud väärtuste, mis on määratud identsele või sarnasele kaubale kooskõlas artikli 30 lõike 2 punktiga d;
- e) kauba hinnast eksportimisel riiki, mis ei ole ühenduse tolliterritoriumi osa;
- f) minimaalsest tolliväärtusest;

või

- g) suvalisest või fiktiivsest väärtusest.“

22 Nimetatud seadustiku artiklis 68 on sätestatud:

„Et aktsepteeritud tollideklaratsioone kontrollida, võib toll:

- a) vaadata läbi tollideklaratsiooni ja selle lisaks olevad dokumendid. Toll võib nõuda, et deklarant esitaks tollideklaratsiooni andmete õigsuse kontrollimiseks muid dokumente;
- b) vaadata läbi kauba ja võtta sellest analüüsiks või üksikasjalikuks läbivaatamiseks proove ja näidiseid.“

23 Seadustiku artikkel 71 oli sõnastatud järgmiselt:

„1. Tollideklaratsiooni kontrollimise tulemusi kasutatakse, kohaldades sätteid, millega reguleeritakse tolliprotseduuri, millele kaup on suunatud.

2. Kui tollideklaratsiooni ei kontrollita, kohaldatakse lõikes 1 nimetatud sätteid kõnealuse tollideklaratsiooni andmete alusel.“

24 Ühenduse tolliseadustiku artikli 217 lõikes 1 oli ette nähtud:

„Iga tollivõlast tuleneva impordi- või eksporditollimaksu summa [...] arvutab toll niipea, kui on saanud vajalikud andmed, ja märgib selle arvestusdokumentidesse või mõnele muule samaväärsele teabekandjale (arvestuskanne).“

25 Seadustiku artikli 218 lõike 1 esimeses lõigus oli sätestatud:

„Kui tollivõlg tekib kauba mingile muule tolliprotseduurile kui osalise imporditollimaksudest vabastamisega ajutise impordi protseduurile suunatud kauba tollideklaratsiooni aktsepteerimisel või mõne muu samaväärse õigusliku mõjuga toiminguga tagajärjel, tehakse tollivõlast tuleneva maksusumma kohta arvestuskanne niipea, kui see summa on arvutatud, ja hiljemalt teisel kauba vabastamisele järgneval päeval.“

26 Nimetatud seadustiku artikli 220 lõikes 1 oli sätestatud:

„Kui tollivõlast tuleneva maksusumma kohta ei ole arvestuskannet tehtud kooskõlas artiklitega 218 ja 219 või kanne on tehtud tollivõla tekkimisel seaduse alusel tasumisele kuuluva tollimaksu summast väiksema summa kohta, tehakse tasumisele kuuluva või tasuda jääva tollimaksu summa kohta arvestuskanne kahe päeva jooksul alates kuupäevast, kui toll olukorrast teada saab ning kui tollil on võimalik tollivõla tekkimisel tasumisele kuuluv maksusumma välja arvutada ja võlgnik määrata (järelarvestuskanne). Tähtaega võib kooskõlas artikliga 219 pikendada.“

27 Sama seadustiku artiklis 221 oli ette nähtud:

„1. Niipea kui arvestuskanne on tehtud, teatatakse võlgnikule tollimaksu summa vastava korra kohaselt.

[...]

3. Võlgnikule ei teatata tollimaksu summat pärast seda, kui tollivõla tekkimise kuupäevast on möödunud kolm aastat. See ajavahemik katkestatakse artikli 243 kohase kaebuse esitamise hetkest kaebuse menetlemise ajaks.

4. Kui tollivõlg on tekkinud sellise toiminguga tagajärjel, mis selle tegemise ajal oleks võinud kaasa tuua kriminaalmenetluse, võib kehtivate õigusaktidega ettenähtud tingimustel teatada võlgnikule summa pärast lõikes 3 nimetatud kolmeaastase ajavahemiku lõppemist.“

2. Liidu tolliseadustik

28 Liidu tolliseadustik on asjaomase impordi suhtes kohaldatav rikkumise perioodil, mis algas 1. mail 2016.

29 Selle tolliseadustiku artiklis 3 on sätestatud:

„Toll vastutab eelkõige liidu rahvusvahelise kaubanduse järelevalve eest ning aitab seeläbi kaasa õiglase ja avatud kaubanduse arendamisele, siseturu välispektide, ühise kaubanduspoliitika ja liidu muude kaubandusega seotud ühiste poliitikate rakendamisele ning üldise tarneahela turvalisuse tagamisele. Toll võtab meetmeid, mille eesmärk on eelkõige järgmine:

- a) kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finantshuve;
- b) kaitsta liitu ebaausa ja ebaseadusliku kaubanduse eest, toetades samal ajal seaduslikku ettevõtlust;
- c) tagada liidu ja tema residentide turvalisus ja julgeolek ning keskkonnakaitse, asjakohasel juhul tihedas koostöös teiste ametiasutustega; ning
- d) säilitada sobiv tasakaal tollikontrolli ja seadusliku kaubanduse hõlbustamise vahel.“

30 Nimetatud seadustiku artiklis 46 „Riskijuhtimine ja tollikontroll“ on sätestatud:

„1. Toll võib läbi viia mis tahes tollikontrolle, mida ta peab vajalikuks.

Tollikontroll võib eelkõige seisneda kauba läbivaatamises, proovide ja näidiste võtmises, deklaratsioonide või teatiste esitatud teabe õigsuse ja täielikkuse kontrollimises ning dokumentide olemasolu, autentsuse, õigsuse ja kehtivuse kontrollimises, ettevõtjate raamatupidamise ja muude dokumentide läbivaatamises, veovahendite kontrollis, pagasi ja muu isikute poolt või isikutega kaasas või nende juures oleva kauba läbivaatamises, ametlike päringute tegemises ning muudes sellistes tegevustes.

2. Tollikontroll, välja arvatud pisteline kontroll, peab peamiselt põhinema elektrooniliste andmetötlusvahendite abil läbi viidud riskianalüüsidel, mille eesmärk on määrata kindlaks ja hinnata riske ning välja arendada siseriiklikul, liidu ja võimaluse korral rahvusvahelisel tasandil väljatöötatud kriteeriumide põhjal vajalikud vastumeetmed.

3. Tollikontrollid toimuvad ühtse riskijuhtimise raamistikus, mis põhineb tolliametite vahelisel riskialase teabe vahetusel ja riskianalüüsi tulemustel ning millega määratakse kindlaks ühtsed riskikriteeriumid ja standardid, kontrollimeetmed ja kontrolli eelisvaldkonnad.

Sellisel teabel ja kriteeriumidel põhinevaid kontrolle viiakse läbi ilma, et see piiraks teiste kontrollide läbiviimist kooskõlas lõikega 1 või muude kehtivate sätetega.

4. Tolliasutused tegelevad riskijuhtimisega, et eristada tollikontrolli või -järelevalve alla kuuluva kaubaga seotud riski taset ning otsustada, kas kaup peab läbima vastava tollikontrolli, ja kui see on nii, siis määrama kindlaks selle toimumise koha.

Riskijuhtimine hõlmab selliseid rahvusvahelistel, liidu ja siseriiklikel allikatel ning strateegiatel põhinevaid tegevusi nagu andmete ja teabe kogumine, riski hindamine ja analüüsimine, meetmete määramine ja võtmine ning protsessi ja selle tulemuste korrapärane jälgimine ja läbivaatamine.

5. Tolliasutused vahetavad riskiteavet ja riskianalüüside tulemusi, kui:

- a) tolliasutuse hinnangul on riskid olulised ja tollikontroll vajalik ning kontrolli tulemused näitavad, et riski põhjustav sündmus on toimunud;
- b) kontrolli tulemused ei näita, et riski põhjustav sündmus on toimunud, kuid asjaomane tolliasutus leiab, et oht kujutab endast suurt riski mujal liidus.

6. Lõikes 3 osutatud ühiste riskikriteeriumide ja -standardite, kontrollimeetmete ja kontrolli eelisvaldkondade kehtestamisel võetakse arvesse kõiki järgmisi punkte:

- a) proportsionaalsus riskiga;
- b) kontrolli kohaldamise vajaduse pakilisus;
- c) tõenäoline mõju kaubavoole, üksikutele liikmesriikidele ja kontrollimisressurssidele.

7. Lõikes 3 osutatud ühised riskikriteeriumid ja -standardid sisaldavad kõiki järgmisi punkte:

- a) riskide kirjeldus;
- b) riskifaktorid või -näitajad, mida kasutatakse kaupade või ettevõtjate tollikontrolliks valimisel;
- c) tolliasutuste läbiviidava tollikontrolli olemus;
- d) punktis c osutatud tollikontrolli kohaldamise kestus.

8. Kontrolli eelisvaldkonnad hõlmavad teatavaid tolliprotseduure, kaubaliike, marsruute, transpordiliike või ettevõtjaid, kelle suhtes rakendatakse teatava ajavahemiku jooksul ulatuslikumat riskianalüüsi ja tollikontrolli, ilma et see mõjutaks muid tolli poolt läbiviidavaid tavapäraseid kontrole.“

31 Sama seadustiku artikli 53 „Valuuta konverteerimine“ lõikes 1 on sätestatud:

„Pädevad asutused avaldavad ja/või teevad internetis kättesaadavaks kohaldatava vahetuskursi, kui valuuta konverteerimine on vajalik ühel järgmistest põhjustest:

[...]

- b) kauba tariifse klassifikatsiooni ning impordi- ja eksporditollimaksu suuruse, sealhulgas ühises tollitariifistikus esitatud piirväärtuste määramiseks nõutakse euro väärtust omavääringus.“

32 Liidu tolliseadustiku artiklites 70 ja 74 on ette nähtud eeskirjad kauba tolliväärtuse määramise kohta, mis on sisuliselt samasugused, nagu on ette nähtud ühenduse tolliseadustiku artiklites 29–31.

33 Liidu tolliseadustiku artikli 103 „Tollivõlaga seotud piirangud“ lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Ühestki tollivõlast ei teatata võlgnikule pärast tollivõla tekkimise kuupäevale järgneva kolmeaastase perioodi lõppu.

2. Kui tollivõlg tekib sellise toiminguga tagajärjel, mille alusel võis selle toiminguga tegemise ajal algatada kriminaalasja, pikendatakse lõikes 1 sätestatud kolmeaastast tähtaega kooskõlas siseriiklike õigusaktidega minimaalselt viie aastani ja maksimaalselt kümne aastani.“

34 Sama seadustiku artikli 105 „Arvestuskande tegemise aeg“ lõikes 3 on sätestatud:

„Kui tollivõlg tekib lõikes 1 sätestamata juhtudel, tehakse tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa arvestuskanne 14 päeva jooksul alates kuupäevast, mil tollil on võimalik määrata kõnealuse impordi- või eksporditollimaksu summa ja teha otsus.“

35 Seadustiku artiklis 191 „Õigsuse kontrollimise tulemused“ on sätestatud:

„1. Tollideklaratsiooni õigsuse kontrollimise tulemusi kasutatakse seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamiseks, millele kaup on suunatud.

2. Kui tollideklaratsiooni õigsust ei kontrollita, kohaldatakse lõiget 1 kõnealuses tollideklaratsioonis esitatud andmetest lähtudes.

3. Tolli poolt läbiviidava õigsuse kontrollimise tulemustel on ühesugune tõenduslik jõud kogu liidu tolliterritooriumil.“

3. ÜTSi rakendussätted

36 ÜTSi rakendussätted on asjaomase impordi suhtes kohaldatavad rikkumise perioodil enne 1. maid 2016.

37 ÜTSi rakendussätete artiklis 181a on sätestatud:

„1. Toll ei pea importkauba tolliväärtust tehinguväärtuse meetodil kindlaks määrama, kui kooskõlas lõikes 2 ette nähtud korraga kahtleb toll põhjendatult selles, kas deklareeritud väärtus väljendab [ühenduse tolliseadustiku] artiklis 29 osutatud makstud või makstavat kogusummat.

2. Kui tollil on lõikes 1 kirjeldatud kahtlus, võib ta paluda lisateavet vastavalt artikli 178 lõikele 4. Kui need kahtlused püsivad, peab toll enne lõpliku otsuse tegemist teatama asjaomasele isikule, soovi korral kirjalikult, nende kahtluste põhjendused ning andma talle vastuväidete esitamiseks piisava võimaluse. Lõplik otsus ja selle põhjendused saadetakse asjaomasele isikule kirjalikult.“

38 ÜTSi rakendussätete artikli 248 lõikes 1 on sätestatud:

„Kauba vabastamisel tehakse deklaratsioonis esitatud andmete põhjal kindlaksmääratud imporditollimaksude kohta arvestuskanne. Kui toll on seisukohal, et tollikontrolli tulemusena võib imporditollimaksu summa olla suurem kui deklaratsiooni andmete põhjal kindlaksmääratud summa, nõuab toll tagatise esitamist, mis on piisav deklaratsiooni andmete põhjal kindlaksmääratud summa ja hiljem tasumisele kuuluda võiva lõppsumma vahe tasumiseks. Deklarant võib siiski nõuda, et tagatise esitamise asemel tehakse tollimaksu arvestuskanne viivitamata selle tollimaksu summa kohta, mis võib hiljem tasumisele kuuluda.“

4. LTSi rakendusmäärus

39 LTSi rakendusmäärus on asjaomase impordi suhtes kohaldatav rikkumise perioodil, mis algas 1. mail 2016.

40 Selle rakendusmääruse artikli 48 „Tariifide vahetuskurssi käsitlevad sätted“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Kui see on [liidu] tolliseadustiku artikli 53 lõike 1 punkti b kohaselt vajalik, fikseeritakse euro väärtus kord kuus.

Kasutatav vahetuskurss on viimane Euroopa Keskpanga [(EKP)] poolt enne kuu eelviimast päeva kindlaksmääratud valuutakurss ja seda kohaldatakse kogu järgneva kuu jooksul.

Kui aga kuu alguses kohaldatav kurss erineb rohkem kui 5% võrra [EKP] poolt enne sama kuu 15. kuupäeva kindlaksmääratud valuutakursist, kohaldatakse alates 15. kuupäevast kuni kuu lõpuni viimatinimetatud kurssi.“

41 Rakendusmääruse artiklis 140 „Deklareeritud tehinguväärtuste aktsepteerimata jätmine“ on sätestatud:

„1. Kui tollil on põhjendatud kahtlus, kas deklareeritud tehinguväärtus väljendab tolliseadustiku artikli 70 lõikes 1 osutatud makstud või makstavat kogusummat, võib ta paluda deklarandil esitada täiendavat teavet.

2. Kui kahtlusi ei hajutatud, võib toll otsustada, et kauba väärtust ei saa määrata vastavalt tolliseadustiku artikli 70 lõikele 1.“

42 Rakendusmääruse artikkel 144 „Varumeetod“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Tolliväärtuse määramisel [liidu] tolliseadustiku artikli 74 lõike 3 kohaselt võib [liidu] tolliseadustiku artiklis 70 ja artikli 74 lõikes 2 sätestatud meetodite kohaldamisel kasutada mõistlikku paindlikkust. Sel viisil kindlaksmääratud väärtus peaks võimalikult suures ulatuses põhinema varem määratud tolliväärtustel.

2. Kui tolliväärtust ei ole võimalik määrata lõike 1 alusel, tuleb kasutada muid sobivaid meetodeid. Sel juhul ei määrata tolliväärtust ühelgi järgmisel alusel:

- a) liidu tolliterritooriumil toodetud kauba müügihind liidu tolliterritooriumil;
- b) süsteem, mille puhul kasutatakse tolliväärtuse määramiseks kahe võimaliku väärtuse hulgast kõrgemat;
- c) kauba hind ekspordiriigi siseturul;
- d) muud tootmiskulud peale arvutatud väärtuste, mis on määratud identsele või sarnasele kaubale kooskõlas tolliseadustiku artikli 74 lõike 2 punktiga d;
- e) kauba hind selle eksportimisel kolmandasse riiki;
- f) minimaalsed tolliväärtused;

g) suvalised või fiktiivsed väärtused.“

43 LTSi rakendusmääruse artiklis 244 „Tagatise esitamine“, millega rakendatakse liidu tolliseadustiku artiklit 191, on ette nähtud:

„Kui toll leiab, et tollideklaratsiooni õigsuse kontrollimisest tulenev impordi- või eksporditollimaksu või muude tasutavate maksude summa võib olla suurem kui tollideklaratsiooni andmetest tulenev summa, võib kauba vabastamine sõltuda tagatise esitamisest, mis on piisav deklaratsiooni andmete põhjal kindlaksmääratud summa ja hiljem tasumisele kuuluda võiva lõppsumma vahe tasumiseks.

Deklarant võib siiski nõuda, et tagatise esitamise asemel teatatakse viivitamata kauba pealt hiljem tasumisele kuuluda võivast tollivõlast.“

C. Käibemaksuõigus

44 Direktiivi 2006/112 artikli 2 lõikes 1 on ette nähtud:

„Käibemaksuga maksustatakse järgmisi tehinguid:

[...]

b) kaupade ühendusesisene soetamine tasu eest liikmesriigi territooriumil:

i) maksukohustuslase poolt, kes sellena tegutseb, või mittemaksukohustuslasest juriidilise isiku poolt, kui müüja on maksukohustuslane ja tegutseb sellena [...];

[...]

[...]

d) kaupade import.“

45 Selle direktiivi artikkel 83 on sõnastatud järgmiselt:

„Kaupade ühendusesisese soetamise korral määratakse maksustatav väärtus kindlaks samade näitajate põhjal, mida 2. peatüki kohaselt kasutatakse maksustatava väärtuse kindlaksmääramiseks samade kaupade liikmesriigi territooriumil toimuva tarne puhul. Selliste tehingute korral, mida loetakse artiklites 21 ja 22 nimetatud kaupade ühendusesisese soetamisega samaväärseteks, moodustab maksustatava väärtuse kaupade või muude sarnaste kaupade ostuhind või ostuhinna puudumisel omahind, mis määratakse kindlaks nende tehingute toimumise ajal.“

46 Nimetatud direktiivi artiklis 85 on sätestatud:

„Kaupade impordil moodustab maksustatava väärtuse ühenduse kehtivate õigusaktide kohaselt kindlaksmääratud tolliväärtus.“

47 Direktiivi 2006/112 artikli 86 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Maksustatava väärtuse hulka arvatakse, juhul kui need juba ei sisaldu maksustatavas väärtuses:

a) väljaspool impordi liikmesriiki ning seoses impordiga tasutavad maksud, tollimaksud, lõivud ja muud tasud, välja arvatud tasumisele kuuluv käibemaks;

b) kõrvalkulud, nagu komisjoni-, pakkimis-, veo- ja kindlustuskulud, mis on tekkinud enne kaupade jõudmist esimesse sihtkohta impordi liikmesriigi territooriumil, ja kõrvalkulud, mis on tekkinud seoses veoga teise ühenduses asuvasse sihtkohta, kui see koht on maksustatava teokoosseisu tekkimise hetkel teada.“

48 Sama direktiivi artiklis 87 on ette nähtud:

„Maksustatava väärtuse hulka ei arvata:

- a) varase maksmise puhul tehtavaid hinnaalandusi;
- b) soetajale võimaldatud hinnaalandusi ega maksevähendeid, mille ta sai impordi ajal.“

49 Nimetatud direktiivi artikkel 138 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriigid vabastavad käibemaksust kaubatarne, mille müüja, soetaja või nende nimel tegutsev isik lähetab või veab sihtkohta väljaspool enda territooriumi, kuid ühenduse territooriumil, teisele maksukohustuslasele või mittemaksukohustuslasest juriidilisele isikule, kes sellena tegutseb, muus liikmesriigis kui kaupade lähetamise või veo alguse liikmesriigis.

2. Lisaks lõikes 1 nimetatud tarnetele vabastavad liikmesriigid käibemaksust järgmised tehingud:

[...]

- c) kaubatarne, mis seisneb kaupade teise liikmesriiki üleviimises, millele oleks kohaldatud lõikes 1 ja punktides a ja b sätestatud maksuvabastust, kui see oleks sooritatud teise maksukohustuslase eest.“

50 Sama direktiivi artiklis 143 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid vabastavad käibemaksust järgmised tehingud:

[...]

- d) kui kolmandalt territooriumilt lähetatud või veetud kaubad imporditakse muusse liikmesriiki kui lähetamise või veo sihtliikmesriiki, siis liikmesriigid vabastavad sellise impordi käibemaksust juhul, kui selliste kaupade tarne artiklis 201 määratletud või tunnustatud importija poolt, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, on käibemaksust vabastatud vastavalt artiklile 138;

2. Lõike 1 punktiga d ette nähtud maksuvabastust kohaldatakse juhul, kui kaupade importimisele järgneb artikli 138 lõike 1 ja lõike 2 punkti c kohaselt käibemaksust vabastatud kaubatarne, kuid üksnes siis, kui importija on importimisel impordiliikmesriigi pädevatele asutustele esitanud vähemalt järgmise teabe:

- a) importijale impordiliikmesriigis väljastatud käibemaksukohustuslasena registreerimise number või tema maksuesindajale, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, impordiliikmesriigis väljastatud käibemaksukohustuslasena registreerimise number;

- b) sellise kliendi, kellele kaubad vastavalt artikli 138 lõikele 1 tarnitakse, teises liikmesriigis väljastatud käibemaksudokumentlasena registreerimise number, või importija enda käibemaksudokumentlasena registreerimise number, mis on väljastatud kaupade lähetamise või veo sihtliikmesriigis, kui kaubad viiakse üle vastavalt artikli 138 lõike 2 punktile c;
- c) tõend, et imporditud kaubad kavatakse vedada või lähetada impordiliikmesriigist teise liikmesriiki.

Liikmesriigid võivad siiski sätestada, et punktis c nimetatud tõend esitatakse pädevatele asutustele üksnes nende taotluse korral.“

II. Asjaolud ja kohtueelne menetlus

A. Vaidluse aluseks olevad asjaolud

- 51 Euroopa Liit kaotas 2005. aasta 1. jaanuarist kõigist Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liikmesriikidest, sealhulgas Hiinast, pärit tekstiilitoodete ja rõivaste suhtes kohaldatavad impordikvoodid.
- 52 Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) saatis 20. aprillil 2007 liikmesriikidele vastastikuse abi teate 2007/015, et teavitada viimati nimetatuid muu hulgas Hiinast imporditud tekstiilitoodete ja jalatsite äärmusliku alahindamise riskist, mida enamikul juhtudel teostasid nn variettevõtted (*shell companies*), mis olid registrisse kantud ainsa eesmärgiga anda näiliselt õiguspärane kate pettusega seotud tehingutele siis, kui neid kontrolliti, ja millel sageli puudus asukoht tollile teatavaks tehtud aadressil. OLAF täpsustas, et suuremal osal kontrollitud juhtudest oli deklareeritud väärtus alla 0,50 USA dollari (USD) kilogrammi (kg) kohta ja isegi alla 0,10 dollari kilogrammi kohta. Arvestades seda petuskeemi (edaspidi „asjaomane alahindamises seisnev pettus“), palus OLAF kõigil liikmesriikidel jälgida tekstiilitoodete ja jalatsite impordi eelkõige Hiinast, et välja selgitada võimalikud tõendid alahinnatud impordi kohta, viia läbi asjakohane tollikontroll imporditava kauba tollivormistuse ajal, et kontrollida deklareeritud tolliväärtusi ja veenduda, et need kajastaks tegelikku turuväärtust, ning võtta asjakohaseid kaitsemeetmeid juhul, kui tekib kahtlus, et kohaldatud hinnad on kunstlikult madalad.
- 53 Selleks töötas OLAF komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse (JRC) poolt läbi viidud teaduslike uuringute põhjal välja kogu liitu hõlmavatel andmetel põhineva riskihindamise vahendi (edaspidi „OLAFi-JRC meetod“).
- 54 Selle meetodi puhul arvutatakse kõigepealt välja nõukogu 23. juuli 1987. aasta määruse (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT 1987, L 256, lk 1; ELT eriväljaanne 02/02, lk 382), mida on muudetud komisjoni 6. oktoobri 2016. aasta rakendusmäärusega (EL) 2016/1821 (ELT 2016, L 294, lk 1), I lisas sisalduva kombineeritud nomenklatuuri (edaspidi „KN“) gruppidesse 61–64 kuuluvale igale kaheksakohalisele tootekoodile (edaspidi „asjaomased tooted“) vastav „korrigeeritud keskmine hind“ (*cleaned average price* või CAP) (edaspidi „korrigeeritud keskmine hind“), mida nimetatakse ka „õiglaseks hinnaks“ (*fair price* või *fair value*).

- 55 Korregeeritud keskmine hind arvutatakse, lähtudes Hiinast pärit asjaomaste toodete impordi kuuhindadest 48-kuulise perioodi jooksul, mis võetakse statistika andmekogust Comext, mis on Eurostati hallatav rahvusvahelise kaubanduse võrdlusandmete kogu. Need hinnad väljendavad KNi kõigi 495 asjaomase kaheksakohalise kaubakoodi lõikes kauba väärtust kilogrammi kohta, täpsustades päritoluriigi ja sihtkohariigi liidus.
- 56 Seejärel arvutatakse kõikide liikmesriikide korregeeritud keskmiste hindade aritmeetilise keskmise, st kaalumata keskmise, leidmise teel kogu liidu keskmine. Selle aritmeetilise keskmise arvutamisel ei võeta arvesse äärmuslikke (*outliers*) ehk tavalult kõrgeid ja madalaid väärtusi, mistõttu nimetatakse keskmist hinda „korregeeritud“ või „puhastatud“ (*cleaned*) hinnaks.
- 57 Viimaks arvutatakse väärtus, mis vastab 50%-le keskmisest korregeeritud hinnast ja mis on „minimaalne aktsepteeritav hind“ (*lowest acceptable price* või LAP) (edaspidi „minimaalne aktsepteeritav hind“). Minimaalset aktsepteeritavat hinda, mida väljendatakse ka kilogrammi hinnana, kasutatakse riskiprofiili või lävendina, mis võimaldab liikmesriikide tollil tuvastada impordil deklareeritud eriti madalad väärtused ja järelikult impordi, mille puhul esineb suur alahindamise risk.
- 58 Vastastikuse abi teade 2009/001, mille OLAF saatis 23. jaanuaril 2009, puudutas operatsiooni „Argus“ ehk üht kuuekuulist operatsiooni, mille raames oli OLAF otsustanud jälgida kolmandatest riikidest, põhiliselt Aasiast pärit asjaomaste toodete tarneid ning edastada liikmesriikidele kord kuus loetelu tolliväärtuse seisukohast kahtlastena tuvastatud eelmise kuu importidest. Selles vastastikuse abi teates palus OLAF, et liikmesriigid annaksid talle nelja nädala jooksul teada riskiprofiilide rakendamise kohta, teeksid kindlaks impordi, mille puhul esineb suur alahindamise risk, ning viiksid tema teatiste alusel läbi kontrolli enne asjaomaste kaupade tollivormistust.
- 59 2011. aastal, kui viidi läbi prioriteetne kontrollioperatsioon nimega „Discount“ (edaspidi „prioriteetne kontrollimeede Discount“), mida juhtis komisjoni maksunduse ja tolliliidu peadirektoraat ja milles osalesid kõik liikmesriigid, kohaldati riskiprofiilina OLAFi-JRC meetodi järgi arvutatud minimaalseid aktsepteeritavaid hindasid vastavalt selle operatsiooni jaoks välja töötatud juhistes sisalduvatele soovitudele eesmärgiga välja selgitada selliste asjaomaste toodete import Hiinast, mille tolliväärtus on nii kummaliselt madal, et see tundub kahtlane, ja seda impordi kontrollida. Ühendkuningriik osales selles operatsioonis, kohaldamata siiski sellist riskiprofiili.
- 60 2014. aastal juhtis OLAF ühist tollioperatsiooni nimega „Snake“ (edaspidi „ühine tollioperatsioon „Snake““), mille operatiivetapp toimus 17. veebruarist kuni 17. märtsini ning milles osalesid kõik liikmesriigid ja Hiina tolliasutused. Viimased kaasati selleks, et saada ekspordideklaratsioonid, mis võimaldaksid asjaomaste toodete liitu importimisel deklareeritud tolliväärtust kontrollida. Ühise tollioperatsiooni „Snake“ lõpparuandes kutsuti liikmesriike üles jätkama selle operatsiooni käigus kasutatud minimaalsetel aktsepteeritavatel hindadel põhinevate riskiprofiilide kasutamist.
- 61 Selle operatsiooni käigus kõnealuste riskiprofiilide põhjal läbi viidud kontrollide tulemusel tuvastasid Ühendkuningriigi ametiasutused 24 ettevõtja puhul täiendava tollimaksukohustuse seoses 2011. aasta novembri ja 2014. aasta novembri vahelise kolmeaastase perioodi jooksul toimunud impordiga.

- 62 2014. aasta novembri ja 2015. aasta veebruari vahel tegid Ühendkuningriigi ametiasutused vastavalt 24 maksetaotlust maksusumma tagantjärele sissenõudmiseks, edastades asjaomastele ettevõtjatele sissenõudekorraldused, mille kohta kasutatakse nimetust „teatis C18“ (edaspidi „Snake C18 teatis“). Ajavahemikul 2015. aasta juunist kuni novembrini tühistasid need ametiasutused aga need teatised.
- 63 OLAF algatas 16. jaanuaril 2015 juurdluse, mis oli suunatud konkreetselt teatavate liikmesriikide, sealhulgas Ühendkuningriigi vastu, ja hõlmas ajavahemikku alates 2013. aastast.
- 64 Lisaks viisid HMRC ja Ühendkuningriigi piirivalve aastatel 2013–2016 läbi operatsiooni nimega „Badminton“. See peamiselt käibemaksupettusi puudutanud operatsioon kasvas välja ühest kriminaalmenetlusest, mis puudutas nelja suurt ettevõtjat, kes importisid Hiinast pärit tekstiiltooteid sellise tolliprotseduuri alusel, mille kood liidu tolliprotseduuride loetelus on 42, ja mille kohaldamisel tasutakse tollimaksud importimisel, ent käibemaks tuleb tasuda hiljem sihtliikmesriigis (edaspidi „tolliprotseduur 42“).
- 65 Ühendkuningriik osales 2015. aasta veebruari ja 2016. aasta juuli vahelisel ajal mitmel OLAFi korraldatud nõupidamisel, mis puudutasid asjaomast alahindamises seisnevat pettust.
- 66 OLAF korraldas 19. ja 20. veebruaril 2015 esimese kahepoolse nõupidamise HMRCga, et arutada ühise tollioperatsiooni „Snake“ järeltegevusi ja korrigeeritud keskmiste hindade kasutamist alahinnatud tolliväärtuse riski indikaatorina.
- 67 Sellel esimesel nõupidamisel tõi OLAF esile, et võimaliku pettuse teel alahinnatud väärtusega kaupade impordimaht ei ole vähenenud ning statistikast ilmneb, et teistes liikmesriikides asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võetud meetmete tõttu tõmbab Ühendkuningriik ligi veelgi rohkem asjaomaseid pettusega seotud kaubatarneid. HMRC märkis, et ta kavatses saata tasumata käibemaksu ja tollimaksu sissenõudekorraldusi ettevõtjatele, kes olid ühise tollioperatsiooni „Snake“ käigus ja nende endi analüüsi põhjal välja selgitatud, et nõuda neilt sisse kokku enam kui 800 miljonit naelsterlingit (GBP) (ligikaudu 939 760 000 eurot).
- 68 Kavatsust need summad sisse nõuda kordas Ühendkuningriik 25. ja 26. veebruaril 2015 OLAFi korraldatud *ad hoc* nõupidamisel, kus käsitleti asjaomaseid väärtuse alahindamises seisneva pettusi ja millest võtsid osa liikmesriikide ametiasutused. Sellel nõupidamisel selgitas OLAF, et riigi keskmiste kasutamine riskiprofiilides takistab ilmsete alahindamisjuhtude avastamist, ning andis nimelt „tungiva soovitusel“, et liikmesriigid kasutaksid võimaliku alahinnatud väärtusega impordi tuvastamiseks sobivaid riskiprofiile, nõuaksid selles aspektis kahtlasena tuvastatud saadetiste puhul tagatise ning viiksid asjaomase kauba tegeliku tolliväärtuse tuvastamiseks läbi uurimisi. OLAF rõhutas samuti, et kuigi minimaalne aksepteeritav hind on oluline riskinäitaja, tuleb kohaldada tolliväärtuse määramist käsitlevaid liidu õigusnorme. Ühtlasi kirjeldas ta potentsiaalselt laekumata jäänud liidu traditsiooniliste omavahendite mahtu, mis on tingitud võimalikust alahinnatud väärtusega impordist, eelkõige asjaomasest impordist. Ta märkis Ühendkuningriigi osas, et ajavahemikul 2013. aasta maist kuni 2015. aasta märtsini oli potentsiaalselt laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite kogusumma 589 676 121 eurot ligikaudu pooleteise miljardi kilogrammi asjaomaste toodete koguse kohta.
- 69 OLAF saatis 16. juunil 2015 vastastikuse abi teate 2015/013, milles ta palus liikmesriikidel võtta kõik vajalikud kaitsemeetmed, et kaitsta liidu finantshuve asjaomase alahindamises seisneva pettuse eest. Selles teates kordas OLAF 25. ja 26. veebruari 2015. aasta *ad hoc* nõupidamise järeldusi.

- 70 Ühendkuningriigi ametiasutused käivitasid 2015. aasta mais operatsiooni nimega „Breach“, mis oli esimene selle riigi territooriumil ellu viidud operatsioon, mille eesmärk oli konkreetsetel viisidel asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu (edaspidi „operatsioon „Breach““).
- 71 Ühendkuningriigi sõnul oli üheks selle jätkuvalt käimasoleva operatsiooni eesmärgiks määrata pärast 24 Snake C18 teatise tühistamist kindlaks ühise tollioperatsiooni „Snake“ käigus avastatud alahinnatud impordi tolliväärtus ja nõuda sisse sellele vastavad traditsiooniliste omavahendite summad, mille tasumisest oli kõrvale hoitud.
- 72 See operatsioon hõlmas eelkõige kahtlase impordi eelkontrolli ja järelkontrollkäike, dokumentide analüüsi, auditeid ja kontrole, asjaomaste toodete müügi ärilise sisu hindamist ning importija, tolliekspediitorite ja teiste ettevõtjate omavaheliste sidemete uurimist, aga ka pettuste tuvastamise eesmärgil importijate teadlikkuse tõstmisele suunatud meetmeid. Samuti viidi läbi ligikaudu 30 eelkontrolli seoses kolmeteistkümne saadetisega, mille puhul tehti füüsiline kontroll proovide võtmisega. Sama operatsiooni käigus väljastati mitu sissenõudekorraldust tollimaksu tollivormistusjärgseks sissenõudmiseks (edaspidi „Breach C 18 teatis“).
- 73 OLAF korraldas 28. juulil 2015 teise kahepoolse nõupidamise HMRCga, kus viimane märkis muu hulgas, et ta jätkab – vajaduse korral kohtu kaudu – tollimaksude sissenõudmise menetlust enam kui 800 miljoni naelsterlingi sissenõudmiseks ja on operatsiooni „Breach“ raames moodustanud eri valdkondade ekspertidest koosneva töörühma, mille eesmärk on uurida pettusega seotud tehingutesse kaasatud importijate olukorda. Siiski on HMRC sõnul korrigeeritud keskmistest hindadest tuletatud riskiindikaatorite kasutamine asjaomase impordi mahtu arvestades „soovitule vastupidise mõjuga ja ebaproportsionaalne“. OLAF märkis, et nende indikaatorite teatud liikmesriikides rakendamise tagajärjel vähenes pettusega seotud tehingute maht märkimisväärselt, isegi kui see liikus teistesse liikmesriikidesse, eelkõige Ühendkuningriiki.
- 74 OLAF korraldas 3. veebruaril 2016 kolmanda kahepoolse nõupidamise HMRCga. Viimane teatas, et Ühendkuningriik kontrollis ühise tollioperatsiooni „Snake“ raames tuvastatud 16 ettevõtjat. OLAF soovitas veel kord HMRC-l kasutada liidu tasandil minimaalsest aktsepteeritavast hinnast lähtuvaid riskiindikaatoreid. Ta rõhutas, et asjaomasel impordil, mille väärtust peetakse alahinnatuks ja mis tingib arvestatavas mahus tollimaksude laekumata jäämise, on suur osakaal.
- 75 OLAF korraldas 22. ja 23. märtsil 2016 neljanda kahepoolse nõupidamise HMRCga. Ta kinnitas veel kord liidu tasandi riskiindikaatorite kui impordiga seotud ennetusmeetme rakendamise kasulikkust ning pakkus välja praktilisi võimalusi, kuidas Ühendkuningriigi ametiasutused neid järk-järgult rakendada saaksid. OLAF osutas veel kord olukorrale, millest nähtus, et laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite maht suurenes Ühendkuningriigis peamiselt tolliprotseduuri 42 kuritarvitamise tõttu.
- 76 Ühel 2016. aasta juulis toimunud kahepoolisel nõupidamisel tutvustas OLAF aruannet, mis tõendas, et laekumata jäävate traditsiooniliste omavahendite maht Ühendkuningriigis kasvab.
- 77 Seejärel 18. ja 19. septembril toimunud nõupidamisel tutvustasid Prantsuse ametiasutused nende poolt kümne liikmesriigi, sh Ühendkuningriigi, osalusel ja OLAFi abiga läbi viidud operatsiooni „Octopus“ tulemusi.

- 78 Selle operatsiooni lõpparuandest nähtub, et asjaomase väärtuse alahindamises seisneva pettuse taga olid organiseeritud kuritegelikud võrgustikud. Asjaomastes tollideklaratsioonides oli kauba saajana peaaegu alati märgitud mõni nn fooniksettevõtja. Suurema osa veetud kaupade puhul, mida Calais's (Prantsusmaa) varem kindlaksmääratud kriteeriumide alusel kontrolliti, oli Ühendkuningriigis tolliprotseduuril 42 deklareeritud tolliväärtus pettuse teel alahinnatud.
- 79 2016. aasta oktoobris korraldasid Ühendkuningriigi ametiasutused katselise operatsiooni nimega „Samurai“, mis puudutas kahe sellise ettevõtja tehtud imporditehinguid, kes lõpetasid oma tegevuse otsekohe pärast seda, kui HMRC oli nende tollideklaratsioonide õigsuse kahtluse alla seadnud.
- 80 OLAF lõpetas 1. märtsil 2017 juurdluse, mis puudutas asjaomase alahindamises seisneva pettuse toimepanemist Ühendkuningriigis, ja koostas aruande (edaspidi „OLAFi aruanne“), millest nähtub, et selles riigis hoidsid importijad impordil võltsitud arveid, fiktiivseid arveid ja ebaõigete andmetega tollideklaratsioone esitades kõrvale suurte tollimaksusummade tasumisest.
- 81 OLAF tõi selles aruandes esile, et aastatel 2013–2016 kasvas Ühendkuningriigis asjaomase väärtuse alahindamises seisneva pettuse maht oluliselt. See oluline suurenemine langes kokku ajaga, mil teistes liikmesriikides rakendati vastavalt OLAFi soovitusel minimaalsetest aktsepteeritavatest hindadest lähtuval riskihindamisvahendil põhinevaid riskiprofiile.
- 82 Aruande kohaselt kasvas nimetatud ajavahemikul Ühendkuningriigis impordipettuste hulk märkimisväärselt, kuna kontroll, mida selle riigi toll teostas, oli sobimatu. OLAF osutas samas aruandes, et 2016. aastal deklareeriti enam kui 50% asjaomastest toodetest, mis imporditi Ühendkuningriiki Hiinast, minimaalsest aktsepteeritavast hinnast madalama väärtusega ja ligikaudu 80% laekumata jäänud liidu traditsiooniliste omavahendite mahust oli tingitud Ühendkuningriigis asjaomase väärtuse alahindamises seisneva pettuse toimepanemisest.
- 83 Samas aruandes täpsustas OLAF veel, et selle pettuse taga olid organiseeritud kuritegelikud ühendused, mis tegutsesid kogu liidu territooriumil. Valdav osa asjaomasest impordist Ühendkuningriiki, millest suurem osa toimus tolliprotseduuri 42 kuritarvitamise teel, puudutas tooteid, mis olid mõeldud ebaseaduslikuks ja salajaseks äritegevuseks teiste liikmesriikide territooriumil. Seetõttu leidis OLAF oma aruandes, et käibemaksupettus pandi olulises mahus toime ka asjaomase kauba lõppsihtkohaks olevate liikmesriikide territooriumil, eelkõige Saksamaal, Hispaanias, Prantsusmaal ja Itaalias.
- 84 OLAFi aruandest nähtub, et 2016. aastal imporditi 87% asjaomastest madala väärtusega toodetest Ühendkuningriiki tolliprotseduuri 42 alusel, samas kui kõigi liikmesriikide territooriumil kokku oli samal aastal registreeritud Hiinast pärit asjaomaste toodete impordil selle protseduuri kasutamise osakaal vaid 15%. OLAFi sõnul kinnitab selline erinevus pettusega seotud tehingute üleviimist teistest liikmesriikidest Ühendkuningriiki.
- 85 Selle aruande kohaselt ei rakendanud Ühendkuningriik vastupidi OLAFi soovitustele minimaalsel aktsepteeritaval hinnal põhinevaid riskiprofiile ega viinud läbi impordil sobivaid tollikontrolle, välja arvatud ühe kuu jooksul ühise tollioperatsiooni „Snake“ käigus, st ajavahemikul 17. veebruarist kuni 17. märtsini 2014.

- 86 Nimetatud aruande kohaselt lubas Ühendkuningriik seega asjaomase alahindamises seisneva pettusega seotud asjaomased Hiinast pärit tooted ilma sobivat tollikontrolli tegemata vabasse ringlusesse, mistõttu oluline osa tasumisele kuuluvast tollimaksust jäi kogumata ja komisjonile kättesaadavaks tegemata.
- 87 OLAF arvutas oma aruandes välja sellest tingituna aastatel 2013–2016 laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite mahu. Ta määras laekumata jäänud kogusummaks 1 987 429 507,96 eurot ja jaotas selle summa järgmiselt:
- 325 230 822,55 eurot aastal 2013;
 - 480 098 912,45 eurot aastal 2014;
 - 535 290 329,16 eurot aastal 2015;
 - 646 809 443,80 eurot aastal 2016.
- 88 Laekumata jäänud summad arvutati nii, et kõigi asjaomaste toodete KN-koodide lõikes määrati kindlaks asjaomase impordiga seotud ja alahinnatuks peetava kauba kogus kilogrammides, st kaup, mille väärtus oli deklareeritud asjaomasest minimaalsest aktsepteeritavast hinnast madalamana, ning seejärel kohaldati asjaomase toote deklareeritud väärtuse ja vastava korrigeeritud keskmise hinna vahe suhtes kehtivat tollimaksuäära.
- 89 Lõpuks soovitas OLAF oma aruandes HMRC-l võtta kõik kohased meetmed, et nõuda sisse tasumata tollimaks summas 1 987 429 507,96 eurot ja kohaldada tolliväärtuse alahindamise riskiindikaatoreid.
- 90 Määruse nr 608/2014 rakendamise raames viisid komisjoni teenistujad 2016. aasta novembri ja 2018. aasta oktoobri vahelisel ajal Ühendkuningriigis läbi viis kontrolli, mis puudutasid eelkõige asjaomast alahindamises seisnevat pettust.
- 91 Kontrollkäigu 16-11-1 raames, mis toimus 14.–18. novembrini 2016, tegi komisjon – olles enne tuvastanud, et määruse nr 609/2014 artikli 6 lõike 3 teises lõigus ette nähtud eraldi raamatupidamisarvestuses, mis on tuntud kui B-arvestus (edaspidi „B-arvestus“), tühistatud tollimaksusummad vastasid neile täiendavatele maksuvõlgadele, mille sissenõudmiseks oli algul esitatud 24 Snake C18 teatist, mis aga hiljem kehtetuks tunnistati – Ühendkuningriigi ametiasutustele ettepaneku määrata kindlaks kõigile asjaomastele tollideklaratsioonidele vastav tolliväärtus, arvutada ümber neilt väärtustelt tasumisele kuuluvad täiendavad maksusummad, kanda vastavad võlad B-arvestusse ja nõuda asjaomased summad võimalikult kiiresti sisse. Samuti palus ta nimetatud ametiasutustel esitada talle HMRC õigustalituse arvamus, milles nende ametiasutuste arvates oli põhjendatud nende teatiste tühistamist.
- 92 Komisjon küsis nimetatud asutustelt ka seda, kas nad kasutasid suure alahindamise riskiga impordi avastamiseks OLAFi välja töötatud minimaalse aktsepteeritava hinna meetodit, kas nad tegid tollivormistuse käigus asjaomase kauba füüsilist kontrolli ja kas nad nõudsid süstemaatiliselt tasumisele kuuluda võivaid maksusummasid hõlmava tagatise esitamist vastavalt ÜTSi rakendussätete artikli 248 lõikele 1.

- 93 Kontrollikäigu 17-11-1 raames, mis toimus 8.–12. maini 2017, valis komisjon kohapealse kontrolli tarbeks välja 12 tollideklaratsiooni, mis olid esitatud 2017. aasta esimese kvartali jooksul ja kus olid näidatud eriliselt madalad väärtused. Nende deklaratsioonide kontroll kinnitas, et neile vastavad 12 kaubapartiid olid liidus vabasse ringlusesse lubatud ilma neid kontrollimata ja ilma tagatiseta. Ühendkuningriigi ametiasutused mõnsid, et OLAFi poolt 2014. aastal pärast ühist tollioperatsiooni „Snake“, ning hiljem uuesti kontrollikäigu 16-11-1 tulemusena koostatud aruandes nõutud meetmeid nad ei rakendanud. Nad selgitasid, et see oli põhiliselt tingitud nende õigustalituse arvamusest, mille kohaselt ei olnud ühtki aktsepteeritavat hindamismeetodit võimalik kasutada. Sellegipoolest uuris asjaomast importi operatsiooni „Breach“ raames moodustatud töörühm. Komisjon nõudis uuesti, et need ametiasutused esitaksid talle koopia HMRC õigustalituse arvamusest, milles nende asutuste sõnul oli põhistatud Snake C 18 teatiste tühistamist.
- 94 Kontrollkäigu 17-11-2 raames, mis toimus 13.–17. novembrini 2017, kontrolliti viit eriti madala väärtusega ning juba ühise tollioperatsiooni „Snake“ raames võimalike pettuse toimepanijatena tuvastatud importijat puudutavat tollideklaratsiooni, võttes aluseks ühe 62 003 025,23 naelsterlingi suurust (ligikaudu 72 834 954 eurot) tollivõlga puudutava Snake C 18 teatise. Kuna aga üksikasjalikud andmed selle võla arvutamise kohta puudusid, osutus võimatuks seose tuvastamine võla ja asjaomaste tollideklaratsioonide vahel, millega oli HMRC sõnul põhjendatav võla tühistamine. Peale selle palusid komisjoni teenistujad uuesti, et Ühendkuningriigi ametiasutused esitaksid komisjonile koopia HMRC õigustalituse arvamusest, milles oli põhistatud nende teatiste tühistamist, kuid need asutused keeldusid seda taotlust rahuldamast põhjendusel, et dokument on konfidentsiaalne ja selle suhtes kehtib advokaadi ja kliendi vahelise suhtluse kaitse.
- 95 Selle kontrollkäigu ajal teatasid Ühendkuningriigi ametiasutused komisjoni teenistujatele, et HMRC käivitas 12. oktoobril 2017 operatsiooni nimetusega „Swift Arrow“.
- 96 Selgitati, et selle operatsiooni raames kasutatavate riskiprofiilide aluseks ei olnud mitte OLAFi-JRC meetodi kohaselt kindlaks määratud lävendid, vaid HMRC poolt üksnes Ühendkuningriigi impordi alusel kehtestatud riigisisised lävendid või riskiprofiilid ning neid lävendeid või profile kasutati üksnes teatavate varem ebaseaduslikus ja salajases äritegevuses osalejatena tuvastatud ettevõtjate suhtes. Nende riskiprofiilide alusel tuvastatud konteinereid kontrollisid Ühendkuningriigi ametiasutused asjaomase kauba tollivormistuse käigus füüsiliselt. Kui need asutused leidsid, et kauba deklareeritud väärtus ei ole põhjendatud, nõudsid nad enne kauba vabastamist tagatise andmist.
- 97 Kontrollkäigu 18-11-1 raames, mis toimus 16.–20. aprillini 2018, kontrolliti 25 tollideklaratsiooni, mis puudutasid perioodi 12. oktoobrist 2017 – mis oli operatsiooni „Swift Arrow“ alustamise kuupäev – kuni 31. detsembrini 2017. Sedastati, et samade lävendite või riskiprofiilide alusel oli tuvastatud ainult seitse neist tollideklaratsioonidest, mille väärtus oli äärmiselt madal, ja ülejäänud 18 konteinerit lubati vabasse ringlusesse ilma tolliväärtust kahtluse alla seadmata. Ühendkuningriigi ametiasutused märkisid, et pärast operatsiooni „Swift Arrow“ käivitamist on HMRC lävendeid või riskiprofiile kohandatud nii, et need hõlmaks rohkem ettevõtjaid, KNi koode ja tolliterritooriumile sisenemise kohti, mis tähendab, et kui asjaomane import oleks toimunud 2018. aasta aprillis, oleks nende lävendite või profiilide alusel tuvastatud lisaks veel 11 deklaratsiooni.

- 98 Lisaks olid nende ametiasutuste sõnul mitu valimisse võetud ettevõtjat katkestanud oma impordi niipea, kuna nad olid nimetatud lävendite või riskiprofiilide hulka arvatud, kui nende suhtes tehti tollikontrolli enne asjaomase kauba vabastamist ja kui nad pidid enne kauba vabastamist andma tagatise.
- 99 Nimetatud ametiasutused keeldusid siiski edastamast komisjonile selle arvutusmeetodi üksikasju, mida HMRC kasutas operatsiooni „Swift Arrow“ käigus nõutavate tagatiste suuruse kindlaksmääramiseks ja selle raames tollivormistustsüsteemide sissenõudekorralduste koostamiseks.
- 100 Seoses alates 1. maist 2015 toimunud impordiga, mida peeti alahinnatuks, anti 2018. aasta mais välja kaheksa Breach C 18 teatist ja kanti B-arvestusse kogusummas ligikaudu 25 miljonit naelsterlingit (ligikaudu 30 miljonit eurot).
- 101 Kontrollkäigu 18-11-2 raames, mis toimus 8.–12. oktoobril 2018, jäid Ühendkuningriigi ametiasutused jätkuvalt edastamisest keeldumise juurde, millest nad lähtusid juba kontrollkäigu 18-11-1 ajal. Seevastu kinnitasid nad, et nad olid 2018. aasta aprillis tuvastanud kokku 19 434 197,73 naelsterlingi ulatuses (ligikaudu 22 829 352 eurot) täiendava maksu tasumise kohustuse seitsme ettevõtja puhul, kellest enamik oli kindlaks tehtud juba ühise tollioperatsiooni „Snake“ käigus.

B. Kohtueelne menetlus

- 102 Komisjon palus 24. märtsi ja 28. juuli 2017. aasta kirjades Ühendkuningriigil selgitada, milliseid meetmeid viimane on võtnud OLAFi aruande põhjal. Ta märkis, et ta ei ole saanud sellelt riigilt konkreetset lisateavet ja miski ei viita sellele, et riik oleks võtnud asjakohaseid meetmeid, et ennetada asjaomast alahindamises seisnevat pettust. Komisjon märkis, et vastupidise teabe puudumisel on tal kohustus nõuda, et nimetatud riik teeks kättesaadavaks traditsiooniliste omavahendite summa, mis vastab OLAFi kindlaks määratud laekumata jäänud vahendite mahule, millest on maha arvatud sissenõudmiskulud.
- 103 Ühes kolmest 28. juuli 2017. aasta kirjast palus komisjon end teavitada meetmetest, millega Ühendkuningriigi ametiasutused on reageerinud kontrollkäigu 16-11-1 aruandele, korrates seejuures oma taotlust teha talle kättesaadavaks HMRC õigustalituse arvamus, mille põhjal tühistati 24 Snake C18 teatist, ja kõigi nende 24 toimikuga seotud maksuarvestus, sealhulgas vastavate tollivõlgade tuvastamiseks tehtud üksikasjalikud arvutused.
- 104 Ühendkuningriik vastas komisjoni kirjadele 8. augusti ja 12. oktoobri 2017. aasta kirjadega.
- 105 OLAFi aruande kohta märkis Ühendkuningriik kõigepealt, et asjaomase väärtuse alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemiseks on võetud selliseid meetmeid nagu operatsiooni „Breach“ käivitamine. Liidu õigusega ei ole kehtestatud konkreetset liiki kontrolli nõuet, mistõttu on iga liikmesriigi ülesanne otsustada, kuidas seda õigust paremini kohaldada. Lisaks sellele ei ole asjaomase kauba vabastamisele eelneva tollikontrolli meetmed, sealhulgas tagatiste andmine, iseenesest tõhusamad kui sellised tollivormistustsüsteemide meetmed, mida on kohaldanud Ühendkuningriik. Ühendkuningriigi sõnul ei ole OLAFi-JRC meetod ei usaldusväärne ega sobiv, kuna see põhineb eelkõige liidu tasandil kogutud andmete kasutamisel. Seetõttu võib seda meetodit kritiseerida ja just sel põhjusel töötas Ühendkuningriik välja omaenda meetodi, millel ei ole selliseid puudusi nagu OLAFi soovitatud meetodil.

- 106 Mis puudutab seejärel kontrollkäigu 16-11-1 aruande põhjal võetud meetmeid, siis märkis Ühendkuningriik, et 24 Snake C 18 teatist on tühistatud ja vastavad summad on B-arvestusest kustutatud, kuna imporditud kauba tegelikku väärtust ei olnud võimalik tõendada, kuid operatsiooni „Breach“ raames tegeleb eksperdirühm selle probleemi lahendamisega.
- 107 Viimaks kordas Ühendkuningriik oma seisukohta, et ta ei saa rahuldada taotlust edastada HMRC õigustalituse selle arvamuse sisu, mis viis 24 Snake C 18 teatise tühistamiseni, osutades seejuures konfidentsiaalsuse ning advokaadi ja kliendi vahelise kutsesaladuse kaitsele.
- 108 Komisjon saatis 9. märtsil 2018 Ühendkuningriigile ametliku kirja.
- 109 Ühendkuningriik vastas komisjonile 22. juuni 2018. aasta kirjaga. Selle kirja lisa palus liikmesriik, et talle edastataks OLAFi aruande täielik versioon, kuna temal oli sellest aruandest üksnes mittetäielik versioon, ja et komisjon vastaks tema üksikasjalikele küsimustele, mis puudutasid nõutavate traditsiooniliste omavahendite summa arvutamiseks kasutatud meetodit.
- 110 Komisjon saatis 24. septembril 2018 Ühendkuningriigile põhjendatud arvamuse (edaspidi „põhjendatud arvamus“), milles ta muu hulgas vastas selle liikmesriigi 22. juuni 2018. aasta kirja lisa esitatud taotlustele. Põhjendatud arvamuses anti liikmesriigile vastamiseks kahekuuline tähtaeg.
- 111 Kuna komisjon Ühendkuningriigilt põhjendatud arvamusele selle tähtaja jooksul vastust ei saanud, otsustas ta 19. detsembril 2018 esitada Euroopa Kohtule liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi, kusjuures see institutsioon teatas liikmesriigile 18. detsembril 2018 oma kavatsusest võtta selline otsus vastu järgmisel päeval.
- 112 Ühendkuningriigi ametiasutuste taotlusel ning pärast nende asutuste ja komisjoni talituste vahelist mitmesugust mitteametlikku teabevahetust toimus 9. jaanuaril 2019 tehniline nõupidamine nende asutuste ja talituste vahel. Tehnilisel nõupidamisel tutvustas üks nõustamisettevõtja oma järeldusi, mis sisaldasid Ühendkuningriigi tellitud aruandes.
- 113 Ühendkuningriik edastas 11. veebruaril 2019 komisjonile oma vastuse põhjendatud arvamusele; vastuse lisa sisaldas seda aruannet.
- 114 Pärast vastuse analüüsimist esitas komisjon 7. märtsil 2019 käesoleva liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi.

III. Menetlus Euroopa Kohtus

- 115 Euroopa Kohtu presidendi 26. septembri 2019. aasta otsusega anti Belgia Kuningriigile, Eesti Vabariigile, Kreeka Vabariigile, Läti Vabariigile, Portugali Vabariigile ja Slovaki Vabariigile (edaspidi koos „menetlusse astunud liikmesriigid“) luba astuda menetlusse Ühendkuningriigi nõuete toetuseks.
- 116 Ühendkuningriik palus 11. aprilli 2019. aasta kirjas, et Euroopa Kohus kohustaks komisjoni vastama küsimustele, mille ta oli esitanud oma 22. märtsi 2019. aasta kirjas sisalduvas nn ümbersõnastatud teabetaotluses, millega on taotlust laiendatud võrreldes teabetaotlusega, mille ta oli sellele institutsioonile saanud 22. juuni 2018. aasta kirjaga.

- 117 Ühendkuningriik esitas 6. juuni 2020. aasta kirjaga taotluse menetlustoimingute tegemiseks või menetlust korraldavate meetmete võtmiseks, et Euroopa Kohus kohustaks komisjoni vastama reale küsimustele, millest mõni oli esitatud juba eespool nimetatud teabetaotlustes, mis sisaldasid 22. juuni 2018. aasta ja 22. märtsi 2019. aasta kirjas.
- 118 Kohtuasja uurimisel võttis Euroopa Kohus neid Ühendkuningriigi taotlusi arvesse, kui sõnastas oma küsimusi kirjalikult vastamiseks, mille ta saatis 14. oktoobri 2020. aasta kirjaga komisjonile ja sellele riigile. Lisaks vaieldi Euroopa Kohtu palvel nendele küsimustele antud vastuste üle kohtuistungil võistlevas menetluses.

IV. Hagi

- 119 Sissejuhatuses tuleb märkida, et Euroopa Liidu Nõukogu kiitis 30. jaanuari 2020. aasta otsusega (EL) 2020/135 Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu sõlmimise kohta (ELT 2020, L 29, lk 1) liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratom) nimel heaks selle lepingu, mis on otsusele lisatud (ELT 2020, L 29, lk 7; edaspidi „väljaastumise leping“).
- 120 Nimetatud lepingu artiklist 86 tuleneb, et Euroopa Kohtule jääb pädevus kõigis menetlustes, mis on algatatud Ühendkuningriigi vastu enne üleminekuperioodi lõppu sama lepingu artikli 2 punkti e tähenduses koostoimes artikliga 126, st enne 1. jaanuari 2021 (edaspidi „üleminekuperiood“). Kuna käesolev liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi on esitatud 7. märtsil 2019, jääb Euroopa Kohtule seega pädevus hagi lahendada.
- 121 Võib lisada, et mis puudutab liidu omavahendeid käsitleva liidu õiguse tõlgendamist ja kohaldamist kuni eelarveaastani 2020, siis tuleneb väljaastumise lepingu artiklitest 136 ja 160, et ELTL artikli 258 alusel jääb Euroopa Kohus pädevaks pärast 31. detsembrit 2020 ja seega isegi pärast artikli 87 lõikes 1 nimetatud nelja aasta möödumist üleminekuperioodi lõpust, mis on ette nähtud uue rikkumishagi esitamiseks ELTL artikli 258 alusel, kui mõni kohustus on täitmata jäetud enne üleminekuperioodi lõppu.

A. Vastuvõetavus

- 122 Kõigepealt tuleb analüüsida argumente, millele tuginedes Ühendkuningriik vaidlustab täielikult või osaliselt käesoleva liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi vastuvõetavuse.

1. Ühendkuningriigi kaitseõiguste rikkumine kohtueelses menetluses ja Euroopa Kohtu menetluses

a) Poolte argumendid

- 123 Ühendkuningriik väidab, et käesolev liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi on vastuvõetamatu, kuna tema kaitseõigusi ei järgitud ei kohtueelses menetluses ega Euroopa Kohtu menetluses.
- 124 Esiteks rikuti Ühendkuningriigi kaitseõigusi, kuna komisjon ei vastanud ei tema 22. juuni 2018. aasta kirjas esitatud teabetaotlusele ega tema 22. märtsi 2019. aasta kirjas sisalduvale nn ümbersõnastatud teabetaotlusele, kuigi tegemist on teabega, mida Ühendkuningriik vajab selleks, et saada aru, millist rikkumist talle ette heidetakse, ja et ta suudaks end kaitsta.

- 125 Seega, kuna Ühendkuningriik ei olnud saanud vastust oma teabetaotlustele, ei olnud tal vajalikku teavet, et ta saaks ise välja arvutada traditsiooniliste omavahendite summa, mida komisjon nõudis. Lisaks jääb isegi pärast komisjoni repliigis selle summa arvutamise kohta antud selgitusi püsima ebakindlus eelkõige keskmise hinna korrigeerimiseks kasutatud meetodi osas või küsimuses, kas selle riigi käsutuses olevad koondamata andmed vastavad päevapõhiste koondandmetele, mida see institutsioon nimetatud arvutuse tegemisel kasutas. Igal juhul, isegi kui eeldada, et need selgitused sisaldavad osa taotletud teabest, on see edastatud hilinevalt ja seega on rikutud nii kõnealuse riigi kaitseõigusi kui ka sellele institutsioonile pandud lojaalse koostöö kohustust.
- 126 Ühendkuningriik väidab, et tema kaitseõigusi on rikutud ka seetõttu, et komisjon keeldus vastamast 22. juuni 2018. aasta ja 22. märtsi 2019. aasta kirjas sisalduvatele teabetaotlustele, mille eesmärk oli saada institutsioonilt teavet meetmete kohta, mida teised liikmesriigid on võtnud asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemiseks.
- 127 See teave oli Ühendkuningriigile aga vajalik selleks, et ta saaks end kaitsta komisjoni väidete vastu, mille kohaselt võeti teistes liikmesriikides asjakohaseid meetmeid ja need andsid selle pettuse vastu võitlemisel tulemusi. Teave oleks olnud asjakohane ka selleks, et teha ühelt poolt kindlaks, kas Ühendkuningriigi võetud meetmed kuuluvad tema kaalutusõiguse alla ja kujutavad endast seega mõistlikku lähenemist nimetatud pettuse vastu võitlemiseks, ning teiselt poolt selleks, et esitada argumente põhjusliku seose kohta, mis komisjoni väitel esineb Ühendkuningriigile etteheidetava tegevuse ja laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite vahel.
- 128 Teiseks väidab Ühendkuningriik, et tema kaitseõigusi on rikutud, kuna komisjon kahjustas tema võimalust tutvuda kõigi tema kaitse jaoks vajalike andmetega, kuna 2014. aastast varasemad tollideklaratsioonid olid hävitatud, sest neid säilitati kõigest neli aastat. Nende andmetega tutvumine oli vajalik, kuna komisjon pikendas rikkumise perioodi kestust üle selle, mis oli näidatud OLAFi aruandes, hakates seda arvestama alates 2011. aastast. Tegemist on komisjoni seisukoha muutmise ja vaidluse eseme laiendamisega, mis rikkus Ühendkuningriigi kaitseõigusi.
- 129 Kolmandaks väidab Ühendkuningriik, et komisjon ei järginud tema kaitseõigusi, kuna ta ei esitanud tõendeid asjaomaste kaupade laadi ja sihtliikmesriigi kohta.
- 130 Komisjon vaidleb Ühendkuningriigi argumentidele vastu.

b) Euroopa Kohtu hinnang

- 131 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tuleneb, et kohtueelse menetluse eesmärk on anda asjaomasele liikmesriigile võimalus esiteks täita liidu õigusest tulenevad kohustused ning teiseks esitada tulemuslikult komisjoni väidetele vastuväited. Selle menetluse nõuetekohasus kujutab endast EL toimimise lepinguga taotletud olulist garantiid nii kõnealuse liikmesriigi õiguste kaitseks kui ka selle tagamiseks, et võimaliku kohtumenetluse vaidluse ese oleks täpselt määratletud (19. septembri 2017. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa (mootorsõidukite registreerimismaks), C-552/15, EU:C:2017:698, punktid 28 ja 29 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 132 Lisaks tuleneb Euroopa Kohtu kodukorra artikli 120 punkti c käsitlevast väljakujunenud kohtupraktikast, et hagiavalduses peab olema selgelt ja täpselt märgitud hagi ese ja see peab sisaldama lühiülevaadet väidetest, et võimaldada kostjal enda kaitseks valmistuda ning Euroopa Kohtul kontrolli teostada. Sellest tuleneb, et põhilised faktilised ja õiguslikud asjaolud, mis on hagi aluseks, peavad ühtselt ja arusaadavalt järelduma hagiavalduse tekstist endast ning haginõuded

peavad olema esitatud üheselt mõistetavalt, et vältida seda, et Euroopa Kohus teeb otsuse *ultra petita* või jätab mõne väite kohta seisukoha võtmata (31. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus komisjon vs. Madalmaad, C-395/17, EU:C:2019:918, punkt 52 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 133 Euroopa Kohus on ka selgitanud, et ELTL artikli 258 alusel esitatud hagi tuleb väited esitada ühtselt ja täpselt selleks, et liikmesriik ja Euroopa Kohus saaksid täpselt aru liidu õiguse väidetava rikkumise ulatusest, mis on vajalik tingimus selleks, et nimetatud riik saaks tulemuslikult esitada oma vastuväited ja Euroopa Kohus saaks väidetava rikkumise esinemist kontrollida (31. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus komisjon vs. Madalmaad, C-395/17, EU:C:2019:918, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 134 Mis puudutab käesoleval juhul esimesena komisjoni keeldumist edastada Ühendkuningriigile teavet, mida viimane oli temalt 22. juuni 2018. aasta ja 22. märtsi 2019. aasta kirjas taotlenud, siis kuigi see oli tema kaitse jaoks oluline, tuleb kõigepealt tõdeda, et põhjendatud arvamuse punktides 301–326 vastas komisjon asjakohaselt 22. juuni 2018. aasta kirjas esitatud etteheitele, mille kohaselt ei olnud ametlikule kirjale lisatud OLAFi aruande lisa 2 koopia täielik, kuna sellest lisast 2 oli mitu lehekülge puudu.
- 135 Komisjon selgitas põhjendatud arvamuse nendes punktides sisuliselt, et nimetatud lisa 2 on asendatud aruande lisaga 7, mis oli Ühendkuningriigi ametiasutustele kättesaadav ja sisaldas kahte tehnilist dokumenti, milles oli esitatud üksikasjalik teave OLAFi-JRC meetodi kohta; seda meetodit kasutas komisjon ka nende rikkumise perioodil laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summade arvutamiseks, mille kättesaadavaks tegemist ta nõudis nii põhjendatud arvamuses kui ka hagiavalduses.
- 136 Neis tingimustes ei kahjustanud asjaolu, et OLAFi aruande lisa 2 koopia, mis oli lisatud ametlikule kirjale, ei olnud täielik, Ühendkuningriigi võimalust kaitsta end tõhusate vahenditega komisjoni esitatud väidete vastu.
- 137 Seejärel väidab Ühendkuningriik, et rikutud on tema kaitseõigusi, kuna komisjon keeldus talle vastuseks tema 22. märtsi 2019. aasta kirjas esitatud nn ümbersõnastatud teabetaotlusele esitamast teavet korrigeeritud keskmise hinna arvutamise üksikasjade ja laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa kohta, mida nõuti nii põhjendatud arvamuses kui ka hagiavalduses, kuigi see teave oli tema kaitse jaoks oluline. Sellega seoses tuleb tõdeda, et nagu sisuliselt märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 126, tõendas komisjon repliigi punktides 132–141, et nii kasutatud andmed kui ka arvutuse tegemiseks kasutatud meetod olid Ühendkuningriigile kogu aeg teada ning viimasel olid seega igal ajal nii kohtueelses menetluses kui ka Euroopa Kohtus toimunud menetluses olemas kõik vajalikud andmed, mis võimaldasid tal selle summa ise välja arvutada ja seega summat vaidlustada.
- 138 Lisaks, kuigi Ühendkuningriik väidab, et selle arvutuse teatud aspektides valitseb ebakindlus, tuleb tõdeda, et nii kohtueelses menetluses kui ka Euroopa Kohtus toimunud menetluses kasutas see riik võimalust üksikasjalikult kritiseerida kõnealust arvutust ning andmeid ja OLAFi-JRC meetodit, mille järgi seesama arvutus tehakse. Selle riigi vastused Euroopa Kohtu küsimustele, eelkõige need, mis puudutavad korrigeeritud keskmise hinna arvutuse teatavate kohanduste mõju laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summadele, kinnitavad muu hulgas, et liikmesriik sai igal ajal täiel määral kasutada kõiki andmebaase ja tehnilisi dokumente, mida komisjon selle arvutuse tegemiseks kasutas.

- 139 Siit järeldub samuti, et vastupidi Ühendkuningriigi väidetule ei kujuta komisjoni repliigis esitatud teave endast mingit uut teavet, mistõttu ei saa sellele institutsioonile ette heita seda, et ta heastas hilinemisega teabe puudumise, mis kahjustas selle riigi kaitseõigusi.
- 140 Sellest tuleb järeldada, et mis puudutab andmeid ja meetodit, mida komisjon kasutas korrigeeritud keskmise hinna ja selle laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa arvutamiseks, mida see institutsioon Ühendkuningriigilt nõuab, siis olid viimati nimetatu käsutuses nii kohtueelses menetluses kui ka Euroopa Kohtus toimunud menetluses kõik vajalikud faktilised asjaolud, mis võimaldasid tal enda kaitseks tõhusalt esitada vastuväited komisjoni väidetele.
- 141 Mis puudutab lõpuks komisjoni keeldumist edastada Ühendkuningriigile vastuseks 22. juuni 2018. aasta ja 22. märtsi 2019. aasta kirjale teavet meetmete kohta, mida teised liikmesriigid võtsid asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemiseks, siis piisab, kui osutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt ei saa liikmesriik aluslepingutest tulenevate kohustuste täitmata jätmist põhjendada asjaoluga, et ka teised liikmesriigid ei täida oma kohustusi. Nimelt ei tohi liidu õiguse rakendamine liikmesriikide poolt sõltuda EL toimimise lepinguga kehtestatud liidu õiguskorras vastastikkuse tingimusest. ELTL artiklites 258 ja 259 on juhuks, kui liikmesriigid rikuvad EL toimimise lepingust tulenevaid kohustusi, ette nähtud sobivad õiguskaitsevahendid (11. juuli 2018. aasta kohtuotsus komisjon vs. Belgia, C-356/15, EU:C:2018:555, punkt 106 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 142 Isegi kui sellega seoses oletada, nagu Ühendkuningriik väidab, et teistel liikmesriikidel oli rikkumise perioodil või selle osa kestel tollikontrolli mehhanism, mille eesmärk oli võidelda asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu ja mis oli teatud mõttes sarnane mehhanismiga, mida Ühendkuningriik sel ajal kohaldas, ei ole sellel asjaolul iseenesest tähtsust selle kindlakstegemisel, kas selle riigi meede oli kooskõlas liidu õiguse sätetega, mis käsitlevad liidu finantshuvide kaitset niisuguse pettuse eest, nagu ELTL artikliga 325.
- 143 Lisaks tuleb tõdeda, et nagu näitavad muu hulgas erinevad dokumendid, mille Ühendkuningriik esitas oma 6. juuni 2020. aasta kirja lisas ja millega see riik palus Euroopa Kohtul teha teatud menetlustoiminguid või võtta menetlust korraldavaid meetmeid, oli see liikmesriik teadlik eri meetmetest, mida paljud teised liikmesriigid olid kogu rikkumise perioodil või selle osa kestel võtnud asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemiseks, eelkõige meetmetest, mis olid vastu võetud Prantsusmaal, ja ka komisjoni hinnangust neile meetmetele, eeskätt selles osas, mis puudutab nende vastavust liidu õigusele, ning et pealegi kasutas ta seda teavet enda kaitseks esitatud seisukohtades. Lisaks esitas Euroopa Kohus komisjonile selle kohta kirjalikud küsimused. Vastused nendele küsimustele kinnitasid niisiis üksikasjalikku teavet, mis oli juba Ühendkuningriigi käsutuses.
- 144 Teisena, mis puudutab Ühendkuningriigi argumenti, et tema kaitseõigusi on rikutud, kuna komisjon piiras tema võimalust tutvuda kõigi tema kaitse jaoks vajalike andmetega, sest enne 2014. aastat esitatud tollideklaratsioonid olid hävitatud, kuna neid säilitati kõigest neli aastat, siis ei saa ka sellega nõustuda.
- 145 Nimelt, nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 130 sisuliselt märkis, nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et mis puutub käesoleva hagiaga hõlmatud rikkumise perioodi sellesse ossa, mis eelnes 2014. aastale, siis hõlmas see rikkumine – nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 455 – üksnes neid tollivõlgu, mis on tuvastatud Snake C 18 teatistes sisalduvate tollivormistusjärgsete sissenõudekorraldustega, mille kohta Ühendkuningriik esitas vasturepliigi lisas selle rikkumise perioodi jooksul toimunud impordi kohta tema poolt väljastatud teatiste

tabeli, teatiste koopiad ja oma üksikasjalikud arvutustabelid. Nendes tabelites on aga viidatud seda impordi puudutavatele tollideklaratsioonidele. Lisaks ei vaidle Ühendkuningriik vastu sellele, et tal on need tollideklaratsioonid alles, kuna nende kohta esitati tollivormistusjärgsed sissenõudekorraldused, mis halduskorras vaidlustati.

- 146 Kolmandana, mis puudutab Ühendkuningriigi väidet, et komisjon ei ole järginud tema kaitseõigusi, kuna ta ei ole esitanud tõendeid asjaomaste kaupade laadi ja sihtliikmesriigi kohta, siis selline väide ei puuduta käesoleva liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi vastuvõetavust, vaid selle põhjendatust, kuna see käsitleb küsimust, kas komisjon, kellel lasub kohustus tõendada need liikmesriigi kohustuste rikkumised, mida ta väidab, on õiguslikult piisavalt tõendanud, et väited, mille ta on esitanud seoses laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa hindamise ja käibemaksupõhiseid omavahendeid käsitlevate õigusnormide rikkumisega, on põhjendatud, pidades eelkõige silmas kauba laadi ja sihtkohta.
- 147 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb tagasi lükata asja läbivaatamist takistav asjaolu, mis puudutab Ühendkuningriigi kaitseõiguste rikkumist kohtueelses menetluses ja Euroopa Kohtu menetluses.

2. Liidu käibemaksuõiguse rikkumise väite faktilise ja õigusliku aluse ebapiisavus, eriti mis puudutab tolliprotseduuri 42

a) Poolte argumendid

- 148 Ühendkuningriik väidab, et komisjon ei järginud tema kaitseõigusi ei kohtueelses menetluses ega Euroopa Kohtu menetluses, kuna viimane ei esitanud talle põhjendatud arvamuses ja hagiavalduses piisavalt teavet liidu käibemaksuõiguse ja käibemaksupõhiseid omavahendeid käsitlevate liidu õigusnormide väidetava rikkumise faktilise ja õigusliku aluse kohta. See esitamata jätmine ei võimaldanud Ühendkuningriigil mõista eelkõige väidet, mille kohaselt tuleb teda pidada vastutavaks selle eest, et käibemaksu, mis kuulub tasumisele teises liikmesriigis, kaupadelt, mis imporditi tema territooriumile tolliprotseduuri 42 alusel, ei ole kogutud täies mahus ja järelikult ka selle eest, et nimetatud institutsioonile ei ole tehtud kättesaadavaks sellest maksust tulenevaid omavahendeid. Sellise teabe puudumisel ei saanud Ühendkuningriik end selle väite vastu oma vastuväidetega tõhusalt kaitsta.
- 149 Eelkõige ei ole komisjon esitanud ühtegi tõendit, mis näitaks, et kuna Ühendkuningriik ei ole võtnud sobivaid meetmeid asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemiseks, siis on see riik kahjustanud käibemaksu kogumist teiste liikmesriikide poolt või isegi takistanud neil selle maksu sissenõudmist ja vastavate omavahendite komisjonile kättesaadavaks tegemist.
- 150 Nii ei nõuta käibemaksu kogumata jätmise tõttu laekumata jäänud käibemaksupõhiste omavahendite eest mingit summat ega ole esitatud mingit teavet asjasse puutuvate ettevõtjate, asjaomaste kaupade sihtliikmesriikide, nimetatud riikide poolt nende ettevõtjate ringi enne ja pärast kauba saatmist kindlakstegemise või meetmete kohta, mida sihtliikmesriigid on võtnud või võtmata jätnud, et neilt ettevõtjatelt käibemaks sisse nõuda.
- 151 Komisjon vaidleb Ühendkuningriigi argumentidele vastu.

b) Euroopa Kohtu hinnang

- 152 Piisab, kui märkida, et Ühendkuningriigi argumendid tõstatavad küsimuse, kas direktiivi 2006/112 ja käibemaksupõhiste omavahendite kättesaadavaks tegemist käsitlevate liidu õigusnormide rikkumist puudutav väide, mis sisaldub hagiavalduse esimese nõude kahes esimeses lõigus, põhineb õiguslikul alusel ja kas komisjon on käesolevas menetluses õiguslikult piisavalt tõendanud juriidilist tähtsust omavate faktide paikapidavust. Need argumendid puudutavad aga väite põhjendatust, mitte selle vastuvõetavust.
- 153 Järelikult tuleb tagasi lükata asja läbivaatamist takistav asjaolu, mille kohaselt liidu käibemaksuõiguse rikkumist käsitleva väite faktiline ja õiguslik alus on ebapiisavad, eriti mis puudutab tolliprotseduuri 42.

3. Õiguspärase ootuse kaitse, õiguskindluse, estoppel'i ja lojaalse koostöö põhimõtete rikkumine

a) Poolte argumendid

- 154 Ühendkuningriik väidab, et komisjon rikkus õiguspärase ootuse kaitse, õiguskindluse, *estoppel'i* ja lojaalse koostöö põhimõtet, kui ta vaatas uuesti läbi teatavad tagatised, mille ta sellele liikmesriigile käesoleva liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi esitamisel andis, kuna hagi hõlmab 2015. aasta veebruarikuu lõpust varasemat perioodi, mistõttu tuleb hagi selles osas rahuldamata jätta.
- 155 Ühendkuningriik viitab sellega seoses teatavatele komisjoni või OLAFi töötajate avaldustele, mis on tehtud 2014. ja 2015. aastal tema ametiasutustega, eelkõige HMRCga, peetud nõupidamistel, seoses meetmetega, mida see riik on võtnud asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemiseks.
- 156 Nendest avaldustest tuleneb, et kuni 2015. aasta veebruari lõpuni võis nimetatud liikmesriik õiguspäraselt uskuda, et komisjon ja OLAF leidsid, et tema tollikontrolli mehhanism, mida iseloomustas asjaolu, et see oli suunatud tollivormistusjärgsetele meetmetele nagu sissenõudekorraldused, mitte sellistele meetmetele nagu riskimäära kohaldamine enne asjaomaste kaupade tollivormistust või tagatise andmine, on kooskõlas liidu õigusega ja järelikult ei algatata selle mehhanismi tõttu liikmesriigi kohustuste rikkumise menetlust.
- 157 Ühendkuningriik viitab eelkõige kolmele kinnitusele, mille OLAFi või komisjoni töötajad on rikkumise perioodil andnud ja mis tema arvates võisid anda alust sellisele õiguspärasele ootusele.
- 158 Esiteks, mis puudutab avaldust, mille Ühendkuningriigi esindajate protokollist nähtuvalt tegi OLAFi teenistuja 13. juuni 2014. aasta nõupidamisel ja mille kohaselt ta „jäi rahule Ühendkuningriigi edusammudega ning selleks kuupäevaks juba võetud ja edasiseks kavandatud meetmetega“, siis kujutab see avaldus endast ühemõttelist kinnitust, et OLAF ei olnud seisukohal, et Ühendkuningriik rikkus oma kohustust kaitsta liidu finantshuve ja võidelda pettuse vastu.

- 159 Teiseks, mis puudutab komisjoni teenistuja 2014. aasta oktoobris tehtud avaldust, milles teatati Ühendkuningriigile, et tema osalemine prioriteetses kontrollimeetmes Discount oli „rahuldav“ ning selle operatsiooni nõuetekohaseks läbiviimiseks vajalikud tegevused „toimused õigeaegselt ja tõhusalt“, siis see avaldus kujutab endast selget ja ühemõttelist kinnitust, et selles operatsioonis osalemisega seoses ei ole Ühendkuningriik liidu õigusest tulenevaid kohustusi rikkunud.
- 160 Kolmandaks, mis puudutab OLAFi teenistuja avaldust, mille ta tegi OLAFi ja HMRC esimesel kahepoolsel nõupidamisel, mis toimus 19. ja 20. veebruaril 2015 ja mille kohaselt – vastavalt selle nõupidamise protokollile, mille koostasid Ühendkuningriigi ametnikud – oli see liikmesriik „seni teinud, mis vaja“, siis see avaldus kujutab endast kinnitust, mis hõlmab kõiki selle liikmesriigi poolt „seni“ võetud meetmeid, mitte üksnes Snake C18 teatiste väljastamise küsimust.
- 161 Komisjon vaidleb Ühendkuningriigi argumentidele vastu.

b) Euroopa Kohtu hinnang

- 162 Esimesena tuleb osundada Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikat, mille kohaselt ELTL artiklis 258 ette nähtud menetluse eesmärk on EL toimimise lepingust või teisesest õigusest tulenevate liikmesriigi kohustuste rikkumise objektiivne tuvastamine ning niisugune menetlus võimaldab ühtlasi kindlaks teha, kas liikmesriik on konkreetsel juhul liidu õigust rikkunud (27. märtsi 2019. aasta kohtuotsus komisjon vs. Saksamaa, C-620/16, EU:C:2019:256, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 163 Euroopa Kohus on samuti selgitanud, et liikmesriik ei saa tugineda õiguspärase ootuse kaitse ja lojaalse koostöö põhimõttele, et takistada talle EL toimimise lepingust tulenevate kohustuste temapoolse täitmatajätmise objektiivset tuvastamist, kuna sellise põhjenduse lubamine läheks vastuollu ELTL artiklis 258 ette nähtud menetluse eesmärgiga, mis eeldab sellist objektiivset tuvastamist (vt selle kohta 6. mai 2010. aasta kohtuotsus komisjon vs. Poola, C-311/09, ei avaldata, EU:C:2010:257, punkt 18 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 164 Niisuguse põhjendusega nõustumine ei läheks vastuollu mitte ainult liidu kohustusega austada ELL artikli 4 lõikes 2 ette nähtud liikmesriikide võrdsust aluslepingute ees, vaid ka Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tuleneva põhimõttega, mille kohaselt on komisjonil kaalutusõigus hinnata liikmesriigi suhtes menetluse algatamise otstarbekust, teha kindlaks väidetavalt rikutud õigusnormid ja valida hetk, mil alustada liikmesriigi suhtes rikkumismenetlust, kusjuures kaalutlused, mille alusel see valik kujuneb, ei saa hagi vastuvõetavust mõjutada (19. septembri 2017. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa (registreerimismaks), C-552/15, EU:C:2017:698, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 165 Teisena nähtub Euroopa Kohtu praktikast, et välja arvatud juhtumid, mil komisjonile on sellised volitused sõnaselgelt antud, ei ole ta pädev andma tagatise konkreetse tegevuse kooskõla kohta liidu õigusega ning ühelgi juhul ei ole tema pädevuses liidu õigusega vastuolus oleva tegevuse lubamine (vt selle kohta 15. juuni 2000. aasta kohtuotsus komisjon vs. Saksamaa, C-348/97, EU:C:2000:317, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 166 Tuleb aga tõdeda, et isegi kui eeldada, et OLAFi ja komisjoni teenistujad soovisid Ühendkuningriigi viidatud ja käesoleva kohtuotsuse punktides 158–160 mainitud avaldustega anda tagatise, et selle liikmesriigi meetmed, mille eesmärk on võidelda asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu, on kooskõlas liidu õigusega, ei olnud komisjonil nende avalduste tegemise

ajal mingit pädevust niisuguseid tagatise anda, mistõttu neil teenistujatel ei olnud mingeid volitusi anda selles küsimuses kinnitusi, millele tuginedes liikmesriik võiks nüüd käesoleva liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi vastuvõetavuse vaidlustada.

- 167 Kolmandana tuleb märkida, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt eeldab õigus tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele seda, et liidu pädevad asutused on puudutatud isikule andnud täpseid, tingimusteta ja ühtelangevaid kinnitusi, mis pärinevad volitatud ja usaldusväärsetest allikatest. See õigus on nimelt igal õigussubjektil, kellele liidu institutsioon, organ või asutus on selliseid kinnitusi andes tekitanud põhjendatud lootusi. Seevastu ei saa keegi tugineda selle põhimõtte rikkumisele, kui need kinnitused puuduvad (vt selle kohta 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik jt*, C-526/14, EU:C:2016:570, punkt 62, ja 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus *ADR Center vs. komisjon*, C-584/17 P, EU:C:2020:576, punkt 75 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 168 Käesoleva kohtuotsuse punktides 162–164 viidatud kohtupraktikat arvestades ei saa aga mingil juhul – isegi eeldusel, et avaldustest, millele Ühendkuningriik tugineb, võis tekkida tema õiguspärane ootus seoses sellega, et tema tollikontrolli mehhanism, mille eesmärk oli võidelda asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu ja mida kohaldati enne 1. märtsi 2015, oli liidu õigusega kooskõlas – neile avaldustele tuginedes takistada komisjonil liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi esitamist, kuna nimetatud institutsioonil on kaalutusõigus otsustamiseks, kas liikmesriigi suhtes menetluse algatamine on otstarbekas. Need avaldused ei saa ka takistada Euroopa Kohtul vastavalt ELTL artiklis 258 ette nähtud menetluse eesmärgile objektiivselt tuvastada, et liikmesriik ei ole täitnud talle EL toimimise lepinguga pandud kohustusi.
- 169 Pealegi võiks liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse tõhusust oluliselt kahjustada see, kui liikmesriigil oleks lubatud sellest menetlusest lahti saada, tuginedes mõne komisjoni teenistuja tehtud avaldusega tekitatud õiguspärasele ootusele, et tema tegevus on õiguspärane. Nimelt, nagu komisjon õigesti märgib, ei saa liikmesriigid süsteemis, kus nad vastutavad liidu tolliõiguse nõuetekohase rakendamise eest oma territooriumil, vabaneda vastutusest endapoolse võimaliku liidu õiguse rikkumise eest, väites vaid seda, et OLAF või komisjon ei ole neile rikkumist mingisugusel teatud ajahetkel ette heitnud.
- 170 Lõpuks, nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 151, viitab Ühendkuningriik lisaks õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumisele küll ka õiguskindluse, *estoppel*'i ja lojaalse koostöö põhimõtte rikkumisele, kuid riik ei esita seoses viimati nimetatud põhimõttega ühtegi konkreetset argumenti, mistõttu tuleb selles osas Ühendkuningriigi esitatud argumendid tagasi lükata.
- 171 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb tagasi lükata asja läbivaatamist takistav asjaolu, mille kohaselt on rikutud õiguspärase ootuse kaitse, õiguskindluse, *estoppel*'i ja lojaalse koostöö põhimõtet.

4. Euroopa Kohtu pädevuse puudumine vaadata ELTL artikli 258 alusel algatatud liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses läbi komisjoni taotlus kohustada liikmesriiki kindlaks määratud omavahendite summa kättesaadavaks tegema

a) Poolte argumendid

- 172 Ühendkuningriik väidab, et hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmas lõik, millega komisjon palub „teha liidu eelarve jaoks kättesaadavaks“ kindlaks määratud traditsiooniliste omavahendite summad seitsmeaastase rikkumise perioodi iga aasta eest, st kokku ligikaudu 2,7 miljardit eurot, on vastuvõetamatu, kuna esiteks vastavalt 14. aprilli 2005. aasta kohtuotsusele komisjon vs. Saksamaa (C-104/02, EU:C:2005:219, punktid 48–51) ja 5. oktoobri 2006. aasta kohtuotsusele komisjon vs. Saksamaa (C-105/02, EU:C:2006:637, punktid 43–45) ei saa Euroopa Kohus ELTL artikli 258 alusel toimuva rikkumismenetluse raames liikmesriiki kohustada kandma selleks otstarbeks komisjoni nimel avatud kontole üle traditsiooniliste omavahendite kindlaks määratud summasid, mis on laekumata jäänud sellele liikmesriigile ette heidetavate rikkumiste tõttu.
- 173 Ühendkuningriik vaidleb vastu komisjoni argumentidele, mille kohaselt viimane „struktureeris“ hagiavalduse nõuded hoolikalt, et vältida eelmises punktis viidatud kohtuotsustega päädinud kohtuasjades tehtud viga, millele reageerides jättis Euroopa Kohus nendes kohtuotsustes asjaomased nõuded vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata. Tegemist on „knihviga“, mille eesmärk on eirata Euroopa Kohtu pädevuse puudumist, kuna komisjon soovib tegelikult saavutada sama tulemust, mida nendes kohtuasjades taotleti.
- 174 Lisaks sellele võtab komisjoni samm Ühendkuningriigilt ELTL artiklist 260 tuleneva võimaluse kõik ELTL artikli 258 alusel tuvastatud rikkumised heastada ning eirab järelkult aluslepingutest tulenevat institutsiooni, Euroopa Kohtu ja liikmesriikide pädevusjaotust.
- 175 Käesolev kohtuasi erineb ka kohtuasjast, milles tehti 15. novembri 2005. aasta kohtuotsus komisjon vs. Taani (C-392/02, EU:C:2005:683). Kuigi Euroopa Kohus rahuldab selles kohtuotsuses hagiavalduse, milles paluti tuvastada, et asjaomane liikmesriik on rikkunud oma kohustusi, kuna ta keeldus kindlaks määratud omavahendite summa kättesaadavaks tegemisest, tuleb siiski märkida, et nimetatud kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasjas, nagu nähtub selle kohtuotsuse punktist 56, ei olnud tollivõla olemasolu ega laekumata jäänud omavahendite summa suurust vaidlustatud.
- 176 Selles kontekstis on asjakohane ka 31. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ühendkuningriik (C-391/17, EU:C:2019:919), kuna selle kohtuotsuse punktides 118 ja 119 nähtub, et kui komisjon esitab nõude määrata konkreetselt kindlaks laekumata jäänud omavahendite summa, peab see institutsioon tõendama kõiki nõude aluseks olevaid asjaolusid iga impordijuhtumi puhul, millest laekumata jäämine oli tingitud, ning põhjusliku seose esinemist iga üksiku asjaolu ja laekumata jäämise vahel.
- 177 Teiseks väidab Ühendkuningriik, et käesoleva hagi eesmärk on tegelikult saada hüvitist tekitatud kahju eest ja seega on hagi vastuvõetamatu, kuna komisjon palub Euroopa Kohtul teha otsus teatavate konkreetsete summade kohta, mille Ühendkuningriik oleks pidanud komisjonile kättesaadavaks tegema. Isegi kui eeldada, et Euroopa Kohus tunnustab sellise hagi vastuvõetavaks, leiab see riik, et komisjon peab tõendama, et kõik selle riigi vastutuse tekkimise tingimused on täidetud, st esineb õigusvastane tegu, konkreetne välja arvatud kahju ning otsene põhjuslik seos selle teo ja kahju vahel.

- 178 Teise võimalusena väidab Ühendkuningriik, et hagi on vastuvõetamatu, kuna komisjon ajab omavahel segi kolm etappi, mida tuleb laekumata jäänud omavahendite summa kindlaksmääramisel järgida. Nimelt oli komisjon esmalt kohustatud tõendama, et Ühendkuningriik on rikkunud liidu õigusest tulenevaid kohustusi, et esineb põhjuslik seos selle rikkumise ja tema poolt nõutava kindlaks määratud summa vahel ning et tema nõue teha kindlaks määratud summa kättesaadavaks on vastuvõetav. Seejärel, kui komisjon suudab nende kolme asjaolu kohta tõendid esitada, peaks Euroopa Kohus kõigepealt analüüsima Ühendkuningriigi hinnangut tasumisele kuuluvate täiendavate omavahendite küsimuses. Alles siis, kui see hinnang lükatakse tagasi kui ilmselgelt ebamõistlik, võiks Euroopa Kohus viimasena analüüsida komisjoni hinnangut laekumata jäänud summale.
- 179 Komisjon vaidleb Ühendkuningriigi argumentidele vastu.

b) Euroopa Kohtu hinnang

- 180 Mis puudutab esiteks argumente, mis Ühendkuningriik on esitanud 14. aprilli 2005. aasta kohtuotsuse komisjon vs. Saksamaa (C-104/02, EU:C:2005:219) ja 5. oktoobri 2006. aasta kohtuotsuse komisjon vs. Saksamaa (C-105/02, EU:C:2006:637) pinnalt, siis tuleb silmas pidada, et liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi ei saa komisjon nõuda Euroopa Kohtult muud kui väidetava rikkumise tuvastamist selle lõpetamise eesmärgil. Seega ei saa komisjon näiteks paluda Euroopa Kohtul sellise hagi raames kohustada liikmesriiki liidu õiguse järgimiseks teatud moel käituma (2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Poola, Ungari ja Tšehhi Vabariik (ajutine mehhanism rahvusvahelise kaitse taotlejate ümberpaigutamiseks), C-715/17, C-718/17 ja C-719/17, EU:C:2020:257, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 181 Niisiis jättis Euroopa Kohus vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ELTL artikli 258 alusel esitatud hagi, milles komisjon palus kohustada liikmesriiki tegema teatavaid makseid, kui tuvastatakse, et liikmesriik rikkus talle liidu õigusega pandud kohustusi, peamiselt sel põhjendusel, et hagi eesmärk ei olnud see, et Euroopa Kohus tuvastaks, et nimetatud liikmesriik on rikkunud liidu õigusest tulenevaid kohustusi, vaid et Euroopa Kohus kohustaks liikmesriiki võtma konkreetseid meetmeid liidu õiguse järgimiseks (vt selle kohta 14. aprilli 2005. aasta kohtuotsus komisjon vs. Saksamaa, C-104/02, EU:C:2005:219, punktid 48–51, ja 5. oktoobri 2006. aasta kohtuotsus komisjon vs. Saksamaa, C-105/02, EU:C:2006:637, punktid 43–45 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 182 Kuigi käesolevas asjas sisaldab hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmas lõik väljendit „laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite maht, mis tuleb liidu eelarve jaoks kättesaadavaks teha“, ei saa seda pidada nõudeks, millega palutakse, et Euroopa Kohus kohustaks Ühendkuningriiki üle kandma selles kolmandas lõigus täpselt ära näidatud omavahendite summad. Vastupidi, viimati nimetatut on nõue, millega palutakse Euroopa Kohtul tuvastada liikmesriigile pandud kohustuste rikkumine.
- 183 Nimelt ei tule seda rahalist nõuet mõista eraldi, vaid võttes arvesse üldisemat ja koguseliselt määratlemata nõuet hagiavalduse nõuete esimese punkti esimeses lõigus, milles palutakse Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Ühendkuningriik ei „teinud kättesaadavaks traditsiooniliste omavahendite [...] täpset summat seoses [asjaomase impordiga]“, siis on ta rikkunud omavahendite valdkonnas teatavatest liidu õigusnormidest tulenevaid kohustusi.

- 184 Siit järeldub, et hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmas lõik sisaldab nõuet, et Euroopa Kohus tuvastaks, et kuna Ühendkuningriik ei ole teinud kättesaadavaks iga rikkumise perioodiga hõlmatud aasta kohta kindlaks määratud traditsioonilisi omavahendeid, siis on ta rikkunud liidu õigusest tulenevaid kohustusi.
- 185 Nagu nähtub omavahendite valdkonda käsitlevast Euroopa Kohtu praktikast, mille raames olid vaidluse all ka seda laadi nõuded, on sellise nõude vastuvõetavus vaieldamatu (vt eelkõige 15. novembri 2005. aasta kohtuotsus komisjon vs. Taani, C-392/02, EU:C:2005:683, punktid 30–34; 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ühendkuningriik, C-60/13, ei avaldata, EU:C:2014:219, punktid 37–62, ja 11. juuli 2019. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia (omavahendid – tollivõla sissenõudmine), C-304/18, ei avaldata, EU:C:2019:601, punktid 48–77).
- 186 Vastupidi sellele, mida väidab Ühendkuningriik, ei saa seda kohtupraktikat mõista nii, et nõue, mis eeldab omavahendite teatava summa kättesaadavaks tegemata jätmises seisneva liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamist, on vastuvõetav üksnes juhul, kui asjaomane liikmesriik ei ole summat vaidlustanud.
- 187 Nimelt rahuldab Euroopa Kohus komisjoni hagi, milles ta taotles liidu õiguse rikkumise tuvastamist põhjusel, et teatav summa omavahendeid ei olnud kättesaadavaks tehtud, kuigi asjaomane liikmesriik vaidlustas isegi selle, et liidul on õigus sellele summale (vt selle kohta 11. juuli 2019. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia (omavahendid – tollivõla sissenõudmine), C-304/18, ei avaldata, EU:C:2019:601, punktid 48–77).
- 188 Veelgi olulisem on kohtupraktika järeldus, et komisjoni õigus esitada liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi raames Euroopa Kohtule hindamiseks tema ja liikmesriigi vaheline vaidlus seoses liikmesriigi kohustusega teha sellele institutsioonile teatav liidu omavahendite summa kättesaadavaks on lahutamatult seotud nende omavahendite süsteemiga, nagu see on praegu ette nähtud liidu õiguses (9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 68).
- 189 Omavahenditega seotud kohtuvaidlus täpsemalt just selles seisnebki, et asjaomane liikmesriik vaidlustab komisjoni nõutud summade kättesaadavaks tegemise kohustuse. Seega on omavahendeid puudutava liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi raames täiesti loomulik, et tegemist on rahaliste kohustustega, ning liidu õigusega ei ole vastuolus see, kui nende kohustuste täitmata jätmine väidetava rikkumise raames tõstatatakse. Sellise menetluse käigus, mis on võistlev, peab komisjon vaidluses, milles liikmesriik võib esitada oma väited, õiguslikult piisavalt tõendama, kui suur on omavahendite täpne summa, mis tema hinnangul tuleb tasuda.
- 190 Lisaks, vastupidi sellele, mida väidab Ühendkuningriik, ei saa komisjoni õigust paluda Euroopa Kohtul tuvastada, et traditsiooniliste omavahendite kindlaksmääratud summa kuulub tasumisele, välistada põhjendusel, et selline meede võtab riigilt talle ELTL artikliga 260 antud võimaluse heastada kõik ELTL artikli 258 alusel tuvastatud rikkumised ega järgi seega selle institutsiooni, Euroopa Kohtu ja liikmesriikide aluslepingutes sätestatud vastavat pädevust.
- 191 Kuigi komisjonil on lubatud jätta selline rahaline nõue esitamata, piirdudes sellega, et ta palub Euroopa Kohtul tuvastada üldiselt liikmesriigi kohustuste rikkumise, mis seisneb omavahendite kogumata jätmises, ilma et ta oleks kindlaks määranud summa suurust, nagu ta seda tegi eelkõige kohtuasjas, mis päädis 31. oktoobri 2019. aasta kohtuotsusega komisjon vs. Ühendkuningriik (C-391/17, EU:C:2019:919), ei takista miski seda, et institutsioon palub hagiavalduse nõuetes

tuvastada liidu õiguse rikkumine, mis seisneb omavahendite kindlaks määratud summa kättesaadavaks tegemata jätmises, kui nimetatud institutsioon leiab, et see summa kuulub tasumisele ja kui ta suudab selle suurust täpselt tõendada.

- 192 Teiseks, mis puudutab Ühendkuningriigi argumenti, et käesoleva hagi eesmärk on tegelikult saada hüvitist tekitatud kahju eest ja et hagi on seega vastuvõetamatu osas, milles komisjon palub Euroopa Kohtul teha otsus teatud konkreetsete summade kohta, mille Ühendkuningriik oleks pidanud komisjonile kättesaadavaks tegema, siis tuleneb eeltoodust, et ELTL artikli 258 alusel toimivas liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses ei saa sellise nõude vastuvõetavust, nagu on esitatud hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus, kahtluse alla seada.
- 193 Sellega seoses tuleb ühtlasi silmas pidada, et Euroopa Kohus on asunud seisukohale, et hagi, milles komisjon heidab liikmesriigile ette, et viimane ei ole, rikkudes liidu õigust, teinud kättesaadavaks omavahendite teatavat summat ja vastavat viivitusintressi, ei kujuta endast kahju hüvitamise hagi, mida ei ole aluslepingutes ette nähtud, kuna sellise hagiga palub see institutsioon Euroopa Kohtul tuvastada, et asjaomane liikmesriik on rikkunud liidu õigusest tulenevaid kohustusi, mitte aga mõista sellelt liikmesriigilt välja hüvitis ja intress (15. novembri 2005. aasta kohtuotsus komisjon vs. Taani, C-392/02, EU:C:2005:683, punktid 31–34).
- 194 Järelikult on kõnealune nõue esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses, mitte kahju hüvitamise menetluses, kuigi see on rahaline nõue.
- 195 Siit järeldub, et vastupidi sellele, mida väidab Ühendkuningriik, ei pea komisjon – kuigi see institutsioon peab tõendama liikmesriigi kohustuste rikkumise, mille eesmärk on selle nõude tuvastamine – tõendama ei kahju ega rikkumise ja kahju vahelise põhjusliku seose esinemist.
- 196 Kolmandaks, mis puudutab Ühendkuningriigi teise võimalusena esitatud argumente, et hagiavaldus on vastuvõetamatu, kuna komisjon ajab segi kolm etappi, mida – nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 178 – tuleb laekumata jäänud omavahendite summa kindlaksmääramisel järgida, siis piisab, kui tõdeda, et need argumendid puudutavad käesoleva hagi põhjendatust, eelkõige komisjoni esitatud esimese ja teise väite põhjendatust, mitte selle vastuvõetavust.
- 197 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb Ühendkuningriigi esitatud asja läbivaatamist takistav asjaolu, mille kohaselt Euroopa Kohtul puudub pädevus, tagasi lükata.

5. Hagi ennatlikkus ja vastuvõetamatus osas, mis puudutab ajavahemikku 1. maist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud), tulenevalt selle ajavahemiku kohta väljastatud Breach C 18 teatistest

a) Poolte argumendid

- 198 Ühendkuningriik väidab, et rikkumise perioodi 1. maist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud) osas on hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus esitatud traditsiooniliste omavahendite kättesaadavaks tegemise nõue „ennatlik ja vastuvõetamatu“, ja teise võimalusena, et see nõue tuleb jätta rahuldumata põhjusel, et komisjon ei ole suutnud tõendada oma väidet omavahendite laekumata jäämise kohta kuupäevaks, mil lõppes põhjendatud arvamuse järgimiseks ette nähtud tähtaeg.

- 199 Nimelt, kuigi komisjon oli alates 2018. aasta maist teadlik kaheksast Breach C 18 teatisest, mis olid selle kuu jooksul väljastatud summas ligikaudu 25 miljonit naelsterlingit ja kantud B-arvestusse ning mis puudutasid impordi, mida peeti alahinnatuks ja mis oli toimunud alates 1. maist 2015, ei vaidlustanud ta neid teatisi ei põhjendatud arvamuses ega hagiavalduses ega arvanud seda summat maha hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus nimetatud laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite mahust.
- 200 Seega ei võtnud komisjon arvesse summasid, mida oleks saanud Breach C 18 teatiste väljastamise tulemusena sisse nõuda, ega asjaolu, et Ühendkuningriik võib määruse nr 609/2014 artikli 13 lõike 2 punkti b alusel sissenõudmiskohustusest vabaneda, kui kindlaks määratud makse, mis on kantud B-arvestusse, ei ole lõpuks võimalik sisse nõuda.
- 201 Komisjon vaidleb Ühendkuningriigi argumentidele vastu.

b) Euroopa Kohtu hinnang

- 202 Ühendkuningriigi argumentid, et rikkumise perioodi osas 1. maist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud) on hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus esitatud traditsiooniliste omavahendite kättesaadavaks tegemise nõue „ennatlik ja vastuvõetamatu“, kuna selles ei ole võetud arvesse kaheksat 2018. aasta mais väljastatud Breach C 18 teatist, mis puudutavad rikkumise perioodi selle osa jooksul toimunud alahinnatud impordi, ei saa olla edukad.
- 203 Nimelt, nagu on osutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 164, tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et komisjonil on kaalutusõigus hinnata liikmesriigi suhtes menetluse algatamise otstarbekust, teha kindlaks väidetavalt rikutud õigusnormid ja valida hetk, mil alustada liikmesriigi suhtes rikkumismenetlust, kusjuures kaalutlused, mille alusel see valik kujuneb, ei saa hagi vastuvõetavust mõjutada (2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Poola, Ungari ja Tšehhi Vabariik (rahvusvahelise kaitse taotlejate ümberpaigutamise ajutine mehhanism), C-715/17, C-718/17 ja C-719/17, EU:C:2020:257, punkt 75 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 204 Kuna Ühendkuningriik vaidlustab nende argumentidega hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus esitatud traditsiooniliste omavahendite kättesaadavaks tegemise nõude selles osas, mis puudutab rikkumise perioodi 1. maist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud), põhjendusel, et komisjon ei ole suutnud tõendada oma väidet laekumata jäänud omavahendite kohta selle kuupäeva seisuga, mil lõppes põhjendatud arvamuse järgimiseks ette nähtud tähtaeg, siis ei ole nende argumentide eesmärk vaidlustada hagi vastuvõetavust, vaid selle põhjendatust.
- 205 Järelikult tuleb tagasi lükata asja läbivaatamist takistav asjaolu, mille kohaselt hagiavaldus on ennatlik ja vastuvõetamatu osas, mis puudutab ajavahemikku 1. maist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud), kuna selle ajavahemiku kohta on väljastatud Breach C 18 teatised, ja seega on tagasi lükatud kõik asja läbivaatamist takistavad asjaolud, mille Ühendkuningriik on esitanud.

B. Sisulised küsimused

1. Liidu finantshuvide kaitse ja pettusevastase võitluse kohustuste ning liidu tolliõigusest tulenevate kohustuste rikkumine

- 206 Esimeses väites, mis hõlmab hagiavalduse nõuete esimese punkti teises lõigus esitatud etteheiteid, välja arvatud väide, et rikutud on liidu käibemaksualaseid õigusnorme, eriti direktiivi 2006/112 teatavaid sätteid, leiab komisjon, et vaatamata komisjoni ja OLAFi korduvatele hoiatustele ja nõudmistele, mis puudutasid asjaomase impordiga kaasnevat alahindamises seisneva pettuse ohtu, ei võtnud Ühendkuningriik rikkumise perioodil liidu finantshuvide kaitseks riskipõhiseid meetmeid. Nende meetmete võtmata jätmine kujutab endast nii üldiste kohustuste rikkumist, mis on liidu finantshuvide kaitse ja pettusevastase võitluse valdkonnas liikmesriikidele pandud ELTL artikli 310 lõikega 6 ja artikliga 325, kui ka liikmesriikidele liidu tollieeskirjadega pandud erikohustuste täitmata jätmist, st kõigepealt kohustus võtta liidu finantshuve kaitsvaid meetmeid vastavalt liidu tolliseadustiku artiklile 3 koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3, seejärel kohustus teha tollikontrolli riskianalüüsi põhjal vastavalt ühenduse tolliseadustiku artiklile 13 ja liidu tolliseadustiku artiklile 46 ning viimaks kohustus nõuda tagatiste andmist vastavalt ÜTSi rakendussätete artikli 248 lõikele 1 ja LTSi rakendusmääruse artiklile 244.
- 207 Lisaks sellele tuleb esimese väite raames, kuna see puudutab liidu tolliõiguse väidetavat rikkumist, läbi vaadata ka hagiavalduse nõuete esimese punkti esimeses lõigus esitatud etteheiteid, mille kohaselt rikkus Ühendkuningriik rikkumise perioodil kestvalt ühenduse tolliseadustiku artikli 220 lõiget 1 ja liidu tolliseadustiku artikli 105 lõiget 3 seeläbi, et asjaomase impordi korral ei „märkinud“ liikmesriik ühenduse tolliseadustiku artikli 217 lõike 1 ja liidu tolliseadustiku artikli 104 kohaselt arvestusdokumentidesse sissenõudmisele kuuluvat tollivõlga niipea, kui tema tolliasutused said teada olukorrast, mis viis võlgade tuvastamiseni.

a) ELTL artikli 310 lõike 6 ja artikli 325 rikkumine

1) Liikmesriikidele ELTL artikliga 325 pandud kohustused

- 208 Mis puudutab esimesena väidet, et Ühendkuningriik on rikkunud ELTL artikli 310 lõikega 6 ja artikliga 325 talle pandud kohustusi liidu finantshuvide kaitse ja pettusevastase võitluse valdkonnas, siis olgu sissejuhatuseks märgitud, et seda tuleb analüüsida üksnes ELTL artikli 325 alusel, sest nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 170 sisuliselt märkis, on ELTL artikli 310 lõikes 6 pelgalt viide ELTL artiklile 325 ja sellega ei ole kehtestatud muid kohustusi peale viimasena nimetatud artiklis sätestatud kohustuste. ELTL artikli 310 lõige 6 piirdub nimelt sätestamisega, et „[l]iit ja liikmesriigid võitlevad kooskõlas [ELTL] artikliga 325 pettuste ja muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse vastu“.
- 209 ELTL artikli 325 lõige 1 kohustab liikmesriike võitlema pettuste ja muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse vastu tõhusate ja hoiatavate meetmetega (5. juuni 2018. aasta kohtuotsus Kolev jt, C-612/15, EU:C:2018:392, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 210 Vastavalt otsuse 2014/335 artikli 2 lõikele 1, mille sõnastus on sisuliselt samasugune nagu otsuse 2007/436 artikli 2 lõike 1 punktil a, hõlmavad liidu omavahendid muu hulgas ühise tollitariifistiku tollimakse. Järelikult on tollimaksutulude kogumise ja vastavate vahendite kättesaadavaks

tegemise vahel otsene seos. Iga lünk nende tulude kogumises kajastub potentsiaalselt nende vahendite vähenemises (vt selle kohta 5. juuni 2018. aasta kohtuotsus Kolev jt, C-612/15, EU:C:2018:392, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 211 Seega peavad liikmesriigid selleks, et tagada liidu finantshuvide kaitse vastavalt ETLT artikli 325 lõikele 1, võtma vajalikud meetmed, et tollimaksud saaksid tegelikult ja täies ulatuses kogutud, mis eeldab, et tollikontrolli teostatakse nõuetekohaselt (5. juuni 2018. aasta kohtuotsus Kolev jt, C-612/15, EU:C:2018:392, punkt 52).
- 212 Seega tuleneb liikmesriikidele ETLT artikli 325 lõikega 1 pandud kohustustest, et nad peavad selleks ette nägema mitte ainult piisavate sanktsioonide, vaid ka tõhusate ja hoiatavate tollikontrolli meetmete kohaldamise selleks, et võidelda nõuetekohaselt liidu tollieeskirjade rikkumise vastu, kuna see võib takistada tollimaksudest tulenevate traditsiooniliste omavahendite tegelikku ja täies ulatuses kogumist ja järelikult kahjustada liidu finantshuve (vt selle kohta 5. juuni 2018. aasta kohtuotsus Kolev jt, C-612/15, EU:C:2018:392, punkt 53).
- 213 On tõsi, et ETLT artikli 325 lõike 1 kohaselt on liikmesriikidel selleks, et tagada liidu omavahenditesse laekuvate tulude ja muu hulgas ühise tollitariifistiku tollimaksude tegelik ja täies ulatuses kogumine, teatav otsustusruum ja vabadus valida, milliseid meetmeid tuleb võtta, eriti selle üle otsustamisel, kuidas kasutada nende käsutuses olevaid vahendeid. See otsustusruum või valikuvabadus on siiski piiratud; lisaks proportsionaalsuse ja võrdväarsuse põhimõttele piirab seda tõhususe põhimõte, mis nõuab, et võetud meetmed oleksid tõhusad ja tõkestavad, kuid seda siiski tingimusel, et nõuetekohaselt järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga (edaspidi „harta“) tagatud põhiõigusi ja liidu õiguse üldpõhimõtteid (vt selle kohta eelkõige 7. aprilli 2016. aasta kohtuotsus Degano Trasporti, C-546/14, EU:C:2016:206, punktid 20 ja 21; 5. detsembri 2017. aasta kohtuotsus M.A.S. ja M.B., C-42/17, EU:C:2017:936, punktid 33–36, ning 17. jaanuari 2019. aasta kohtuotsus Dzivev jt, C-310/16, EU:C:2019:30, punktid 27, 30 ja 34 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 214 Sellega seoses on oluline rõhutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt paneb ETLT artikli 325 lõige 1 liikmesriikidele saavutatava tulemuse osas täpse kohustuse, millega ei kaasne ühtki tingimust, kuidas selles sättes ette nähtud norme kohaldada (5. juuni 2018. aasta kohtuotsus Kolev jt, C-612/15, EU:C:2018:392, punkt 64 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 215 Eeltoodud kaalutlusi arvestades ja vastupidi sellele, mida väidab Ühendkuningriik, ei tulene seega Euroopa Kohtu praktikast, et liikmesriikidel oleks ETLT artikli 325 lõike 1 alusel ulatuslik kaalutlusruum nende meetmete valikul, mida võtta liidu finantshuve kahjustada võivate pettuste vastu, mistõttu selle sätte alusel võiks kohaldada sanktsioone üksnes selliste meetmete korral, mis juhtumi kõiki asjaolusid arvestades on ilmselgelt sobimatud.
- 216 Erinevalt sellest, mida väidab Ühendkuningriik, ei saa selle kohtupraktikaga pealegi põhjendada seisukohta, et kohustus tagada omavahendite tegelik ja täies ulatuses sissenõudmine ei nõua intensiivsete jõupingutuste tegemist nende vahendite allikaks olevate maksude kontrollimiseks ja sissenõudmiseks, vaid lihtsalt mõistlikke pingutusi, ega ka seisukohta, et liikmesriigid on kohustatud üksnes tõendama, et nad on nimetatud vahendite sissenõudmisel olnud hoolsad. Vastupidi, selle kohtupraktika sõnastuse enda kohaselt paneb ETLT artikli 325 lõige 1 liikmesriikidele „saavutatava tulemuse osas täpse kohustuse“, mitte kõigest meetmete võtmise kohustuse.

- 217 Vastupidi sellele, mida väidab Ühendkuningriik, ei tulene Euroopa Kohtu praktikast ka seda, et liikmesriigile saab ELTL artikli 325 lõikega 1 pandud kohustuste rikkumist ette heita üksnes olukorras, kus komisjon tõendab, et vaidlusalune riigisisene meede tekitab „ilmse ja suure karistamatuse ohu“ või et see viib „karistuse puudumiseni“ (kohtujurist Boti ettepanek kohtuasjas M.A.S. ja M.B., C-42/17, EU:C:2017:564, punkt 83), või siis et liikmesriik on tegutsenud „ettevaatamatult“ või „meelevaldselt“ (16. mai 1991. aasta kohtuotsus komisjon vs. Madalmaad, C-96/89, EU:C:1991:213, punkt 37; 15. juuni 2000. aasta kohtuotsus komisjon vs. Saksamaa, C-348/97, EU:C:2000:317, punkt 64, ja 18. oktoobri 2007. aasta kohtuotsus komisjon vs. Taani, C-19/05, EU:C:2007:606, punktid 18 ja 35).
- 218 Kuigi Euroopa Kohus on oma praktikas sellistes väga erilistes olukordades tuvastanud liidu õiguse ja eelkõige ELTL artikli 325 lõike 1 rikkumise, ei tulene kohtupraktikast nimelt kuidagi, et selle sätte kohaldamisala oleks selliste olukordadega piiratud, eriti kuna selle kohtupraktika aluseks olnud kohtuasjad puudutasid sanktsioone ja nendega seotud menetlusi ning seega meetmeid, mis on põhimõtteliselt erinevad käesolevas menetluses arutusel olevatest tollikontrolli meetmetest.
- 219 Lisaks nähtub Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, mis käsitleb ELTL artikli 325 lõikes 1 sätestatud nõudeid liidu tollieeskirjade rikkumise eest määratavate sanktsioonide osas, et kuigi liikmesriikidel on selles osas õigus vabalt valida, milliseid karistusi rakendada – need võivad olla nii haldussanktsiooni kui ka kriminaalkaristuse vormis või neist kahest kombineeritud –, tuleb neil siiski tagada, et liidu finantshuve kahjustava raske pettuse või muu raske ebaseadusliku tegevuse eest tolli valdkonnas määrataks kriminaalkaristused, mis on tõhusad ja hoiatavad (5. juuni 2018. aasta kohtuotsus Kolev jt, C-612/15, EU:C:2018:392, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 220 Siit järeldub, et seda, milliseid tollikontrolli meetmeid liikmesriigid peavad võtma, et täita neile ELTL artikli 325 lõikega 1 kehtestatud nõudeid võitluses liidu finantshuve kahjustada võiva pettuse või muu ebaseadusliku tegevuse vastu, ei saa kindlaks määrata abstraktselt ja staatiliselt, kuna see sõltub pettuse või muu ebaseadusliku tegevuse omadustest, mis võivad aja jooksul muutuda.

2) ELTL artikliga 325 pandud kohustuste rikkumine

i) Sissejuhatavad märkused

- 221 Enne kui analüüsida ELTL artikli 325 rikkumist, mida komisjon konkreetselt Ühendkuningriigile ette heidab, tuleb märkida, et ELTL artikli 258 alusel toimivas liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses on komisjon kohustatud tõendama väidetavat liikmesriigi kohustuste rikkumist ja esitama Euroopa Kohtule vajalikud tõendid, mis võimaldaksid kohtul rikkumise esinemist kontrollida, ilma et komisjon võiks seejuures toetuda ühelegi eeldusele (2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Poola, Ungari ja Tšehhi Vabariik (ajutine mehhanism rahvusvahelise kaitse taotlejate ümberpaigutamiseks), C-715/17, C-718/17 ja C-719/17, EU:C:2020:257, punkt 124 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 222 Siit järeldub, et käesolevas asjas on komisjon kohustatud õiguslikult piisavalt tõendama, et meetmed, mida Ühendkuningriik rikkumise perioodil asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemiseks võttis, ei taganud liidu omavahenditesse ühise tollitariifistiku tollimaksudest laekuvate tulude tegelikku kogumist täies ulatuses, rikkudes ELTL artikli 325 lõikes 1 sätestatud tõhususe põhimõtet.

- 223 Sellega seoses väidab komisjon sisuliselt, et arvestades asjaomase alahindamises seisneva pettuse omadusi, mis olid Ühendkuningriigile teada kogu rikkumise perioodi vältel, olid ainsad tollikontrolli meetmed, mis võimaldavad võidelda sellise pettuse vastu ja kaitsta nõuetekohaselt liidu finantshuve vastavalt ELTL artikli 325 lõikes 1 sätestatud tõhususe põhimõttele, need, mida ta oli koos OLAFiga soovitanud ka kogu rikkumise perioodil, st sisuliselt tollikontrolli mehhanism, mida kohaldatakse enne asjaomaste kaupade tollivormistust ja mis põhineb riskianalüüsil.
- 224 Komisjon väidab, et kuna Ühendkuningriigi meede, millega ta võitles asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu, keskendus tollivormistustajärgsetele meetmetele nagu sissenõudekorraldused tollimaksu tollivormistustajärgseks sissenõudmiseks, siis ei võtnud Ühendkuningriik meetmeid, mida nõuab ELTL artikli 325 lõikes 1 sätestatud tõhususe põhimõte.

ii) Asjaomase alahindamises seisneva pettuse peamiste omaduste kirjeldus

- 225 Enne selle väite analüüsimist tuleb kirjeldada asjaomase alahindamises seisneva pettuse peamisi omadusi, mis ilmnevad eelkõige OLAFi aruandest ja mille üle pooltel pealegi vaidlust ei ole.
- 226 Tegemist oli suhteliselt lihtsakoelise pettusega, mis seisnes tolliväärtuste deklareerimises väga madalal tasemel nn fööniksettevõtjate või variettevõtjate poolt, st üksnes pettuse toimepanemiseks asutatud ja äärmiselt kasinate vahenditega ettevõtete poolt, mis likvideeriti või mis kadusid kohe, kui tolliasutused deklareeritud väärtuse õigsuse kahtluse alla seadsid, muutes tollimaksude tollivormistustajärgse sissenõudmise enamikul juhtudel ebatõenäoliseks või isegi praktiliselt võimatuks.
- 227 Pettuse organiseerisid kuritegelikud rühmitused, kes tegutsesid võrgustikuna ja kasutasid neid ettevõtteid pettuse elluviimiseks. Tegemist oli ühtaegu liikuva ja suurt vastutoimevõimet eviva pettusega selles mõttes, et ebaseaduslik ja salajane äritegevus kanti kiiresti üle muusse liidu tolliterritooriumile sisenemise kohta niipea, kui tollikontrollist oli teatatud või kui need rühmitused olid saanud selle kohta märguandeid.
- 228 Pettus hõlmas väga suuri kaubakoguseid, mistõttu see muutus – sealhulgas nimetatud ettevõtjate jaoks – enam-vähem kasumlikuks olenevalt sellest, kui suurest tollimaksust kõrvale hoiti. Pettus pandi toime suures ulatuses ja see mõjutas kogu liitu, kuigi ei puudutanud kõiki liikmesriike samal määral, kuna see kippus ümber paiknema liikmesriikidesse, kus tollikontrolli mehhanismid olid vähem ranged, mistõttu neid võis pidada selles osas kõige nõrgemaks lülilik liidu tolliterritooriumil. Praktikaks oli asjaomase alahindamises seisneva pettusega seotud kaup suurel osal juhtudest imporditud Ühendkuningriiki tolliprotseduuri 42 alusel, mis tähendas, et kaup oli algusest peale mõeldud teistesse liikmesriikidesse, näiteks Prantsuse Vabariiki või Itaalia Vabariiki, ning et käibemaks tuli tasuda nendes teistes liikmesriikides, mida siiski üldjuhul ei tasutud, kuna asjaomane kaup oli tavaliselt mõeldud ebaseaduslikuks ja salajaseks äritegevuseks teiste liikmesriikide territooriumil.

iii) Asjaolu, et Ühendkuningriik teadis rikkumise perioodi algusest peale, millised olid asjaomase alahindamises seisneva pettuse peamised omadused ja tõhusad meetmed selle vastu võitlemiseks

- 229 Kuigi Ühendkuningriik möönis – nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 185 – korduvalt nii kohtueelses menetluses kui ka Euroopa Kohtus toimunud menetluse käigus, et rikkumise perioodil toimus tema territooriumil alahindamises seisnev pettus, lisades samas, et tema oli selle tõttu kannatanu, väidab see riik, et ta võttis meetmeid, mida temalt võis pettuse

vastu võitlemiseks mõistlikult oodata, arvestades piiratud teadmisi, mis riigil nende meetmete võtmise ajal olid nii pettuse olemuse ja ulatuse kui ka selle vastu võitlemiseks tõhusate meetmete kohta.

- 230 Ühendkuningriik väidab, et OLAF ja teatavad asjaomased liikmesriigid hakkasid alles 2014. aasta lõpus pärast ühist tollioperatsiooni „Snake“ õigesti aduma, millise pettusega nad pidid toime tulema, ning alles pärast vastastikuse abi teadet 2015/013 sai see riik asjaomasest alahindamises seisnevast pettusest ja selle vastu võitlemiseks vajalikest konkreetsetest meetmetest piisavalt teadlikuks.
- 231 Euroopa Kohtule esitatud toimikust nähtub, et kõik liikmesriigid, sealhulgas tol ajal ka Ühendkuningriik, olid vähemalt alates rikkumise perioodi algusest piisavalt teadlikud asjaomase alahindamises seisneva pettuste põhiomadustest ja vastumeetmetest, mis olid vajalikud selle vastu tõhusaks võitlemiseks ning mida OLAF ja komisjon neil soovitasid võtta.
- 232 Nimelt teavitas OLAF vastastikuse abi teates 2007/015 kõiki liikmesriike sellest, et asjaomaste toodete importimisel Hiinast liidu territooriumile esineb nende väärtuse äärmusliku alahindamise oht, importijad on enamikul juhtudel nn variettevõtjad, kelle puhul praktikas pärast kontrollimist sageli selgub, et nende registrijärgne asukoht ei ole tollideklaratsioonides märgitud aadressil, ja esineb oht, et see pettus võib üle kanduda ka teistesse liidu sadamatesse.
- 233 Arvestades asjaomase alahindamises seisneva pettuse põhiomadusi, palus OLAF kõigil neil liikmesriikidel analüüsida asjaomaste toodete impordi eelkõige Hiinast, et välja selgitada võimalikud tõendid alahinnatud impordi kohta, viia läbi asjakohased tollikontrollid kauba tollivormistuse ajal selleks, et kontrollida kauba deklareeritud väärtusi ja tagada, et need kajastaks kauba tegelikku turuväärtust, ning võtta sobivaid kaitsemeetmeid juhul, kui tekib kahtlus, et kohaldatud hinnad on kunstlikult madalad.
- 234 Lisaks teavitas OLAF vastastikuse abi teates 2009/001 kõiki liikmesriike sellest, et tema analüüsida ajavahemiku kohta 2009. aasta jaanuarist kuni juunini kinnitasid, et asjaomaseid tooteid imporditakse Hiinast kogu liitu äärmiselt madala deklareeritud väärtusega. Võttes arvesse „rasket alahindamises seisnevat pettust“ ja viidates soovitudele, mille ta oli juba andnud vastastikuse abi teates 2007/015, palus OLAF, et liikmesriigid teataksid talle nelja nädala jooksul „(kohandatud) riskifiltrite“ kasutuselevõttust. Samuti palus ta kõigil liikmesriikidel „võtta kohaseid meetmeid, et vältida väärtuse alahindamise kui laialt levinud nähtuse vastu“ ja „tuvastada kõrge riskiga kaubasaadetised“ ning soovitas „kontrollida importijate olemasolu“.
- 235 Lisaks sisaldasid prioriteetse kontrollimeetme Discount suunised konkreetse meetodika kirjeldust, mis põhineb OLAFi-JRC meetodi „õiglasel hinnal“ ja mida kohaldatakse enne asjaomaste kaupade tollivormistust; liikmesriikidel soovitati seda meetodikat kasutada, et vältida asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu, eeskätt selle tollioperatsiooni raames. Tagatiste andmine oli üks meetmetest, mida OLAF ja komisjon soovitasid võtta.
- 236 Komisjoni tollikomitee 9. märtsi 2012. aasta nõupidamisel, millel osales üks Ühendkuningriigi esindaja, selgitas selle institutsiooni esindaja, et prioriteetse kontrollimeetme Discount raames viidi läbi peamiselt kontrollide asjaomaste kaupade tollivormistuse ajal, et tagada meetme tõhusus, kuna selle eesmärk oli vältida ebaseadusliku ja salajase äritegevusega, millesse olid kaasatud „varifirmad“ (*missing traders*).

- 237 Samuti tuleb märkida, et ajavahemikus 2015. aasta veebruarist kuni 2016. aasta juulini osales Ühendkuningriik mitmel OLAFi korraldatud nõupidamisel, mis puudutasid asjaomast alahindamises seisnevat pettust ja mille käigus OLAF kordas ja ajakohastas teavet, mille ta oli juba andnud pettuse ulatuse ja laadi kohta, eeskätt asjaolu kohta, et see ebaseaduslik äritegevus Ühendkuningriigis üha kasvab, ja vastumeetmete kohta, mida tuleb võtta nimetatud pettuse vastu tõhusaks võitlemiseks. Nendel nõupidamistel andis OLAF jätkuvalt Ühendkuningriigile tungiva soovitusel kehtestada riskilävendid, mille eesmärk on avastada võimalikud alahinnatud saadetised, ja võtta riskiga saadetiste suhtes enne asjaomase kauba vabasse ringlusse lubamist selliseid tollikontrolli meetmeid nagu füüsiline kontroll, proovide võtmine ja tagatise andmine, et tagada tollimaksu tegelik sissenõudmine kauba tegeliku väärtuse alusel.
- 238 Siit järeldub, et vastupidi Portugali Vabariigi väitele ei tulene vastastikuse abi teatest 2015/013, et liikmesriigid said asjaomasest alahindamises seisnevast pettusest tegelikult teada alles pärast ühist tollioperatsiooni „Snake“. Pealegi viitas see vastastikuse abi teade igal juhul sõnaselgelt vastastikuse abi teadetele 2007/015 ja 2009/001 ning järelikult ka teabele, mille OLAF oli viimasena nimetatud teadetes andnud ja millest on tehtud kokkuvõtte käesoleva kohtuotsuse punktides 232 ja 234.
- 239 Erinevalt sellest, mida väidab Portugali Vabariik, ei nähtu ka vastastikuse abi teatest 2015/013 ega Euroopa Kontrollikoja eriaruande nr 24/2015 „Võitlus ühendusesisese käibemaksupettusega: vajatakse täiendavaid jõupingutusi“ punktist 83, et Ühendkuningriigi toll ei olnud enne ühist tollioperatsiooni „Snake“ teadlik valeandmeid sisaldavate tollideklaratsioonide laialt levinud praktikast.
- 240 Nimelt on vastastikuse abi teates 2015/013 ja nimetatud eriaruande punktis 83 märgitud, et ühine tollioperatsioon „Snake“ võimaldas tuvastada, et liidu tolliprotseduuride loetelus koodiga 40 tähistatud tolliprotseduuri puhul, mis näeb ette muu kui käibemaksuvabalt tarnitud kauba üheaegse vabasse ringlusse lubamise ja kodumaiseks kasutamiseks lubamise (edaspidi „tolliprotseduur 40“), oli alahindamise risk hinnanguliselt ligikaudu 20% asjaomasest impordist, ja tolliprotseduuri 42 puhul oli see risk hinnanguliselt 40% sellest impordist.
- 241 Seda ei saa aga pidada näitajaks, mis tähendaks, et asjaomase alahindamises seisneva pettuse probleemid olid asi, millest liikmesriigid said teada alles pärast ühist tollioperatsiooni „Snake“.
- 242 Järelikult on komisjon õiguslikult piisavalt tõendanud, et alates rikkumise perioodi algusest oli Ühendkuningriik piisavalt teadlik nii asjaomase alahindamises seisneva pettuse põhiomadustest, mis on kokku võetud käesoleva kohtuotsuse punktides 226–228, kui ka meetmetest, mida OLAF ja komisjon tal soovitasid võtta, et tõhusalt võidelda selle pettuse vastu, st peamiselt tollikontrolli meetmetest, mida kohaldatakse enne sellise saadetise tollivormistust, mille puhul on niisuguse riskianalüüsi vahendi põhjal nagu riskilävendid – milleks on OLAFi-JRC meetodi järgi kindlaks määratud minimaalsed aktsepteeritavad hinnad – välja selgitatud, et see võib olla alahinnatud.
- 243 Seda järeldust ei saa seada kahtluse alla asjaolu, et rikkumise perioodi kestel oli Ühendkuningriigi teadlikkus pettuse ulatusest ja laadist ning selle vastu tõhusalt võitlemise vahenditest veelgi tõusnud, arvestades eelkõige pettusega seotud äärmiselt madalate hindadega impordi suurenemist tema territooriumil ja sellest tulenevat laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite võimalikku mahtu või OLAFi-JRC meetodi kui riskianalüüsi vahendi rakendamise teatavaid aspekte.

iv) Rikkumise perioodil asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemiseks Ühendkuningriigi kohaldatud tollikontrolli mehhanismi mittevastavus ELTL artikli 325 lõikele 1

- 244 Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 224, väidab komisjon, et tollikontrolli mehhanism, mida Ühendkuningriik rikkumise perioodil asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemiseks kohaldas, ei ole kooskõlas ELTL artikli 325 lõikes 1 sätestatud tõhususe põhimõttega, kuna see piirdus peamiselt tollikontrolli meetmetega, mida kohaldati tagantjärele, st pärast asjaomase kauba tollivormistust, ja eelkõige maksu tollivormistustajärgse sissenõudmisega.
- 245 Komisjon väidab, nagu on selgitatud käesoleva kohtuotsuse punktis 223, et üksnes seda laadi tollikontrolli süsteem, mida soovitas OLAF – st riskilävendid, mis on kindlaks määratud tasemel, mis on vähemalt võrdne minimaalse aktsepteeritava hinnaga ja mida kohaldatakse enne, ning tagatiste andmine – võimaldas tõhusalt võidelda asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu, võttes arvesse selle põhiomadusi, mida on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktides 226–228, nimelt, et tegemist on laiaulatuslikku pettusega, mis on liikuv, evib kontrolli suhtes vastutoimevõimet ja mida panevad toime nn fooniksettevõtjad. Komisjoni sõnul ei kuulunud enne asjaomaste kaupade vabastamist kontrollid tollikontrolli mehhanismi, mida Ühendkuningriik kohaldas kuni 2017. aasta oktoobrini.
- 246 Komisjon väidab, et meetmed, mida Ühendkuningriik kohaldas tagantjärele, olid määratud läbikukkumisele ja nimetatud pettuse vastu võitlemiseks ilmselt ebasobivad, kuna – nagu see riik seda teadis – selle panid toime nn fooniksettevõtjad, muutes tollimaksude tollivormistustajärgse sissenõudmise enamikul juhtudel ebatõenäoliseks või isegi praktiliselt võimatuks.
- 247 Selles osas on selge, et enne operatsiooni „Swift Arrow“ käivitamist kohaldas Ühendkuningriigi toll *ex ante* tollikontrolli meetmeid vaid väga erandlikel juhtudel ja keskendus oma tegevuses tollimaksu tollivormistustajärgsele sissenõudmisele. Nii tehti OLAFi-JRC meetodi riskiprofiilide alusel asjaomase kauba füüsilist kontrolli ja võeti proove üksnes ühise tollioperatsiooni „Snake“ läbiviimise ajal, st ühe kuu jooksul, mis kestis 17. veebruarist kuni 17. märtsini 2014, operatsiooni „Samurai“ käigus, mis puudutas vaid kahte ettevõtjat, ja operatsiooni „Breach“ käigus 13 saadetise puhul. Lisaks nähtub Ühendkuningriigi vastusest Euroopa Kohtu küsimusele, et kuigi ühise tollioperatsiooni „Snake“ läbiviimise ajal nõuti tagatise, moodustas nende kogusumma vaid 0,4144% Snake C 18 teatistega nõutud täiendavate tollimaksude kogusummast, kusjuures pärast teatiste tühistamist vabastati ka tagatised, mistõttu maksu nende alusel sisse ei ole nõutud.
- 248 Ühendkuningriik väidab, et ta võttis kasutusele oma riskianalüüsil põhineva strateegia, mis sisuliselt seisnes sellise riskiprofiili kohaldamises, mille eesmärk oli kindlaks teha piiratud rühm ettevõtjaid, kes regulaarselt importisid kaupa äärmiselt madalate hindadega ja keda peeti „kõrge riskiteguriga importijateks“, ning seejärel viia nende suhtes läbi järelkontroll, väljastades vajaduse korral tollimaksu sissenõudekorraldusi, mis oli õiguspärane, arvestades selle riigi ulatuslikku otsustusruumi ja seda, et OLAFi-JRC meetod ei olnud siduv. Ta väidab samuti, et kui näiteks prioriteetse kontrollimeetme Discount raames ei kohaldanud tema toll OLAFi-JRC meetodi riskilävendeid enne, vaid üksnes tagantjärele, ei heitnud OLAF talle seda ette. OLAFi teenistujad andsid talle hoopis mitmesuguseid kinnitusi selle kohta, et tema tollikontrolli süsteem on liidu õigusega kooskõlas.

- 249 Sellega seoses, nagu on osutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 169, tuleb esiteks rõhutada, et süsteemis, kus liikmesriigid vastutavad liidu tollieeskirjade nõuetekohase rakendamise eest oma territooriumil, ei saa need riigid vabaneda vastutusest liidu õiguse rikkumise eest, mille nad võisid olla toime pannud, tuginedes asjaolule, et OLAF või komisjon ei ole neile seda mingisugusel teatud ajahetkel ette heitnud.
- 250 Teiseks lükkas Euroopa Kohus käesoleva kohtuotsuse punktides 162–169 tagasi Ühendkuningriigi argumendid, et see riik võis tugineda õiguspärasele ootusele, et teatavad OLAFi teenistujate avaldused, mille kohaselt tema tollikontrolli mehhanism on väidetavalt liidu õigusega kooskõlas, on õiguspärased.
- 251 Kolmandaks, nagu on osutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 220, tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et tollikontrolli meetmeid, mida liikmesriigid peavad võtma, et täita ELTL artikli 325 lõikega 1 neile seatud nõudeid võitluses pettuse või muu ebaseadusliku tegevuse vastu, mis võib kahjustada liidu finantshuve, ning eelkõige kohustust tagada liidu omavahenditesse tollimaksudest laekuvate tulude tegelik kogumine täies ulatuses, järgides nõuetekohaselt hartaga tagatud põhiõigusi ja liidu õiguse üldpõhimõtteid, ei saa hinnata abstraktselt ja staatiliselt, kuna see sõltub pettuse või muu ebaseadusliku tegevuse omadustest, mis pealegi võivad aja jooksul muutuda.
- 252 Ühest küljest, nagu rõhutab komisjon, kui Ühendkuningriigi toll viis erandjuhtudel läbi eelkontrolli, osutus see kohe tõhusaks ja hoiatavaks. Näiteks on selge, et kohe pärast füüsilisest kontrollist teatamist suunati konteinerid Felixstowe'i sadamast (Ühendkuningriik) teiste liikmesriikide sadamatesse ja need kaks ettevõtjat, kelle suhtes tehti operatsiooni „Samurai“ käigus eelkontrolli, lõpetasid oma tegevuse kohe pärast seda, kui HMRC oli nende tollideklaratsioonid vaidlustanud.
- 253 Teisest küljest, kuna Ühendkuningriigi kohaldatud tollikontrolli mehhanism keskendus kogu rikkumise perioodil sellistele tollivormistujärgsetele meetmetele nagu tollimaksu sissenõudmine, osutus see asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemisel ebatõhusaks, kuna seda iseloomustas peamiselt asjaolu, et pettuse panid toime nn fooniksettevõtjad, kellelt tollimaksu sissenõudmine oli enamikul juhtudel välistatud.
- 254 Selles kontekstis tuleb viidata 13. juunil 2014. aasta ühise tollioperatsiooni „Snake“ järelevalve küsimustes toimunud nõupidamisele, mille käigus Ühendkuningriigi toll – vastavalt nõupidamise protokollile, mille koostas selle riigi esindaja – märkis, et juhul, kui kriminaalmenetlust ei alustata, kavatses see asutus kasutada tollivormistujärgse sissenõudmise menetlust „rahalise heidutusmeetmena“, ja ta leiab „varasemate kogemuste ja seda liiki pettuste puhul juba täheldatud asjaolude põhjal“, et „mis tahes võlasumma sissenõudmine on ebatõenäoline“.
- 255 Lisaks tuleb esile tuua, et nii Snake C 18 teatistes kui ka Breach C 18 teatistes kindlaks määratud tollivõlgade osas väidab Ühendkuningriik, et ta on vabastatud kohustusest anda komisjoni käsutusse neile võlgadele vastavad traditsioonilised omavahendid, sest riiki ei saa pidada nende sissenõudmise võimatuse eest vastutavaks, kuna võlgnikud on fooniksettevõtjad. Selline väide, isegi kui eeldada, et see on põhjendatud, näitab aga, et Ühendkuningriigi kehtestatud tollikontrolli mehhanism ei võimaldanud liidu omavahenditesse määratud tulusid tegelikult ja täies ulatuses kinni pidada.

- 256 Lisaks väidab komisjon, ilma et talle selles küsimuses vastu vaieldaks, et mõni ettevõtja, kelle suhtes viidi läbi kontroll operatsiooni „Breach“ käigus, oli juba saanud Snake C 18 teatises sisalduva sissenõudekorralduse, mis kinnitab, et Ühendkuningriigis kehtestatud tollikontrolli mehhanism ei olnud tol ajal piisavalt hoiatav.
- 257 Järelikult, kuigi ELTL artikli 325 lõige 1 – nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktis 213 viidatud kohtupraktikast – jätab liikmesriikidele teatava otsustusruumi ja valikuvabaduse tollikontrolli meetmete osas, mida tuleb võtta eelkõige selleks, et tagada ühise tollitariifistiku tollimaksudest tulenevate liidu omavahendite tegelik ja täies ulatuses kogumine, tuleb nentida, et käesolevas asjas – võttes arvesse asjaomase alahindamises seisneva pettuse eripära ja eelkõige asjaolu, et see pettus oli liikuv, evis kontrolli suhtes vastutoimevõimet ja et põhiliselt panid selle toime ettevõtjad, kes ei täitnud oma kohustusi või olid maksejõuetud ning kellelt igasugune tollivormistusjärgne tollimaksude sissenõudmine oli enamikul juhtudel algusest peale välistatud, mis oli pealegi Ühendkuningriigi tollile tema enda kogemuste põhjal aegsasti teada – ei olnud Ühendkuningriigi poolt rikkumise perioodil nimetatud pettuse vastu võitlemiseks kehtestatud tollikontrolli mehhanism, mis piirdus mõne harva erandiga tollivormistusjärgsete tollimaksu sissenõudmise meetmetega, kooskõlas ELTL artikli 325 lõikes 1 sätestatud tõhususe põhimõttega või isegi ilmselgelt ei järginud seda põhimõtet.
- 258 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimese väitega nõustuda osas, milles see käsitleb ELTL artikli 325 lõike 1 rikkumist.

b) Liidu tollieeskirjadest tulenevate kohustuste rikkumine

- 259 Teisena heidab komisjon Ühendkuningriigile ette, et ta ei ole täitnud liidu tollieeskirjadest tulenevaid kohustusi, kuna esiteks ei ole see riik võtnud meetmeid liidu finantshuvide kaitseks, rikkudes liidu tolliseadustiku artiklit 3 koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3, teiseks ei viinud ta läbi tollikontrolli riskianalüüsi alusel, rikkudes ühenduse tolliseadustiku artiklit 13 ja liidu tolliseadustiku artiklit 46, kolmandaks ei nõudnud ta tagatiste esitamist, rikkudes ÜTSi rakendussätete artikli 248 lõiget 1 ja LTSi rakendusmääruse artiklit 244, ning neljandaks jättis ta tegemata arvestuskanded tasumata jäänud tollivõlgade kohta kohe, kui selle riigi tolliasutused nende võlgade kindlaksmääramisega päädivad olukorrast teada said, rikkudes ühenduse tolliseadustiku artikli 220 lõiget 1 ja liidu tolliseadustiku artikli 105 lõiget 3.

1) Sissejuhatavad märkused

- 260 Sissejuhatuseks tuleb nentida, et väitel, et on rikutud liidu tolliseadustiku artiklit 3 koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3, ei ole iseseisvat kohaldamisala võrreldes väitega, et on rikutud ELTL artiklit 325, mida on analüüsitud käesoleva kohtuotsuse punktides 208–258. Komisjon ei ole nimelt seda väidet selgitanud konkreetsete argumentide alusel, mis osutavad sätetele, millel see põhineb.
- 261 Lisaks, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 173 sisuliselt samuti märkis, on ELTL artikli 325 lõige 3 seoses kohustustega, mis on pandud liikmesriikidele liidu finantshuve kahjustada võiva mis tahes pettuse või muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemise eesmärgil, ELL artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö üldpõhimõtte konkreetseks väljenduseks. Sellest järeldub, et seda väidet ei ole vaja eraldi läbi vaadata (vt selle kohta 30. mai 2006. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, C-459/03, EU:C:2006:345, punktid 169–171).

- 262 Pärast seda täpsustust tuleb kontrollida, kas Ühendkuningriik on rikkumise perioodil oma tegevuses, mille eesmärk oli võidelda asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu, rikkunud – nagu komisjon väidab – esiteks ühenduse tolliseadustiku artiklit 13 ja liidu tolliseadustiku artiklit 46, kuna see riik ei viinud enne asjaomaste kaupade tollivormistust läbi tollikontrolli, mis põhineb sellisel riskianalüüsil nagu OLAFi-JRC meetod, mis võimaldab avastada võimalikku alahinnatud kauba importi, mille puhul tuleb järelikult kontrollida deklareeritud tolliväärtuse õigsust, ning teiseks ÜTSi rakendussätete artikli 248 lõiget 1 ja LTSi rakendusmääruse artiklit 244, kuna see riik ei nõudnud tagatiste andmist sel viisil avastatud impordi puhul, mis võis olla alahinnatud.
- 263 Sellega seoses järeldeb komisjon 16. juuni 2016. aasta kohtuotsusest EURO 2004. Ungari (C-291/15, EU:C:2016:455), et kui kaup deklareeritakse äärmiselt madala tolliväärtusega ja eelkõige statistilisest keskmisest hinnast enam kui 50% madalama väärtusega, on põhjust kahelda tollideklaratsioonide õigsuses, mistõttu seda kaupa ei saa enne deklareeritud väärtuste kontrollimist vabasse ringlusse lubada. Ühtlasi viitab ta 17. märtsi 2011. aasta kohtuotsusele komisjon vs. Portugal (C-23/10, EU:C:2011:160), mis on aluseks põhimõttele, et kui tollil on konkreetsed andmed tollideklaratsioonide ebatäpsuse kohta, mis võib tingida tegelikult tasumisele kuuluvast tollimaksust väiksema tollimaksu sissenõudmise, peab ta neid deklaratsioone kontrollima ja läbi viima muud nõutavad kontrollid.
- 264 Ühendkuningriik, keda toetavad menetlusse astunud liikmesriigid, väidab, et komisjoni viidatud kohtupraktikast tuleneb, et liikmesriikide tolliasutustel on kohustus viia läbi tollikontroll üksnes siis, kui neil on konkreetset teavet tollideklaratsioonis sisalduvate andmete ebatäpsuse kohta. Seevastu juhul, kui tollil on andmete õigsuses üksnes kahtlusi, mis põhinevad näiteks deklareeritud hinna ja statistilise keskmise väärtuse vahel suurema kui 50%-lise erinevuse tuvastamisel, on neil ametiasutustel üksnes võimalus selliseid kontrole läbi viia, ilma et nad oleksid siiski kohustatud seda tegema.
- 265 Käesoleval juhul ei olnud Ühendkuningriigi väitel neil ametiasutustel nende käsutuses olevate andmete põhjal konkreetset teavet asjaomase impordi alahindamise kohta, vaid neil oli parimal juhul põhjust kahelda deklareeritud tolliväärtuse õigsuses kohtupraktika tähenduses, mistõttu nad võisid vabalt tollikontrolli läbi viia, kuid nad ei olnud kohustatud seda tegema. Samuti ei ole järeldus, et deklareeritud tolliväärtus oli enam kui 50% madalam keskmisest statistilisest väärtusest ja seega madalam kui OLAFi-JRC meetodile tuginev minimaalse aktsepteeritava hinna lävend, konkreetne teave tolliväärtuse alahindamise kohta, vaid parimal juhul põhjus, miks neil tekkis põhjendatud kahtlus selle väärtuse õigsuses, ja järelikult ei olnud Ühendkuningriigi ametiasutused kohustatud kõnealuse tolliväärtuse õigsust kontrollima.
- 266 Sellega seoses piisab praeguses etapis ühest küljest sellest, kui märkida, et esiteks kujutab asjaomane alahindamises seisnev pettus endast laiulatuslikku pettust, mis hõlmab küllaltki pika aja jooksul kogu liidus, muu hulgas Ühendkuningriigis, äärmiselt madala ja seega esmapilgul kahtlase hinnaga deklareeritud suurte kaubakoguste impordi ettevõtjate poolt, kes „ei täitnud oma kohustusi“, mis ilmselgelt seadis liidu finantshuvid suurde ohtu, kuna sellest tingitud laekumata jäänud traditsioonilisi omavahendeid ei olnud väga suures osas võimalik sisse nõuda. Selles kontekstis tähendas asjaolu, et Ühendkuningriigi toll sai eelkõige OLAFi ja komisjoni edastatud teabe vahendusel teada, millised olid pettuse ulatus ja eripära ning kui suured olid finantsriskid, mida see liidu jaoks kaasa tõi, seda, et tollil oli piisavalt konkreetset teavet selle kohta, et arvukates tollideklaratsioonides olid andmed Hiinast pärit asjaomaste toodete väärtuse kohta

ebaõiged, mis seega kohustas neid võtma sobivaid tollikontrolli meetmeid asjaomase impordi väärtuse süstemaatiliseks kontrollimiseks, et tagada lõpuks tasumisele kuuluvate tollimaksude täielik ja tegelik tasumine.

- 267 Teiseks võis sellises pettuse kontekstis liikmesriikide tollile antud teave selle kohta, kuidas teha kindlaks äärmiselt madala hinnaga import, mis võib olla alahinnatud, sellise riskiprofiili abil nagu OLAFi-JRC meetodil põhinev minimaalse aktsepteeritava hinna riskiprofiil, anda tollile konkreetset teavet selle kohta, et selle riskiprofiiliga hõlmatud toodete kohta tollideklaratsioonides esitatud andmed olid ebaõiged ja neid tuli seetõttu enne asjaomase kauba tollivormistust kontrollida.
- 268 Neid sissejuhatavaid kaalutlusi arvestades tuleb seega analüüsida käesoleva kohtuotsuse punktis 259 kirjeldatud väiteid, välja arvatud väide, et on rikutud liidu tolliseadustiku artiklit 3 koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3.

2) Ühenduse tolliseadustiku artiklist 13 ja liidu tolliseadustiku artiklist 46 tulenevate kohustuste rikkumine

i) Poolte argumendid

- 269 Mis puudutab väidet, et Ühendkuningriik on rikkunud liikmesriigi kohustusi, mis tulenevad ühenduse tolliseadustiku artiklist 13 ja liidu tolliseadustiku artiklist 46, siis leiab komisjon, et oma tegevuses, mille eesmärk oli võidelda asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu rikkumise perioodil, ei viinud see riik enne asjaomaste kaupade tollivormistust läbi tollikontrolli, mis põhineks sellisel riskianalüüsil nagu OLAFi-JRC meetodil põhinev riskianalüüs, mis oleks võimaldanud avastada impordi, mis võis olla alahinnatud ja mille puhul oleks seetõttu tulnud kontrollida deklareeritud tolliväärtuse õigsust.
- 270 Selles osas nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et komisjon ei heida Ühendkuningriigile ette seda, et ta ei kohaldanud OLAFi-JRC meetodit, vaid pigem seda, et ta ei võtnud OLAFi soovitatud elementaarseid meetmeid, st eeskätt eelkontrolli meetmeid, mis põhinevad varem kohaldatud riskiprofiilil. Komisjon möönab, et see meetod ei olnud liikmesriikidele õiguslikult siduv, ja kuigi ta leiab, et oleks olnud parem kohaldada selliseid liidu tasandil kehtestatud riskiprofiile või -lävendeid nagu minimaalne aktsepteeritav hind, mis on kindlaks määratud nimetatud meetodit rakendades, väidab ta, ilma et Ühendkuningriik oleks sellele vastu vaieldud, et ta on alati nõustunud sellega, et liikmesriigid kohaldavad oma riskiprofiile või -lävendeid tingimusel, et need on minimaalse aktsepteeritava hinnaga võrreldavad või sellest rangemad.
- 271 Ühendkuningriik väidab, et tema tollikontrollid, mida ta rikkumise perioodil asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemiseks läbi viis, põhinesid riskianalüüsil. Selle analüüsi tegemisel kohaldati sisuliselt riskiprofiili, mille eesmärk oli kindlaks teha piiratud rühm ettevõtjaid, kes regulaarselt importisid asjaomast kaupa äärmiselt madalate hindadega ja keda peeti „kõrge riskiteguriga importijateks“, ning seejärel viia nende suhtes läbi kontroll, mille tulemusena väljastatakse vajaduse korral sellised tollimaksu tollivormistusjärgsed sissenõudekorraldused nagu C 18 teatised. Nii on operatsiooni „Breach“ raames, mis algas 2015. aasta mais ja kestab tänaseni, kindlaks tehtud 239 „kõrge riskiteguriga importijat“, et kohaldada nende suhtes seda riskiprofiili. Tegemist on „õiguspärase ja mõistliku strateegiaga“, kuna praktika on näidanud, et suur osa asjaomasest impordist pärineb vaid 129 ettevõtjalt kokku 20 000 ettevõtja hulgast, kes impordivad Hiinast asjaomaseid tooteid.

ii) Euroopa Kohtu hinnang

- 272 Ühenduse tolliseadustiku artikli 13 lõike 2, mida kohaldatakse rikkumise perioodi selle osa suhtes, mis lõppes 30. aprillil 2016, esimeses lõigus oli ette nähtud, et tollikontroll, välja arvatud pisteline kontroll, põhineb „riskianalüüsil ja kasutab automatiseeritud andmetöötluse meetodit“ eesmärgiga teha kindlaks ja määratleda risk ning arendada vajalikud meetmed selle hindamiseks riigisisel, liidu ja võimaluse korral rahvusvahelisel tasandil arendatud kriteeriumide põhjal, ning teises lõigus oli sätestatud, et „ühise riskijuhtimise raamistiku“ kindlaks määramiseks ning „ühiste kriteeriumide“ ja „esmatähtsate kontrollitavate piirkondade“ kehtestamiseks kasutatakse „komiteemenetlust“.
- 273 Need kohustused võeti muudetud sõnastuses üle liidu tolliseadustiku artikli 46 lõigetes 2 ja 3, mida kohaldatakse rikkumise perioodi sellele osa suhtes, mis algas 1. mail 2016.
- 274 Liidu tolliseadustiku artikli 46 lõige 2 näeb ette, et tollikontroll, välja arvatud pisteline kontroll, peab „peamiselt põhinema elektrooniliste andmetöötlusvahendite abil läbi viidud riskianalüüsidel“ ja selle eesmärk on määrata kindlaks ja hinnata riske ning välja arendada riigisisel, liidu ja võimaluse korral rahvusvahelisel tasandil väljatöötatud kriteeriumide põhjal vajalikud vastumeetmed. Selle seadustiku artikli 46 lõikes 3 on sätestatud, et tollikontrollid toimuvad „ühtse riskijuhtimise raamistikus“, mis põhineb tolliametitevahelisel riskialase teabe vahetusel ja riskianalüüsi tulemustel ning millega määratakse kindlaks „ühtsed riskikriteeriumid ja standardid“, samuti „kontrollimeetmed ja kontrolli eelisvaldkonnad“.
- 275 Ühtlasi kohustab nimetatud seadustiku artikli 46 lõige 4 liikmesriikide tolliasutusi tegelema „riskijuhtimisega“.
- 276 Sama seadustiku artikli 46 lõigetes 6 ja 7 on loetletud tegurid, mida tuleb arvesse võtta eelkõige „ühiste riskikriteeriumide ja standardite“ kindlaksmääramisel, ning tegurid, mida need kriteeriumid ja standardid peavad sisaldama.
- 277 Vaidlust ei ole selles, et rikkumise perioodil kestel ei ole komisjon kehtestanud ühtseid riskikriteeriume ega standardeid liikmesriikidele siduva õigusakti vormis, kuigi ta võttis 21. augustil 2014 teatisega vastu tolliriskide ohjamise strateegia ja tegevuskava (komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele „Tollivaldkonna riskijuhtimist käsitlev ELi strateegia ja tegevuskava: riskide ohjamine, tarneahela turvalisuse tugevdamine ja kaubanduse soodustamine“ (COM/2014/527 final)). Nagu Portugali Vabariik kohtuistungil märkis ja nagu kinnitavad kontrollikoja eriaruande nr 04/2021 „Tollikontroll: ebapiisav ühtlustamine kahjustab ELi finantshuve“ punktid 13 ja 15, tegi komisjon 31. mail 2018 esimese siduva otsuse, millega kehtestatakse ühised finantsriski kriteeriumid ja standardid „EU restricted“ dokumendi vormis, mida täiendati 2019. aasta detsembris mittesiduva „juhenddokumendiga“.
- 278 OLAFi-JRC meetodit, mida OLAF ja komisjon liikmesriikidele soovitasid ja mis on esitatud eelkõige prioriteetse kontrollimeetme Discount suunistes selle operatsiooni käigus kohaldamiseks, võib pidada ühiste mittesiduvate riskikriteeriumide kohaldamiseks, mis moodustab osa ühisest riskide ohjamise raamistikust, kuna need suunised sisaldavad eelkõige nende riskide ja tegurite või riskinäitajate kirjeldust, mida tuleb kasutada kaupade tollikontrolliks valimisel, ja kuna neis on täpsustatud, missugust laadi tollikontrollile tuleb tolliasutustel läbi viia.

- 279 Tuleks rõhutada, et kuna tollikontrolli eesmärk on lõppkokkuvõttes liidu tollisüsteemi vastu suunatud pettuste ennetamine ja nende vastu võitlemine, siis on kõik ühised meetmed, mis ei ole siduvad ja mida võidakse võtta või soovitada seoses ühenduse tolliseadustiku artikli 13 lõike 2 esimeses ja teises lõigus ning liidu tolliseadustiku artikli 46 lõigetes 2 ja 3 sätestatud riskianalüüsi ja riskijuhtimise kriteeriumidega, tingimata osa ELTL artiklis 325 ette nähtud pettusevastasest võitlusest. ELTL artikli 325 lõigetest 1 ja 3 nähtub aga, et pettusevastane võitlus eeldab tihedat koostööd ühelt poolt liikmesriikide ja liidu ning teiselt poolt liikmesriikide endi vahel.
- 280 Selles osas on ühine riskijuhtimise raamistik, milles tollikontrolli teostatakse – kuna see põhineb liidu tolliseadustiku artikli 46 lõike 3 kohaselt lisaks ühistele riskikriteeriumidele ja -standarditele ka riskiteabe ja riskianalüüsi tulemuste vahetamisel tolliasutuste vahel, samuti prioriteetsetel tollikontrolli meetmetel ja kontrollivaldkondadel –, ELTL artikli 325 lõike 3 konkreetsem väljendus, milles on sätestatud, et liikmesriigid kooskõlastavad oma meetmeid, mille eesmärk on kaitsta liidu finantshuve pettuste eest, korraldades koos komisjoniga tihedat ja regulaarset koostööd pädevate asutuste vahel.
- 281 Seega, kui soovitatakse selliseid ühiseid mittesiduvaid riskianalüüsi ja -juhtimise kriteeriume, on liikmesriigid – kuigi põhimõtteliselt ei ole need kriteeriumid neile formaalselt siduvad – koostöökohustuse alusel kohustatud neid nõuetekohaselt arvesse võtma või isegi järgima juhul, kui nad ei ole välja töötanud vähemalt sama tõhusaid riigisiseseid kriteeriume kui liidu soovitatud kriteeriumid.
- 282 Siit järeldub, et vastavalt kohustustele, mis tulenevad ühenduse tolliseadustiku artiklist 13 ja liidu tolliseadustiku artiklist 46, tõlgendatuna koostoimes ELTL artikliga 325, pidi Ühendkuningriik rikkumise perioodil vähemalt oma riskianalüüsi ja -juhtimise süsteemi määramise käigus võtma nõuetekohaselt arvesse – pidades silmas asjaomase alahindamises seisneva pettuse toimepanemise viisi ja erisusi, mis olid sellele riigile teada – riskiprofiile ja tollikontrolli liike, mida OLAF ja komisjon soovitasid tal selle pettuse vastu võitlemiseks kohaldada, ja seda olenemata sellest, et kohaldatavad riskikriteeriumid ei olnud siduvad.
- 283 Tuleb aga tõdeda, et vaatamata OLAFi ja komisjoni korduvatele soovitudele ei viinud Ühendkuningriik – välja arvatud ühise tollioperatsiooni „Snake“ tegevusperioodil 17. veebruarist kuni 17. märtsini 2014 – läbi tollikontrolli enne asjaomaste kaupade vabastamist selliste riskiprofiilide alusel nagu OLAFi-JRC meetodi riskilävendid või muud võrreldava tõhususega riskiprofiilid.
- 284 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 281, ei olnud Ühendkuningriik olukorras, mida iseloomustab liidu siduvate meetmete puudumine, siiski kohustatud neid soovitusi järgima, tingimusel, et tema poolt vastu võetud riskianalüüsi ja riskijuhtimise kriteeriumid, mille ta vastu võttis, olid tõhususe poolest vähemalt võrreldavad, kui mitte tõhusamad kui liidu soovitatud kriteeriumid.
- 285 Ent Ühendkuningriigi toll teatas 28. juuli 2015. aasta nõupidamisel OLAFile, et keskmistel hindadel põhinevate riskinäitajate kasutamine on soovitule vastupidise toimega ja ebaproportsionaalne, arvestades selle liikmesriigi territooriumile suunatud impordi mahtu.
- 286 Ühendkuningriik väidab eelkõige vastuseks Euroopa Kohtu küsimustele, et kuna ta leidis, et OLAFi-JRC meetodi riskiprofiilid ei olnud piisavalt täpsed, eriti seetõttu, et nende väljalititud juhud ei olnud õiged, kui tegemist oli suurte ja tuntud jaemüügikettide väga madalate hindadega tehtud seadusliku impordiga, siis eelistas ta välja töötada omaenda tõhusamad riigisiseseid

riskiprofiilid. Asjaolu, et neid sai lõpuks kasutusele võtta alles alates 12. oktoobrist 2017, st operatsiooni „Swift Arrow“ käivitamise kuupäevast, on seletatav tegevuse keerukusega ja rohkete vahenditega, mis tuli selleks eraldada.

- 287 Need argumendid tuleb tagasi lükata.
- 288 Nimelt tuleb ühelt poolt rõhutada, et asjaomane alahindamises seisnev pettus oli raske ja ulatuslik ning tõi liidule ilmselgelt kaasa suuri finantsriske, mis olid pealegi teada Ühendkuningriigile, keda OLAF ja komisjon olid korduvalt hoiatanud, ning teiselt poolt asjaolu, et Ühendkuningriik oli vähemalt oma riskianalüüsi ja -juhtimise süsteemi väljatöötamisel kohustatud võtma nõuetekohaselt arvesse riskikriteeriume, mida OLAF ja komisjon olid talle korduvalt soovitanud kohaldada, eelkõige selliseid riskilävendeid nagu OLAFi-JRC meetodi minimaalne aktsepteeritav hind, mida kohaldatakse enne asjaomaste kaupade tollivormistust.
- 289 Sellises olukorras ei saanud Ühendkuningriik enne oma väidetavalt tõhusama riskilävendi kehtestamisele suunatud tööde lõpuleviimist keelduda kohaldamast mis tahes riskiprofiili, mis võimaldaks enne kauba tollivormistust kindlaks teha äärmiselt madala hinnaga impordi, mille puhul esineb suur alahindamise oht, et viia läbi tollikontroll enne kauba vabasse ringlusse lubamist.
- 290 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et komisjon ei heida Ühendkuningriigile ette mitte seda, et ta ei kohaldanud nõuetekohaselt OLAFi-JRC meetodi riskiprofiile, vaid pigem seda, et ta ei kohaldanud oma riskianalüüsi ja -juhtimise süsteemis enne operatsiooni „Swift Arrow“ käivitamist ühtegi riskiprofiili enne asjaomase kauba tollivormistust, samas kui üksnes see meetod oleks võimaldanud avastada tõenäoliselt alahinnatud impordi, et suunata see tollikontrolli enne kauba vabastamist.
- 291 Teiseks nähtub ELTL artikli 325 analüüsist käesoleva kohtuotsuse punktides 208–220, et asjaomase alahindamises seisneva pettuse omadusi arvestades ei saanud vastumeetmed, mis võimaldanuks tõhusalt ja hoiatavalt võidelda alahindamise vastu, piirduda tollimaksu tollivormistujärgse sissenõudmisega, kuna see on üldjuhul määratud nurjumisele, kui tegemist on ettevõtjatega, kes ei täida oma kohustusi, vaid need pidid hõlmama tollikontrolli enne äärmiselt madala hinnaga deklareeritud kauba vabasse ringlusse lubamist.
- 292 Vastavalt ühenduse tolliseadustiku artiklile 13 ja liidu tolliseadustiku artiklile 46 koostoimes ELTL artikliga 325 oli Ühendkuningriik tõhusa ja hoiatava pettusevastase võitluse tagamiseks siiski kohustatud välja valima tollideklaratsioonid, mille suhtes tuli läbi viia eelkontroll elektrooniliste andmetöötlusvahendite abil tehtud riskianalüüsi põhjal, mida ta ei ole teinud kogu rikkumise perioodi vältel, välja arvatud ühise tollioperatsiooni „Snake“ tegevusperioodil 17. veebruarist kuni 17. märtsini 2014.
- 293 Kuna komisjon rajab oma väite üksnes sellele tegematajätmisele, siis ei ole vaja analüüsida erinevaid väiteid, mis on suunatud riskianalüüsi vahendina kasutatava OLAFi-JRC meetodi vastu seepärast, et see näeb ette väidetavalt meelevaldsed või isegi liiga paljusid juhtusid hõlmavad riskilävennid, arvestades ebaõigesti väljavalitud juhtude suurt arvu, mis sellest tulenevad ja mis puudutavad suurte jaemüügikettide madala hinnaga, kuid seaduslikku importi.
- 294 Igaks juhuks võib täheldada, et kuna OLAFi aruandele lisatud uuringutest ilmneb, et OLAFi-JRC meetodi raames riskilävendina kasutatud minimaalsed aktsepteeritavad hinnad määrati kindlaks lähtuvalt korrigeeritud keskmistest hindadest teadusuuringute alusel, mille viis läbi

Teadusuuringute Ühiskeskus ja mis hõlmavad histogrammide analüüsi ja eri impordiliikide hindade jaotust, siis ei näi need olevat meelevaldsed, vaid põhinevad objektiivsetel ja neutraalsetel kriteeriumidel.

- 295 Lisaks, kuna OLAFi-JRC meetodi riskilävendid ehk minimaalsed aktsepteeritavad hinnad põhinevad statistilistel keskmistel hindadel, st korrigeeritud keskmistel hindadel, ja nende ainus eesmärk on kindlaks teha import, mille puhul esineb suur alahindamise oht, et kontrollida selle impordi deklareeritud tolliväärtusi, mitte aga kindlaks teha, kas import on tegelikult alahinnatud, siis eeldab see juba oma olemuselt teatavat hulka ebaõigesti väljavalitud juhtusid.
- 296 Seega, vastupidi sellele, mida väidab Ühendkuningriik, ei saa minimaalse aktsepteeritava hinna usaldusväärset riskiprofiilina kahtluse alla seada ainuüksi asjaolu tõttu – isegi kui eeldada, et see on tõendatud –, et 11,2% teatavate suurte ja tuntud jaemüügikettide seadusliku impordi mahust deklareeritakse nendest hindadest madalama väärtusega. Selline ebaõigesti väljavalitud juhtude arv näib nimelt olevat mõistlik, arvestades minimaalsete aktsepteeritavate hindade olulist panust asjaomaste alahindamises seisnevate pettuste avastamisel.
- 297 Lõpuks, nagu tõi esile ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 209, märkis komisjon vastuseks Euroopa Kohtu esitatud küsimustele ja ilma, et Ühendkuningriik oleks talle selles osas vastu vaieldnud, et esiteks võeti minimaalsed aktsepteeritavad hinnad kasutusele ja neid hakati riskiprofiilina kasutama prioriteetse kontrollimeetme Discount raames 2011. aastal ja seejärel ühise tollioperatsiooni „Snake“ raames 2014. aastal pärast põhjalikku arutelu ja konsensuse saavutamist liikmesriikide vahel ning teiseks ei ole ükski liikmesriik rikkumise perioodi jooksul vaidlustanud minimaalse aktsepteeritava hinna kindlaksmääramist tasemel, mis vastab 50%-le keskmisest korrigeeritud hinnast.
- 298 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb nõustuda esimese väitega osas, milles see puudutab Ühendkuningriigi poolt ühenduse tolliseadustiku artikli 13 ja liidu tolliseadustiku artikli 46 rikkumist, kuna see riik ei viinud rikkumise perioodil oma tegevuses, mille eesmärk oli võidelda asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu, enne tollivormistust läbi riskianalüüsil põhinevat tollikontrolli.

3) ÜTSi rakendussätete artikli 248 lõikest 1 ja LTSi rakendusmääruse artiklist 244 tulenevate kohustuste rikkumine

- 299 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 259, heidab komisjon Ühendkuningriigile ette ÜTSi rakendussätete artikli 248 lõikes 1 ja LTSi rakendusmääruse artiklis 244 sätestatud kohustuste rikkumist, kuna need sätted kohustavad tolli nõudma piisava tagatise esitamist, kui ta leiab, et tollideklaratsiooni kontrollimine võib kaasa tuua suurema tollimaksu summa, kui see tuleneb tollideklaratsioonis esitatud andmetest.
- 300 Kuigi on tõsi, nagu väidab Ühendkuningriik, et ÜTSi rakendussätete artikli 248 lõikes 1 ja LTSi rakendusmääruse artiklis 244 on tegusõna „leiab“ kasutamise tõttu jäetud liikmesriikide tollile teatav kaalutlusruum otsustamisel, kas nõuda tagatiste esitamist, on see kaalutlusruum – nagu märkis sisuliselt ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 218 – piiratud ETL artikli 325 lõikes 1 sätestatud tõhususe põhimõttega, mille kohaselt tuleb tagada liidu finantshuvide tõhus kaitse mis tahes pettuse või muu ebaseadusliku tegevuse eest, mis võib neid huve kahjustada.

- 301 Nagu on rõhutatud käesoleva kohtuotsuse punktides 220 ja 251, ei saa tõhususe põhimõtte ulatust osas, milles seda kohaldatakse liikmesriikidele ELTL artikli 325 lõike 1 alusel pandud erikohustusele tagada tollimaksudest tulenevate liidu omavahendite tegelik ja täies ulatuses kogumine, määrata kindlaks abstraktselt ja staatiliselt, kuna see sõltub asjaomase pettuse või ebaseadusliku tegevuse omadustest, mis võivad pealegi aja jooksul muutuda.
- 302 Käesolevas asjas tuleb korrata, et asjaomast alahindamises seisnevat pettust iseloomustas kõnealuste toodete import Hiinast suurtes kogustes äärmiselt madalate hindadega nn fooniksettevõtjate poolt, mis olid asutatud just selle pettuse rakendamiseks, kellel oli vaid minimaalne vara ja kes kadusid või likvideeriti kohe, kui nende deklareeritud tolliväärtuste õigsust kontrolliti, mis muutis igasuguse tollivormistusejärgse tollimaksude sissenõudmise enamikul juhtudel juba algusest peale illusoorseks.
- 303 Sellises pettuse kontekstis on liidu finantshuvide tõhusaks kaitsmiseks traditsiooniliste omavahendite märkimisväärse laekumata jäämise eest, mis võib tuleneda sellest, et massilise ja ilmselgelt pettuse teel alahinnatud impordiga seotud tollimaksu suuri summasid ei nõuta sisse, lisaks sellise riskiprofiili kasutuselevõtmisele, mis võimaldab automatiseeritult avastada impordi, mille puhul esineb suur alahindamise oht ja mille puhul tuleb seega kontrollida, kas deklareeritud tolliväärtus on õige, vaja süstemaatilist tagatiste esitamise nõuet nimetatud impordi suhtes.
- 304 Nagu on aga tõdetud käesoleva kohtuotsuse punktis 247, ei ole vaidlust selles, et rikkumise perioodil nõudis Ühendkuningriik tagatise esitamist vaid väga erandlikel juhtudel ühise tollioperatsiooni „Snake“ tegevusperioodil kogusummas, mis moodustas kõigest 0,4144% Snake C 18 teatistega nõutavate täiendavate tollimaksude kogusummast, kusjuures need tagatised tagastati pärast neile vastavate teatiste tühistamist.
- 305 Ühendkuningriik vaidlustab selle rikkumise esinemise, väites esiteks, et kuna tema tollile ei olnud kättesaadavad andmed, mis võimaldanuks arvutada tagatiste summa usaldusväärse asendusväärtuse alusel, siis oleks tagatise olnud võimalik edukalt vaidlustada haldus- ja kohtumenetluses, kui need oleksid olnud arvutatud korrigeeritud keskmise hinna alusel.
- 306 Need argumendid tuleb tagasi lükata.
- 307 Nimelt, nagu tõi sisuliselt esile ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 224, kuna Ühendkuningriik oli vastutav tema territooriumil impordiks deklareeritud tolliväärtuse õige kindlaksmääramise eest, kohaldades tollikontrolle, mis asjaomase alahindamises seisneva pettuse erisusi arvestades oleks pidanud hõlmama kontrolli enne asjaomase kauba tollivormistust, pidi Ühendkuningriigi toll nõudma puudutatud ettevõtjatelt teabe esitamist kauba kvaliteedi kohta ja võtma füüsilise kontrolli käigus proove, mis oleks võimaldanud tollil saada vajalikke andmeid, et määrata kindlaks asendusväärtus, mida oleks saanud kasutada tagatiste õige summa arvutamiseks.
- 308 Selles kontekstis tuleb märkida, et kuigi OLAF proovis ühise tollioperatsiooni „Snake“ käigus liikmesriikide tegevust toetada, taotledes Hiina ametiasutustelt selliste ekspordihindade esitamist, mida oleks saanud kasutada alahinnatud väärtusega imporditud kauba asendusväärtuse kindlaksmääramisel, siis see, et lõpuks esitasid need ametiasutused suhteliselt vähe ekspordihindu ja lisaks sellele oli nende hindade kasutamine kohtumenetluses rangelt piiratud, ei saa seada kahtluse alla asjaolu, et just Ühendkuningriik, mitte OLAF või komisjon, oli kohustatud korraldama oma meedet selliselt, et asjaomase kauba väärtuse kohta oleksid kättesaadavad piisavad andmed, näiteks andmed kauba kvaliteedi või viimistlusastme kohta.

- 309 Teiseks vaidleb Ühendkuningriik vastu ÜTSi rakendussätete artikli 248 lõike 1 ja LTSi rakendusmääruse artikli 244 rikkumisele, kuna kohustus anda tagatis süstemaatiliselt riivab põhjendamatult asjaomaste importijate omandiõigust ning on järelkult vastuolus harta artikliga 17 ja 20. märtsil 1952 Pariisis allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni lisaprotokoll nr 1 artikliga 1.
- 310 Sellega seoses, nagu on osutatud käesoleva kohtuotsuse punktides 220 ja 251, tuleneb ELTL artikli 325 lõiget 1 käsitlevast Euroopa Kohtu praktikast, et kohustus tagada tollimaksudest tulenevate liidu omavahendite tegelik ja täies ulatuses kogumine kehtib tingimusel, et nõuetekohaselt järgitakse hartaga tagatud põhiõigusi ja liidu õiguse üldpõhimõtteid.
- 311 Käesolevas asjas heidab komisjon üksnes sellise impordi puhul, mille deklareeritud väärtus oli riskilävendist madalam ja mille puhul esines seega suur alahindamise oht, Ühendkuningriigile ette, et viimane ei ole süstemaatiliselt nõudnud tagatiste andmist enne asjaomase kauba tollivormistust.
- 312 Ühtlasi tuleb tõdeda, nagu tõi esile kohtujurist oma ettepaneku punktis 222, et Ühendkuningriik ei selgita täpsemalt põhjusi, miks tagatiste süstemaatilise andmise kohustus impordi korral, mille puhul on riskiprofiili alusel välja selgitatud suur alahindamise oht, kujutab endast asjaomaste ettevõtjate omandiõiguse rikkumist.
- 313 Lisaks, kuigi sellise impordi korral tagatiste süstemaatilise andmise kohustus võib kujutada endast omandiõiguse kui põhiõiguse piirangut, näib piirang olevat põhjendatud, arvestades harta artikli 52 lõikega 1 seatud tingimusi.
- 314 Kooskõlas osutatud sättega on see piirang nimelt ette nähtud seadusega ning arvestab omandiõiguse olemust ja proportsionaalsuse põhimõtet, juhul kui piirang on vajalik ja vastab tegelikult liidu tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele.
- 315 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et tagatiste süstemaatilise andmise kohustus seoses impordiga, mille puhul esineb suur alahindamise oht, vastab tegelikult ELTL artikliga 325 tunnustatud üldise huvi eesmärgile kaitsta liidu finantshuve ja eelkõige huvile, et liikmesriikide toll võtaks sel otstarbel sobivaid tollikontrolli meetmeid selleks, et tagada tollimaksudest tulenevate traditsiooniliste omavahendite tegelik ja täies ulatuses kogumine.
- 316 Seejärel, arvestades asjaolu, et tagatis vabastatakse niipea, kui asjaomane importija tasub tegelikult tasumisele kuuluvad tollimaksud, või kui pärast kontrollimist on tuvastatud, et importija on asjaomase kauba tolliväärtuse õigesti deklareerinud, on tagatise andmise kohustus, isegi kui seda tuleb teha süstemaatiliselt, ajaliselt rangelt piiratud ning järgib omandiõiguse olemust ja proportsionaalsuse põhimõtet.
- 317 Lõpuks tuleneb sellise kohustuse proportsionaalsus ka asjaolust, et üksnes seoses impordiga, mille puhul esineb suur alahindamise oht ja mis on automatiseeritud riskiprofiili abil välja selgitatud enne kauba vabastamist, heidab komisjon Ühendkuningriigile konkreetselt ette, et ta seda kohustust ei kehtestanud.
- 318 Nimelt peab sellise impordi puhul tollil ÜTSi rakendussätete artikli 181a ja LTSi rakendusmääruse artikli 140 kohaselt tekkima kahtlus deklareeritud tolliväärtuse suhtes, kuna ta ei saa olla veendunud, et see vastab makstud või makstavale kogusummale, ning seega peab ta asuma

seisukohale, et asjaomaste tollideklaratsioonide kontrollimisest tulenev tasutavate maksude summa võib olla suurem kui tollideklaratsiooni andmetest tulenev summa ÜTSi rakendussätete artikli 248 ja LTSi rakendusmääruse artikli 244 tähenduses.

- 319 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb järeldada, et kuna Ühendkuningriik on rikkumise perioodil oma tollikontrolli mehhanismi, mille eesmärk on võidelda asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu, sisuliselt piiranud meetmetega, mida kohaldatakse pärast asjaomase kauba tollivormistust, näiteks tollimaksu tollivormistusjärgsed sissenõudekorraldused, ja on süstemaatiliselt jätnud sellesse mehhanismi lõimimata meetmed, mida kohaldatakse enne tollivormistust, eelkõige sellise impordi tollikontrolli, mille puhul on automatiseeritud riskiprofiili abil välja selgitatud suur alahindamise oht, ega ole sellise impordi korral nõudnud süstemaatilist tagatiste esitamist, siis on ta rikkunud ühenduse tolliseadustiku artiklist 13, liidu tolliseadustiku artiklist 46, ÜTSi rakendussätete artikli 248 lõikest 1 ja LTSi rakendusmääruse artiklist 244 tulenevaid kohustusi.
- 320 See järeldus põhineb peamiselt selle tuvastamisel, et puudus tõhusus ja tollikontrolli mehhanism, mida Ühendkuningriik rikkumise perioodil asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemiseks kohaldas, ei olnud käesoleval juhul ilmselgelt tõhus, arvestades asjaolu, et kuna mehhanism keskendus kontrolli läbiviimisele pärast asjaomaste kaupade tollivormistust, siis ei olnud see kõnealuse pettuse omadustele kohandatud, samas kui riik oli juba perioodi algusest peale sellest piisavalt teadlik.
- 321 Nagu tõi sisuliselt esile ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 227, ei sea seda järeldust, et käesoleval juhul olid tollikontrollid, mida Ühendkuningriik rikkumise perioodil asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemiseks läbi viis, ilmselgelt ebasobivad ja ebapiisavad, kahtluse alla selle riigi argumendid, mille kohaselt on see riik osalenud sellistes liidu tasandi tollikontrollioperatsioonides nagu prioriteetne kontrollimeede Discount 2011. aastal, ühine tollioperatsioon „Snake“ 2014. aastal või operatsioon „Octopus“ 2016. aastal ning viinud läbi oma tollikontrollioperatsioone, näiteks operatsioon „Breach“ või operatsioon „Samurai“.
- 322 Liikmesriikide tolliasutuste ülesanne on nimelt tagada liidu tolliõiguse kohaldamine ja eelkõige sobiva tollikontrolli läbiviimine, et tõhusalt kaitsta liidu finantshuve. Sellise ülesande täitmine eeldab nende asutuste pidevat, sidusat ja süsteemset tööd, mis ei saa piirduda osalemisega konkreetsetes tollioperatsioonides, mille mõju võib olla vaid ajutine. Peale selle, kuigi liidu tasandil võetud tollikontrolli meetmed on kahtlemata mõeldud liikmesriikide toetamiseks, ei saa need asendada liikmesriikide ülesandeks olevat kontrollitegevust ja liidu finantshuvide kaitset.
- 323 Selles osas on selge, et Ühendkuningriigi ametiasutuste 2015. aasta mais käivitatud operatsioon „Breach“ oli esimene Ühendkuningriigi tollikontrolli meede, mis oli konkreetsetelt suunatud asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemisele, ja operatsioon „Swift Arrow“ oli esimene Ühendkuningriigi meede, millega süstemaatiliselt lõimiti tollikontrolli mehhanismi eelkontroll, mis viiakse riskiprofiili abil välja selgitatud impordijuhtudel läbi enne tollivormistust.
- 324 Nagu komisjon väidab, ilmneb tema esitatud statistilistest andmetest ka see, et meetmed, mida Ühendkuningriik võttis rikkumise perioodil võitluseks asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu, olid ilmselgelt ebatõhusad, ning vastupidi, selline mehhanism, mis hõlmab süstemaatiliselt enne asjaomase kauba tollivormistust läbiviidavat ja riskiprofiilil põhinevat tollikontrolli, on tõhus ja hoiatav.

325 Statistilised andmed, mille see institutsioon esitas Euroopa Kohtu küsimustele antud vastuste lisas, kinnitavad, et esiteks kasvas rikkumise perioodil aastast aastasse sellise Ühendkuningriigi tollile deklareeritud impordi maht, mille hinnad olid minimaalsest aktsepteeritavast hinnast (mis on 50% korrigeeritud keskmisest hinnast) madalamad, eriti see import, mille hind oli deklareeritud alla 10% korrigeeritud keskmisest hinnast, ning järelikult äärmiselt madala hinnaga, samas kui minimaalsest aktsepteeritavast hinnast kõrgema hinnaga impordi maht jäi suhteliselt stabiilseks.

326 Nii kasvas selle impordi maht, mille hinnad olid madalamad kui 10% korrigeeritud keskmisest hinnast, 4 189 937 kilogrammilt 2011. aastal 314 088 517 kilogrammile 2016. aastal. Rikkumise perioodil moodustas minimaalsest aktsepteeritavast hinnast madalama hinnaga deklareeritud impordi maht 41% asjaomaste Hiinast pärit toodete koguimpordist. Sel perioodil moodustas import, mille hind oli deklareeritud alla 10% korrigeeritud keskmisest hinnast, 69,5% impordist, mis oli deklareeritud minimaalsest aktsepteeritavast hinnast madalama hinnaga.

327 Peale selle, kui 2012. aasta detsembris deklareeriti minimaalsest aktsepteeritavast hinnast madalama hinnaga deklareeritud impordist 51% hinnaga, mis oli madalam kui 10% korrigeeritud keskmisest hinnast, siis 2016. aasta detsembris oli see määr tõusnud 85%-ni.

328 Teiseks nähtub komisjoni esitatud statistilistest andmetest vaieldamatult, et kohe pärast operatsiooni „Swift Arrow“ käivitamist – mis on Ühendkuningriigi ametivõimude esimene operatsioon, millega süstemaatiliselt lõimiti tollikontrolli mehhanismi eelkontroll, mis viiakse läbi enne tollivormistust impordi suhtes, mille puhul on automatiseeritud riskiprofiili abil välja selgitatud suur alahindamise oht – vähenes minimaalsest aktsepteeritavast hinnast madalama hinnaga deklareeritud import kohe nii, et mõne kuu jooksul oli see täielikult kadumas. Vaid kolme kuu jooksul vähenes alahinnatud väärtusega import tegelikult 90%.

4) Ühenduse tolliseadustiku artikli 220 lõikest 1 ja liidu tolliseadustiku artikli 105 lõikest 3 tulenevate kohustuste rikkumine

329 Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 207, tuleb nüüd uurida väidet, mille kohaselt on kestvalt rikutud ühenduse tolliseadustiku artikli 220 lõikest 1 ja liidu tolliseadustiku artikli 105 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, kuna Ühendkuningriik ei teinud asjaomase impordi puhul arvestuskannet jätkuvalt sissenõudmisele kuuluva tollivõla kohta niipea, kui toll võlgade kindlaksmääramisega päädivast olukorrast teada sai.

330 Ühendkuningriik vaidleb sellele väitele vastu, leides sisuliselt, et ta pidi täiendava tollivõla kohta arvestuskande tegema üksnes juhul, kui ta oli kohustatud asjaomaseid tollideklaratsioone kontrollima, kuna seaduse alusel tasumisele kuuluva täiendava tollimaksu arvutamine on võimalik alles siis, kui neid tollideklaratsioone on kõigepealt kontrollitud. Ühendkuningriik ei olnud aga kohustatud kontrollima nimetatud tollideklaratsioone, mille väärtus oli OLAFi kehtestatud lävenditest madalam, ega ole tegelikult neid kontrollinud. Igal juhul oli seoses selle kohustusega nõutav kanda tollimaksud liidu omavahendite raamatupidamisarvestusse, et Ühendkuningriigil oleksid täpsed võlgnetavad summad, mille kohta ta ei ole arvestuskannet teinud. Ent isegi kui Ühendkuningriik oleks kontrolli läbi viinud, ei oleks sellel riigil sellist teavet olnud.

331 Selles osas, milles komisjon oma väitega, et rikutud on ühenduse tolliseadustiku artikli 220 lõiget 1 ja liidu tolliseadustiku artikli 105 lõiget 3, heidab Ühendkuningriigile ette, et kogu rikkumise perioodil toimunud asjaomase impordi puhul ei ole ta kõigi tasumisele kuulunud tollimaksude

kohta teinud arvestuskannet neis sätetes ette nähtud tähtaja jooksul, nähtub esimese väite analüüsist, et Ühendkuningriigi toll, rikkudes ELTL artikli 325 lõiget 1 ja liidu tolliõigust, ei võtnud sobivaid tollikontrolli meetmeid, et kontrollida nimetatud impordi puhul deklareeritud tolliväärtusi.

- 332 Sellest järeldub, et nimetatud impordi osas ei täitnud toll talle pandud kohustust tagada asjakohaste tollikontrollide abil, et tolliväärtused oleksid liidu tolliõiguse normide kohaselt õigesti kindlaks määratud.
- 333 Järelikult on Ühendkuningriigi toll rikkunud ühenduse tolliseadustiku artikli 220 lõiget 1 ja liidu tolliseadustiku artikli 105 lõiget 3, kuna ta tegelikult ei teinud arvestuskandeid nendes sätetes ette nähtud tähtaja jooksul tasumisele kuuluva tollimaksu täieliku summa ulatuses, sest ta arvutas selle impordi puhul tollimaksu summa ebaõigete väärtuste alusel, mis olid ilmselgelt liiga madalad, ja tegi seejärel arvestuskanded nende maksusummade kohta.
- 334 Eelkõige ei tehtud nimetatud sätteid rikkudes õigel ajal arvestuskandeid summade kohta, mis vastavad deklareeritud ebaõigete väärtuste alusel arvutatud tollimaksu ja selle tollimaksu vahele, mis oleks kindlaks määratud, kui see oleks arvutatud asjaomase kauba tegeliku väärtuse alusel vastavalt tolliväärtuse määramist käsitlevatele liidu õigusnormidele.
- 335 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb nõustuda esimese väitega osas, mille kohaselt on Ühendkuningriik rikkunud ELTL artikli 325 lõikest 1, ühenduse tolliseadustiku artiklist 13 ja artikli 220 lõikest 1, liidu tolliseadustiku artiklist 46 ja artikli 105 lõikest 3 ning ÜTSi rakendussätete artikli 248 lõikest 1 ja LTSi rakendusmääruse artiklist 244 tulenevaid kohustusi.

2. Liidu õigusest tulenevate kohustuste rikkumine tollimaksudest laekuvate traditsiooniliste omavahendite kättesaadavaks tegemise valdkonnas

- 336 Teise väitega, mis hõlmab hagiavalduse nõuete esimese punkti esimese lõigu teatavaid väiteid ja nende nõuete esimese punkti kolmanda lõigu ainsat väidet, heidab komisjon Ühendkuningriigile esiteks ette, et viimane rikkus omavahendeid käsitlevaid liidu õigusnorme, eelkõige otsuste 2007/436 ja 2014/335 artikleid 2 ja 8, määruse nr 1150/2000 artikleid 2, 6, 9, 10, 11 ja 17 ning määruse nr 609/2014 artiklite 2, 6, 9, 10, 12 ja 13 vastavaid sätteid, kuna see riik ei teinud sellele institutsioonile kättesaadavaks traditsioonilisi omavahendeid, mis kuulusid asjaomaselt impordilt rikkumise perioodi jooksul tasumisele. Teiseks väidab komisjon, et tema hinnangul vastab laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite maht, millest on maha arvatud sissenõudmiskulud, kuid millele lisandub viivitusintress ja mille Ühendkuningriik peab järelikult nende sätete kohaselt talle kättesaadavaks tegema, järgmistele summadele:
- 2017. aastal (kuni 11. oktoobrini 2017 kaasa arvatud) 496 025 324,30 eurot;
 - 2016. aastal 646 809 443,80 eurot;
 - 2015. aastal 535 290 329,16 eurot;
 - 2014. aastal 480 098 912,45 eurot;
 - 2013. aastal 325 230 822,55 eurot;
 - 2012. aastal 173 404 943,81 eurot;

– 2011. aastal 22 777 312,79 eurot.

a) Väide, et Ühendkuningriik on rikkunud oma põhimõttelist kohustust teha traditsioonilised omavahendid kättesaadavaks

337 Esimesena väidab komisjon ühelt poolt, et kuna – nagu ta leidis esimese väite raames – Ühendkuningriigi toll ei viinud rikkumise perioodil läbi sobivat tollikontrolli, siis ei ole asjaomase imporditava kauba tolliväärtus õigesti deklareeritud, mille tagajärjel ei ole sellelt kaubalt tasumisele kuuluvad tollimaksud õigesti arvutatud ja nendele tollimaksudele, mis oleksid pidanud olema kindlaks määratud, vastavad omavahendite summad ei ole kindlaks määratud ega tehtud talle kättesaadavaks ajal, mil need oleksid pidanud seda olema.

338 Teiselt poolt heidab komisjon Ühendkuningriigile ette, et tema toll tühistas ühise tollioperatsiooni „Snake“ raames alates 2015. aasta juunist tollivõlad, mille ta oli varem tuvastanud 2014. aasta novembrist kuni 2015. aasta veebruarini väljastatud tollivormistusjärgsete sissenõudekorraldustega, st Snake C 18 teatistega, mis puudutasid asjaomast impordi ajavahemikus 2011. aasta novembrist kuni 2014. aasta novembrini, ja et see riik ei ole seega oma tolli haldusvigade tõttu teinud sellele institutsioonile kättesaadavaks traditsioonilisi omavahendeid, mis kuulusid sellelt impordilt tasumisele.

1) Põhimõte, mille kohaselt Ühendkuningriik vastutab laekumata jäänud liidu traditsiooniliste omavahendite tuvastamata jätmise eest

339 Selleks, et hinnata komisjoni erinevaid väiteid ja argumente, mille Ühendkuningriik on enda kaitseks esitanud, tuleb kõigepealt meelde tuletada liidu omavahendite süsteemi omadusi, nagu Euroopa Kohus on neid oma kohtupraktikas kokkuvõtlikult kirjeldanud.

340 Otsuste 2007/436 ja 2014/335 artikli 8 lõikest 1 tuleneb, et liidu omavahendid, mida on nimetatud vastavalt otsuse 2007/436 artikli 2 lõike 1 punktis a ja otsuse 2014/335 artikli 2 lõikes 1, nõuavad sisse liikmesriigid, ja et nemad on kohustatud tegema need vahendid komisjonile kättesaadavaks (9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).

341 Selleks on liikmesriigid määruse nr 1150/2000 ja määruse nr 609/2014 artikli 2 lõike 1 alusel kohustatud liidu omavahenditesse laekuva maksu kindlaks määrama niipea, kui tollieeskirjades ette nähtud „maksu arvestuskande ja võlgniku teavitamisega seotud“ tingimused on täidetud, ja järelikult niipea, kui nende ametiasutustel on võimalik tollivõlast tulenev maksusumma välja arvutada ja vastav maksukohustuslane kindlaks teha. Liikmesriigid on seega kohustatud kandma nende määruste artikli 2 kohaselt kindlaks määratud maksud liidu omavahendite raamatupidamisarvestusse nimetatud määruste artiklis 6 ette nähtud tingimustel. Sellega seoses tuleb osundada, et määruse nr 1150/2000 artikli 6 lõike 3 punkti b ja määruse nr 609/2014 artikli 6 lõike 3 teise lõigu kohaselt kantakse B-arvestusse kindlaksmääratud nõuded, mis on sisse nõudmata ja millele ei ole antud tagatist (9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).

342 Seejärel peavad liikmesriigid tegema liidu omavahendid määruse nr 1150/2000 artiklites 9–11 ja määruse nr 609/2014 artiklites 9, 10 ja 12 ühtemoodi sätestatud tingimustel komisjonile kättesaadavaks, kandes need ette nähtud tähtaja jooksul selle institutsiooni nimel avatud kontole. Vastavalt määruse nr 1150/2000 artikli 11 lõikele 1 ja määruse nr 609/2014 artikli 12 lõikele 1 peab

asjaomane liikmesriik viivituse eest summade sellele kontole kandmisel maksma viivitusintressi (9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 58).

- 343 Peale selle on liikmesriigid määruse nr 1150/2000 artikli 17 lõike 1 ja määruse nr 609/2014 artikli 13 lõike 1 alusel kohustatud võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada nende määruste artikli 2 kohaselt kindlaksmääratud maksudele vastavate summade komisjonile kättesaadavaks tegemine.
- 344 Lisaks on liikmesriigid määruse nr 1150/2000 artikli 17 lõike 2 ja määruse nr 609/2014 artikli 13 lõike 2 kohaselt kindlaksmääratud nõuetele vastavate summade komisjoni käsutusse andmise kohustusest vabastatud üksnes siis, kui neid ei ole võimalik sisse nõuda kas väeramatu jõu tõttu või kui ilmneb, et nende sissenõudmine on lõplikult muutunud võimatuks muudel liikmesriikidest mittesõltuvatel põhjustel.
- 345 Sellest tuleneb, et kehtiva liidu õiguse kohaselt on liidu omavahendite süsteemi haldamine usaldatud liikmesriikidele ja selle eest vastutavad ainult nemad. Seega tuleneb nende omavahendite komisjoni käsutusse andmise eesmärgil sissenõudmise, kindlaksmääramise ja kontole kandmise kohustus liikmesriikidele vahetult omavahendeid käsitlevast liidu õigusest ning käesoleval juhul otsuste 2007/436 ja 2014/335 ning määruste nr 1150/2000 ja nr 609/2014 sätetest (vt selle kohta 9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 62 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 346 Lõpetuseks, kuna tollimaksudest laekuva tulu sissenõudmise ja vastavate vahendite komisjonile kättesaadavaks tegemise vahel on otsene seos, siis on liikmesriigid neile ELTL artikli 325 lõikega 1 pandud kohustuste põhjal kohustatud kaitsma liidu finantshuve neid huve kahjustava pettuse või muu ebaseadusliku tegevuse vastu ning võtma nende maksude ja seega nende vahendite tegeliku ja täies ulatuses sissenõudmise tagamiseks vajalikud meetmed (vt selle kohta 11. juuli 2019. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia (omavahendid – tollivõla sissenõudmine), C-304/18, ei avaldata, EU:C:2019:601, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 347 Arvestades neid liidu omavahendite süsteemi omadusi puudutavaid kaalutlusi, tuleb asuda seisukohale, nagu ka kohtujurist on oma ettepaneku punktis 240 sisuliselt märkinud, et kui – nagu on tuvastatud esimese väite analüüsi tulemusena – Ühendkuningriigi toll, rikkudes ELTL artikli 325 lõiget 1 ja liidu tolliõigust, ei võtnud rikkumise perioodil meetmeid, millega tagada sel perioodil imporditud asjaomase kauba tolliväärtuste õigel tasemel kindlaksmääramine, näiteks enne asjaomaste kaupade tollivormistust riskianalüüsi alusel läbiviidud kontrollid ja kohustus anda tagatisi seoses impordiga, mille puhul on riskiprofiili põhjal välja selgitatud suur alahindamise oht, siis on see riik arvanud tollivõlad selle impordi osas ebatäpsete väärtuste alusel, sest need on reeglina asjaomaste kaupade tegelikust väärtusest madalamad. Järelikult ei teinud see liikmesriik arvestuskandeid kogu tasumisele kuuluva tollimaksu kohta, mistõttu ta ei tuvastanud ega teinud komisjonile kättesaadavaks täies ulatuses kõiki selle impordiga seotud omavahendeid ajal, mil seda oleks pidanud tegema, rikkudes otsuste 2007/436 ja 2014/335 artikleid 2 ja 8 ning määruse nr 1150/2000 artikleid 2, 6, 9, 10, 11 ja 17 ning määruse nr 609/2014 artiklite 2, 6, 9, 10, 12 ja 13 vastavaid sätteid.

- 348 Ühendkuningriik vaidlustab selle järelduse. Selle liikmesriigi sõnul on käesolev hagi – kuna selle eesmärk on saavutada see, et Euroopa Kohus kohustaks teda tegema komisjonile kättesaadavaks teatud omavahendite summad – kahju hüvitamise hagi, mis on rajatud ELTL artikli 325 ja liidu tolliõiguse rikkumisele, mis seisneb asjaolus, et tema toll viis pettuse teel alahinnatud impordi suhtes läbi ebasobivaid kontrolle.
- 349 Järelikult peab komisjon Ühendkuningriigi arvates kõiki kahju hüvitamise hagisid reguleerivate põhimõtete kohaselt tõendama, et nende kontrollide ja laekumata jäänud omavahendite vahel, mida see institutsioon kahju hüvitamiseks nõuab, on otsene põhjuslik seos.
- 350 Selline põhjuslik seos siiski puudub. Ühendkuningriik väidab sellega seoses, et nende põhimõtete kohaselt tuleb uurida, mis oleks toimunud, kui asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu oleks võetud OLAFi ja komisjoni soovitatud tollikontrolli meetmeid, st sisuliselt läbi viidud riskiprofiilil põhinev kontroll enne asjaomase kauba tollivormistust.
- 351 Ühendkuningriik leiab, et kui selliseid meetmeid oleks võetud, oleks asjaomane import lihtsalt ära jäänud, mistõttu ei oleks liidu eelarvele mingit kahju tekitatud. Puudutatud ettevõtjad ei ole nimelt valmis maksma asjaomase impordi eest tasumisele kuuluvat tollimaksu, kuna nende tasu sõltus sellest, kui suures summas tollimaksu tasumisest kõrvale hoiti.
- 352 Seega ei saa Ühendkuningriigile ette heita, et ta ei teinud komisjonile kättesaadavaks traditsioonilisi omavahendeid, mis tuli tasuda asjaomaselt impordilt, mille puhul oli ohvriks ka see riik ise. Järelikult ei saa seda riiki pidada laekumata jäänud omavahendite eest vastutavaks.
- 353 Selliste argumentidega ei saa nõustuda.
- 354 Kõigepealt tuleb märkida, et nagu on selgitatud käesoleva kohtuotsuse punktis 180 ja sellele järgnevatel punktides, ei ole komisjoni eesmärk käesoleva menetluse raames saavutada seda, et Euroopa Kohus mõistaks sellelt riigilt välja kahjuhüvitise, mistõttu ei ole käesoleva hagi puhul tegemist kahju hüvitamise hagiga ning Ühendkuningriigi ametiasutuste sobimatute kontrollide ja omavahendite laekumata jäämise vahel ei ole vaja tuvastada mingit otsest põhjuslikku seost seetõttu, et väidetavalt on käesolevas menetluses tegemist kahju hüvitamisega.
- 355 Vastupidi Ühendkuningriigi väidetele ei tulene nõue, et komisjon tõendaks otsest põhjuslikku seost liidu õiguse rikkumise ja omavahendite laekumata jäämise vahel, mille eest tuleb vastutavaks pidada liikmesriiki, ka 31. oktoobri 2019. aasta kohtuotsusest komisjon vs. Ühendkuningriik (C-391/17, EU:C:2019:919).
- 356 On tõsi, et selle kohtuotsuse punktides 121 ja 122 kasutas Euroopa Kohus väljendit „põhjuslik seos“ Anguilla (Ühendkuningriigi ülemereterritoorium) tolli õigusvastase tegevuse ja laekumata jäänud omavahendite vahel, mis tulenes nõukogu 25. juuli 1991. aasta otsuse 91/482/EMÜ ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise kohta Euroopa Majandusühendusega (EÜT 1991, L 263, lk 1) rikkumisest, et analüüsida ja seejärel tagasi lükata Ühendkuningriigi argumendid, mille kohaselt selline seos puudub. Nimetatud kohtuotsuse punktist 120 nähtub siiski, et see väljend viitab küsimusele, kas see õigusvastane tegevus „põhjustas kindlalt omavahendite laekumata jäämise“, millele Euroopa Kohus vastas selles punktis 120 jaatavalt, lähtudes tõdemusest, et see õigusvastane tegevus viis selleni, et Itaalia ametiasutused lubasid Anguillalt pärit tooteid liitu tollimaksuvabalt importida ning tegid tollimaksu vähendamise ja tagasimaksmise otsused.

- 357 Käesoleval juhul tuleb aga tõdeda, et kuna Ühendkuningriigi toll ei viinud rikkumise perioodil läbi sobivat kontrolli asjaomase impordi deklareeritud tolliväärtuste üle, siis selle tagajärjel arvatati vastavad tolliväärtused ja tehti nende kohta arvestuskanded alahinnatud väärtuse põhjal ning seetõttu lubati asjaomased tooted liitu importida, kuigi tasutud oli vaid osa tasumisele kuuluvatest tollimaksudest. Järelikult põhjustas see sobivate kontrollide puudumine kindlalt liidu omavahendite laekumata jäämise.
- 358 Vastupidi sellele, mida väidab Ühendkuningriik, ei ole küsimus, mis tuleb esitada selleks, et teha kindlaks, kas liidu omavahendite laekumata jäämise põhjustas tollikontrolli mehhanismi sobimatus, mitte see, kas asjaomane import oleks toimunud juhul, kui OLAFi ja komisjoni soovitatud tollikontrollid oleks läbi viidud, vaid üksnes see, millised oleksid olnud tollimaksu summad, mille kohta Ühendkuningriigi toll oleks teinud arvestuskande, ja liidu omavahendid, mille ta oleks kindlaks määranud, kui see import, mis vaieldamatult selle riigi territooriumil tegelikult suurtes kogustes toimus, oleks läbinud asjakohase kontrolli, et tagada, et tollimaksude arvutamisel ei võetaks aluseks mitte ilmselgelt alahinnatud tolliväärtusi, vaid õigesti kindlaks määratud tolliväärtusi vastavalt liidu tolliõiguse tolliväärtuse määramise eeskirjadele.
- 359 Sellega seoses tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktis 346 viidatud kohtupraktikast, et kuna tollimaksudest laekuvate tulude kogumise ja vastavate traditsiooniliste omavahendite komisjonile kättesaadavaks tegemise vahel on otsene seos, siis on liikmesriigid ELTL artikli 325 lõike 1 alusel kohustatud võtma vajalikud meetmed, et tagada nende maksude ja seega ka neile vastavate omavahendite summade tegelik ja täies ulatuses sissenõudmine.
- 360 Ent käesoleval juhul, nagu on järeldatud esimese väite läbivaatamise tulemusel, ei võtnud Ühendkuningriik rikkumise perioodil selleks vajalikke meetmeid.
- 361 Seetõttu arvatati asjaomase impordi esemeks olevalt kaubalt tasumisele kuuluv tollimaks väärtuse alusel, mille puhul võib asuda seisukohale, et valdavas osas on see deklareeritud pettusega, kuna see oli oluliselt madalam kauba tegelikust väärtusest ega olnud seega õigesti kindlaks määratud.
- 362 Nende kontrollide sobimatuse tagajärg oli seega see, et Ühendkuningriik ei nõudnud tegelikult ja täies ulatuses sisse asjaomaselt impordilt tegelikult tasumisele kuuluvaid tollimaksu ja omavahendite summasid ega teinud neid komisjonile kättesaadavaks.
- 363 Arvestades nimelt, et need summad oleks saanud alates imporditehingute tegemisest ja sellele järgnevast tollivormistusest alates tuvastada õigesti, kui Ühendkuningriigi asutused oleksid läbi viinud vajaliku kontrolli, tuleb see riik rikkumise perioodi osas asetada samasugusesse olukorda, mis oleks tekkinud juhul, kui ta oleks vastavad tollimaksud õigesti kindlaks määranud ja liidu omavahendite raamatupidamisarvestusse kandnud (vt analoogia alusel 17. märtsi 2011. aasta kohtuotsus komisjon vs. Portugal, C-23/10, ei avaldata, EU:C:2011:160, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 364 Lisaks, nagu märkis sisuliselt ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 265, kui Ühendkuningriigi toll oleks tehtud sobimatu kontrolli tõttu, rikkudes ELTL artikli 325 lõikest 1 ja liidu tolliõigusest tulenevaid kohustusi, jätnud olenevalt olukorrast tolli enda eksimusest tingituna asjaomaselt impordilt tasumisele kuuluva tollimaksu sisse nõudmata täies ulatuses, ei saa see seada kahtluse alla Ühendkuningriigi kohustust teha komisjonile kättesaadavaks vahendid, mis oleks kindlaks määratud, kui nende maksude kohta oleks nõuetekohaselt arvestuskanded tehtud.

365 Lõpuks, kuna kogu rikkumise perioodil imporditi asjaomast kaupa Ühendkuningriiki suurtes kogustes alahinnatud väärtusega, ilma et deklareeritud väärtuste õigsust oleks tolliväärtuse määramist käsitlevate liidu õigusnormide kohaselt enne kauba vabasse ringlusse lubamist kontrollitud, siis on see riik tekitanud pöördumatu olukorra, mis on toonud kaasa liidu omavahendite märkimisväärse laekumata jäämise, mille eest tuleb teda vastutavaks pidada.

366 Lisaks sellele, et faktiliste asjaolude selline rekonstrueerimine, nagu esitab Ühendkuningriik, tähendaks spekulatiivset käiku, mida Euroopa Kohus ei pea ette võtma selleks, et tuvastada, et liikmesriik peab hüvitama laekumata jäänud liidu omavahendid, ei saa see rekonstruktsioon mingil juhul seada kahtluse alla seda, et asjaomase impordiga seoses on tekkinud tegelik ja suur kahju.

2) Ühendkuningriigi vastutus laekumata jäänud liidu omavahendite eest, mis on tuvastatud Snake C 18 teatistes

367 Järgmisena tuleb analüüsida komisjoni väidet, et Ühendkuningriik, rikkudes määruse nr 609/2014 artiklit 13, ei teinud talle kättesaadavaks traditsioonilisi omavahendeid, mis kuulusid tasumisele 2011. aasta novembrist kuni 2014. aasta novembrini toimunud asjaomaselt impordilt, kuna Ühendkuningriigi toll tühistas ajavahemikul 2015. aasta juunist kuni novembrini täiendava tollimaksu tollivormistusjärgsed sissenõudekorraldused, mis olid vastu võetud ühise tollioperatsiooni „Snake“ käigus, nimelt 23 Snake C 18 teatist, mis olid väljastatud 2014. aasta novembrist kuni 2015. aasta veebruarini eesmärgiga nõuda sisse täiendava tollimaksu kogusumma, mis Ühendkuningriigi sõnul oli lõpuks 192 568 694,30 naelsterlingit.

368 Selles osas on selge, et Snake C 18 teatistega nõutud täiendava tollimaksu kohta tehti arvestuskanded ja need tehti võlgnikele teatavaks, et sellele tollimaksule vastavad omavahendid kanti B-arvestusse vastavalt määruste nr 1150/2000 ja nr 609/2014 artikli 6 lõikele 3, mistõttu on tegemist kindlaksmääratud maksudega, mida ei ole aga veel sisse nõutud ja mille kohta ei ole antud ühtki tagatist, ning et Ühendkuningriigi toll on need teatised ja nende summade raamatupidamiskanded hiljem tühistanud.

369 Ühendkuningriik väidab, et Snake C 18 teatiste tühistamine oli põhjendatud, kuna asjaomase tollimaksu sissenõudmine oli muutunud lõplikult võimatuks temast mittesõltuvatel põhjustel, mistõttu on ta vastavalt määruse nr 609/2014 artikli 13 lõike 2 punktile b kindlaksmääratud maksudele vastavate summade komisjonile kättesaadavaks tegemise kohustusest vabastatud.

370 Selle liikmesriigi sõnul on nende teatistega kindlaks määratud maksude sissenõudmine temast mittesõltuvatel põhjustel lõplikult võimatuks muutunud esiteks seetõttu, et nende maksude tasumise eest vastutavad võlgnikud olid nn fööniksettevõtjad, st oma kohustusi rikkuvad või maksejõuetud ettevõtjad, ning teiseks seetõttu, et nende teatiste peale esitatud kaebuste läbivaatamise käigus tegi HMRC sõltumatu teenistus otsuseid, millest nähtus, et nende teatistega nõutud täiendavad tollimaksud olid arvutatud korrigeeritud keskmiste hindade põhjal ja seega „vastuvõetamatu ja ebapiisavalt põhjendatud meetodi“ järgi.

371 Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et määruse nr 609/2014 artikli 13 lõike 1 kohaselt võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed, et tagada selle määruse artikli 2 kohaselt kindlaks määratud nõuetele vastavate summade komisjonile kättesaadavaks tegemine selles määruses ette nähtud tingimustel.

- 372 Käesoleval juhul, nagu kinnitavad ka Snake C 18 teatistega nõutud täiendava tollimaksu arvutamise üksikasjad, mille Ühendkuningriik esitas vasturepliigi lisas, on täiendav tollimaks arvutatud valesti, tuginedes korrigeeritud keskmisele hinnale.
- 373 Siin on aga tegemist Ühendkuningriigi tolli haldusveaga, kuna – nagu OLAF on selle tolliga korraldatud nõupidamistel korduvalt rõhutanud ja nagu nähtub selgelt ka prioriteetse kontrollimeetme Discount suunistest – korrigeeritud keskmist hinda saab kasutada üksnes riskianalüüsi vahendina, see tähendab vahendina, mis võimaldab riskiprofiilide alusel välja selgitada impordi, mis võib olla alahinnatud ja mille puhul kontroll on vajalik, mitte aga kauba tolliväärtuse määramiseks.
- 374 Seega pidi Ühendkuningriik määruse nr 609/2014 artikli 13 lõikest 1 tulenevate kohustuste täitmiseks selle haldusvea parandama, st võtma vajaliku meetme selleks, et tagada selle määruse artikli 2 kohaselt kindlaks määratud nõuetele vastavate summade komisjonile kättesaadavaks tegemine. Täpsemalt pidi Ühendkuningriik tolliväärtuse uuesti kindlaks määrama, kohaldades mõnda liidu tolliõiguses selleks ette nähtud meetodit ja eelkõige tolliväärtuse määramist käsitlevates liidu õigusnormides omavahelises järjestuses esitatud eeskirju, nagu on ette nähtud liidu tolliseadustiku artiklites 70–74.
- 375 Sellega seoses on Euroopa Kohus selgitanud, et nendes artiklites ette nähtud tolliväärtuse määramise meetodid on omavahel subordinatiivses suhtes, mistõttu alles siis, kui tolliväärtuse määramine konkreetse artikli alusel ei õnnestu, tuleb kohaldada järjekorras sellele vahetult järgnevat artiklit (vt selle kohta 16. juuni 2016. aasta kohtuotsus EURO 2004. Ungari, C-291/15, EU:C:2016:455, punkt 29).
- 376 Samuti nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust, eelkõige OLAFi ja HMRC 20. veebruaril 2015 toimunud nõupidamise protokollist, et Ühendkuningriigi toll sai oma tehtud veast kiiresti aru, kuid otsustas pigem tühistada sissenõudeteatised, selle asemel, et need uuesti välja saata pärast nende parandamist, kohaldades õige tolliväärtuse määramiseks mõnda käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis viidatud meetoditest. Otsus jätta teatised pärast nende parandamist uuesti esitamata kujutab endast samuti haldusviga.
- 377 Sellega seoses ei saa Ühendkuningriik tugineda asjaolule, et kuigi OLAF lubas talle anda Hiina ametiasutustelt saadud andmeid ekspordihindade kohta, esitati talle lõpuks väga vähe neid andmeid sellisel kujul, mis võimaldas neid kasutada asjaomaste kaupade tolliväärtuse määramiseks vastavalt liidu õiguse tolliväärtuse määramist käsitlevatele, omavahelises järjestuses esitatud eeskirjadele. Samuti ei saa see riik tugineda asjaolule, et tal ei olnud andmeid kauba väärtuse kohta, mis oleks võimaldanud tal määrata tolliväärtust vastavalt neile eeskirjadele.
- 378 Kuna liidu tolliõiguse kohaldamine on liikmesriikide ainupädevuses, oli Ühendkuningriik kohustatud võtma asjakohaseid meetmeid, nagu füüsiline kontroll, teabe ja dokumentide nõudmine või proovide võtmine, et saada piisavalt andmeid, mis võimaldavad tagada, et asjaomased tolliväärtused on õigesti kindlaks määratud. Järelikult ei saa see riik omaenda tegevusetusega põhjendada asjaolu, et ta ei ole tasumisele kuuluvaid vahendeid komisjonile kättesaadavaks teinud.
- 379 Sellest järeldub, et kuna Ühendkuningriigi toll otsustas pigem tühistada Snake C 18 teatised, selle asemel, et need uuesti välja anda pärast nende parandamist, asendades korrigeeritud keskmise hinna tolliväärtusega, mis on kindlaks määratud kooskõlas liidu tolliõiguses järjestikku sätestatud

meetoditega, siis – rikkudes määruse nr 609/2014 artikli 13 lõiget 1 – ei ole see riik võtnud vajalikke meetmeid, et tagada selle määruse artikli 2 kohaselt kindlaks määratud nõuetele vastavate summade komisjonile kättesaadavaks tegemine selles määruses ette nähtud tingimustel.

- 380 Seejärel tuleb märkida, et määruse nr 609/2014 artikli 13 lõike 2 kohaselt on liikmesriigid kindlaksmääratud nõuetele vastavate summade komisjoni käsutusse andmise kohustusest vabastatud üksnes siis, kui neid ei ole võimalik sisse nõuda kas vääramatu jõu tõttu või kui ilmneb, et nende sissenõudmine on lõplikult muutunud võimatuks muudel liikmesriikidest mittesõltuvatel põhjustel.
- 381 Sellega seoses võib liikmesriik erandina põhjusel, mis temast ei sõltu, sellisele vabastusele tugineda üksnes juhul, kui ta järgib määruse nr 609/2014 artikli 13 lõigetes 3 ja 4 ette nähtud menetlust.
- 382 See menetlus algab selliselt, et kui asjaomaste kindlaksmääratud nõuete suurus ületab 50 000 eurot, edastab liikmesriik kolme kuu jooksul pärast pädeva haldusasutuse selle otsuse tegemist, millega kindlaksmääratud tollimaksu summad loetakse sissenõudmisele mittekuuluvateks, komisjonile aruande selle määruse artikli 13 lõike 2 kohaldamise juhtumite kohta. Aruanne peab sisaldama „kõiki asjaolusid, mille alusel on võimalik põhjalikult läbi vaadata“ nimetatud määruse artikli 13 lõike 2 punktides a ja b osutatud põhjused, mis takistasid asjaomasel liikmesriigil kõnealuseid summasid komisjonile kättesaadavaks teha, ning liikmesriigi poolt summade sissenõudmiseks võetud meetmeid. Seega on komisjonil alates aruande kättesaamisest või – kui komisjon peab vajalikuks taotleda lisateavet – alates lisateabe kättesaamisest aega kuus kuud, et edastada oma märkused asjaomasele liikmesriigile.
- 383 Käesoleval juhul tuleb tõdeda, et Ühendkuningriik ei järginud seda menetlust, mis hõlmab avatud dialoogi komisjoniga ning põhineb ühemõttelise ja üksikasjaliku teabe edastamisel põhjuste kohta, millele see riik tugineb ja millega tema arvates on põhjendatud tema vabastamine Snake C 18 teatistega kindlaks määratud vahendite kättesaadavaks tegemisest määruse nr 609/2014 artikli 13 lõike 2 alusel.
- 384 Nimelt ei ilmne, et Snake C 18 teatistega kindlaks määratud tollivõlad oleks pädeva haldusasutuse otsusega kuulutatud määruse nr 609/2014 artikli 13 lõike 2 teise lõigu tähenduses sissenõudmisele mittekuuluvateks, kuna ta leiab, et neid ei ole võimalik sisse nõuda. Kirjad, millega HMRC organ need teatisted halduskorras vaide läbivaatamise menetluses tühistas, ei kujuta endast sellist mahakandmisotsust.
- 385 Lisaks ei ole vaidlust selles, et Ühendkuningriik ei ole edastanud komisjonile kolme kuu jooksul pärast sellise otsuse vastuvõtmist „kõiki asjaolusid, mille alusel on võimalik põhjalikult läbi vaadata“ määruse nr 609/2014 artikli 13 lõikes 2 osutatud põhjused, mis takistasid sellel liikmesriigil Snake C 18 teatistega kindlaks määratud summasid kättesaadavaks teha, ja meetmed, mida viimane on võtnud nende sissenõudmise tagamiseks.
- 386 Seega ei olnud komisjonil ka võimalik esitada oma märkusi või vajaduse korral taotleda lisateavet talle määratud kuuekuulise tähtaja jooksul.
- 387 Oluline on lisada, et sisuliselt esitab Ühendkuningriik põhjustena, miks Snake C 18 teatistega kindlaks määratud tollimaksude sissenõudmine oli lõplikult võimatu, ühelt poolt asjaolu, et nende tollimaksude võlgnikud olid nn fooniksettevõtjad, st oma kohustusi rikkuvad või maksejõuetud ettevõtjad, ning teiselt poolt selle, et tollimaks oli arvutatud korrigeeritud

keskmiste hindade põhjal ja et asjaomase kauba väärtuse kindlaksmääramiseks ei olnud muid meetodeid, kuna puudusid andmed, mida oleks saanud sel otstarbel kasutada, näiteks ekspordihinnad, mida OLAF küll lubas, kuid ei edastanud.

- 388 Ühendkuningriigi esitatud põhjused ei saa teda aga vabastada kohustusest teha komisjonile kättesaadavaks Snake C 18 teatistega kindlaks määratud tollimaksudele vastavad omavahendid.
- 389 Nimelt, kuigi ilmnas, et neid tollimakse ei saa asjaomastelt nn fööniksettevõtjatelt sisse nõuda, oli see tingitud kahest Ühendkuningriigi tolli tehtud haldusveast, kuna niipea, kui nad adusid, et nad olid tollimaksu ekslikult arvutanud korrigeeritud keskmise hinna põhjal, samas kui OLAF oli selgelt märkinud, et seda hinda tuleb kasutada üksnes riskianalüüsi käigus, eelistasid nad pigem tühistada Snake C 18 teatised, selle asemel, et need õigel ajal parandatud kujul uuesti välja anda, lähtudes mõnest liidu õiguses tolliväärtuse määramiseks järjestikku sätestatud meetodist.
- 390 Lisaks sellele on Snake C 18 teatistega kindlaks määratud tollimaksude sissenõudmine lõplikult võimatu seetõttu, et enne asjaomase kauba tollivormistust ei tehtud füüsilist kontrolli, millega kaasneb proovide võtmine ja mida korraldatakse piisavalt süstemaatiliselt. Nimelt tõi sellise kontrolli puudumine kaasa selle, et Ühendkuningriigi tollil ei olnud – kuigi ta oli selle eest ainuvastutav – vajalikke andmeid, eelkõige kauba kvaliteeti puudutavaid andmeid, mis võimaldaksid kindlaks teha kauba väärtuse vastavalt liidu tolliõiguse sätetele.
- 391 Samamoodi, kuigi maksu tollivormistusjärgne sissenõudmine nn fööniksettevõtjatelt osutus suuremal osal juhtudest tegelikult võimatuks nende maksejõuetuse tõttu, oleks sellist olukorda saanud ja tulnud vältida, kui Ühendkuningriigi toll oleks süstemaatiliselt nõudnud, nagu OLAF ja komisjon olid talle korduvalt soovitanud, tagatise esitamist enne asjaomase kauba tollivormistust.
- 392 Kuigi Ühendkuningriigi toll pärast Snake C 18 teatiste tühistamist neid teatise uuesti välja ei andnud põhjusel, et neil puudusid vajalikud andmed asjaomase kauba väärtuse määramiseks liidu õiguse tolliväärtuse määramise eeskirjade alusel, ei saa selle põhjendusega mingil juhul õigustada määruse nr 609/2014 artikli 13 lõike 2 alusel selle riigi vabastamist kohustusest teha komisjonile kättesaadavaks nimetatud teatistele vastavad vahendid, kuna andmete puudumine on tingitud sellest, et Ühendkuningriik eiras oma ainuvastutust tagada, et tolliväärtused oleks määratud õigesti piisavate füüsiliste ja dokumentaalsete andmete alusel.
- 393 Selles kontekstis ei saa Ühendkuningriik – väites, et väga väike osa Hiina ametiasutustelt ekspordihindade kohta saadud andmetest, mille OLAF oli talle ühise tollioperatsiooni „Snake“ käigus edastanud, oli kasutatav – vabaneda vastutusest tagada, et asjaomase kauba tolliväärtus oleks õigesti kindlaks määratud andmete põhjal, mille tema toll on sel otstarbel kogunud. Nimelt võis see hind äärmisel juhul olla täiendav vahend asjaomase impordi õige tolliväärtuse määramiseks mõne meetodi alusel, mis on ette nähtud tolliväärtuse määramist käsitlevates liidu õigusnormides. See ei saanud aga mingil juhul asendada imporditud kauba väärtust puudutavaid andmeid, mida Ühendkuningriigi toll pidi koguma enne asjaomase kauba tollivormistust võetud tollikontrolli meetmete kohaldamise raames.
- 394 Sellest tuleb järeldada, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale on Ühendkuningriik, kuna ta on pärast liidu omavahendite nõude kindlaksmääramist jätnud vastava summa komisjonile kättesaadavaks tegemata, ilma et oleks täidetud mõni määruse nr 609/2014 artikli 13 lõikes 2 ette nähtud tingimustest, rikkunud liidu õigusest ja eelkõige otsuste 2007/436 ja 2014/335 artiklitest 2 ja 8 tulenevaid kohustusi (vt selle kohta 9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 395 Järelikult, nagu märkis sisuliselt ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 250, tuleb asuda seisukohale, et kuna 23 Snake C 18 teatist on tühistatud ja nendega seotud traditsioonilisi omavahendeid ei ole komisjonile kättesaadavaks tehtud, rikkudes määruse nr 609/2014 artiklit 13, siis on Ühendkuningriik kohustatud tasuma need vahendid ajavahemiku eest 2011. aasta novembrist kuni 2014. aasta novembrini.
- 396 Lõpuks, mis puudutab määruse nr 609/2014 artikli 12 ja sellele vastava määruse nr 1150/2000 artikli 11 rikkumist seeläbi, et Ühendkuningriik ei ole tasunud viivitusintressi laekumata jäänud omavahenditele vastavate summade, mida ei ole komisjonile kättesaadavaks tehtud, nende määruste artikli 9 lõikes 1 nimetatud kontole ülekandmisega viivitamise eest, siis tuleb esile tuua, et komisjon märkis põhjendatud arvamuses (punktid 271–273 ja arvamuse resolutiivosa) selgelt, et vastavalt määruse nr 609/2014 artiklile 12 kuulub viivitusintress tasumisele ja see arvutatakse kohe, kui põhisumma on talle kättesaadavaks tehtud. Põhjendatud arvamuse järeldustes on sõnaselgelt mainitud ka viimati nimetatud sätte rikkumist. Ühendkuningriik väidab seega ekslikult, et komisjoni hagiavalduses sisalduv nõue maksta määruse nr 609/2014 artikli 12 alusel viivitusintressi on vastuvõetamatu, kuna seda ei ole esitatud põhjendatud arvamuses.
- 397 Samuti tuleb tagasi lükata Ühendkuningriigi argument, mille kohaselt on ennatlik ja lubamatu väita, et see riik on rikkunud viivitusintressi maksmise kohustust, kuna see kohustus saab tekkida alles tulevikus.
- 398 Sellega seoses tuleb märkida, et kui liikmesriik, kes ei jaga komisjoni seisukohta seoses tema kohustusega teha liidu omavahendite summa sellele institutsioonile kättesaadavaks, jätab selle kättesaadavaks tegemata, tekib tal kohustus maksta viivitusintressi juhul, kui Euroopa Kohus tuvastab, et ta on rikkunud omavahendeid käsitlevatest õigusaktidest tulenevaid kohustusi (9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 69).
- 399 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on nimelt liidu omavahendite kindlaksmääramise kohustus lahutamatult seotud kohustusega kanda need ettenähtud tähtaja jooksul vastavale kontole, mis on avatud komisjoni nimel, ja kohustusega maksta viivitusintressi, mis on sissenõutav olenemata põhjusest, miks need vahendid selle kontole hilinevalt kanti (9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 400 Seega on määruse nr 1150/2000 artikli 11 lõikes 1 ette nähtud viivitusintressi maksmine kõrvalkohustus kohustusele teha liidu omavahendid komisjonile kättesaadavaks vastavalt selle määruse artiklites 9–11 sätestatud tingimustele ja eelkõige järgides selles määruses kindlaks määratud tähtaegu (9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 70).
- 401 Selles kontekstis tuleb lisada, et liikmesriik võib vältida viivitusintressist tulenevaid kahjulikke finantstagajärgi, mille summa võib olla suur, tehes komisjonile kättesaadavaks viimase nõutud summa, väljendades samas kahtlusi selle institutsiooni väidete põhjendatuse suhtes (9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 72 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 402 Käesoleval juhul otsustas Ühendkuningriik siiski, et ta ei tee põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppedes komisjonile kättesaadavaks selles arvamuses nõutud omavahendite summat, ka mitte koos kahtluste väljendamisega selle kättesaadavaks tegemise suhtes vastavalt olukorrale, vaid piirdus sellega, et vaidlustas igasuguse kohustuse teha omavahendite summa sellele institutsioonile kättesaadavaks, tekitades sellele riigile seega viivitusintressi maksmise kohustuse.
- 403 Siit järeldub, et kuna on tuvastatud, et Ühendkuningriik on rikkunud kohustust teha komisjonile kättesaadavaks liidu omavahendid, mis on seotud asjaomase impordiga rikkumise perioodil, siis on see liikmesriik, rikkudes määruse nr 609/2014 artiklit 12 ja sellele vastavat määruse nr 1150/2000 artiklit 11, rikkunud ka kõrvalkohustust maksta nendelt vahenditelt viivitusintressi kuni määruse nr 609/2014 artikli 12 lõike 5 kolmandas lõigus sätestatud 16%-lise piirmäära ulatuses olenevalt olukorrast.
- 404 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb nõustuda komisjoni teise väitega osas, mis puudutab nõuete esimese punkti esimeses lõigus esitatud etteheidet, et Ühendkuningriigi rikkumine, mis seisneb selles, et ta ei ole võtnud tollikontrolli meetmeid, mis olid vajalikud tõhusaks võitlemiseks asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu, rikkudes ELTL artiklit 325 ja liidu tolliõigust, mis tõi kaasa tollimaksu ja sellest tulenevalt traditsiooniliste omavahendite laekumata jäämise, mistõttu Ühendkuningriik, kuna ta ei määranud kindlaks ega teinud sellele institutsioonile kättesaadavaks tollimaksule vastavaid omavahendeid, mille kohta oleks tulnud teha arvestuskanded, kui asjaomase impordi tolliväärtus oleks olnud õigesti kindlaks määratud, on rikkunud kohustusi, mis tulenevad liidu omavahendite valdkonda käsitlevast liidu õigusest, eelkõige otsuste 2007/436 ja 2014/335 artiklitest 2 ja 8, määruse nr 1150/2000 artiklitest 2, 6, 9, 10, 11 ja 17 ning nendele vastavatest määruse nr 609/2014 artiklitest 2, 6, 9, 10, 12 ja 13.

b) Väide, et Ühendkuningriik on rikkunud kohustust teha kättesaadavaks traditsiooniliste omavahendite konkreetsete summad

- 405 Teisena tuleb analüüsida komisjoni teist väidet osas, milles see puudutab hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus esitatud etteheidet, et Ühendkuningriik on rikkunud konkreetset kohustusi, mis tulenevad omavahendite valdkonda käsitlevast liidu õigusest, kuna ta ei ole teinud sellele institutsioonile kättesaadavaks traditsiooniliste omavahendite konkreetset summat iga rikkumise perioodiga hõlmatud aasta kohta ehk kogu selle perioodi kohta kokku 2 679 637 088,86 eurot, millest arvatakse maha sissenõudmiskulud.
- 406 Selleks, et määrata kindlaks laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summad, mille Ühendkuningriik pidi komisjoni sõnul talle kättesaadavaks tegema, tugines see institutsioon – sarnaselt sellele, mida OLAF oli teinud oma aruandes, et arvutada laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summad aastateks 2013–2016 – statistilisele hinnangule, mis põhineb OLAFi-JRC meetodil, mis oli esialgu välja töötatud ja mida kohaldati alates prioriteetsest kontrollimeetmest Discount riskianalüüsi vahendina, mille eesmärk on välja selgitada import, mis võib olla alahinnatud ja mida tuleb enne asjaomase kauba tollivormistust kontrollida.
- 407 Ühendkuningriik leiab, tuginedes omaenda meetodile, mis on spetsiaalselt välja töötatud laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa arvutamiseks (edaspidi „HMRC meetod“), et ta on rikkumise perioodi eest kohustatud tasuma kõige enam 123 819 268 naelsterlingi suuruse kogusumma (ligikaudu 145 450 494 eurot).

408 Vasturepliigis selgitab Ühendkuningriik selle summa arvutamise üksikasju järgmiselt. Rikkumise perioodi esimese osa ulatuses, st ajavahemikul 2011. aasta novembrist kuni 2014. aasta novembrini, tuleb laekumata jäänud traditsioonilisteks omavahenditeks lugeda 23 Snake C 18 teatisega nõutud tollivõla kogusummat, mis on 192 568 694,30 naelsterlingit. Seda summat tuleb HMRC meetodi kohaselt vähendada ligikaudu 25 miljoni naelsterlingini, kuna see võlg arvutati ekslikult OLAFi-JRC meetodi alusel ja eelkõige korrigeeritud keskmise hinna alusel. Sellele ligikaudu 25 miljoni naelsterlingi suurusele summale tuleks seejärel rikkumise perioodi teise osa ulatuses, st ajavahemikul 2015. aasta jaanuarist kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud), liita 143 115 553 naelsterlingi suurune summa (ligikaudu 168 117 840 eurot), mis vastab HMRC meetodi kohaselt välja arvatud laekumata jäänud omavahendite summale. Lõpuks tuleb seoses teise perioodi jooksul toimunud asjaomase impordiga maha arvata Breach C 18 teatistega nõutud summad, mis on 34 ettevõtjale juba teatavaks tehtud täpsustatud kogusummas 44 296 285,04 naelsterlingit (ligikaudu 52 034 846 eurot).

409 Siit nähtub, et komisjoni ja Ühendkuningriigi väga erinevad hinnangud asjaomase impordi sobimatu kontrolli tõttu laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite mahu kohta tulenevad põhimõtteliselt erinevatest meetoditest, mida see institutsioon ja liikmesriik selle mahu arvutamiseks kasutasid.

1) Ühendkuningriigi argumendid, mille kohaselt Euroopa Kohus peab kõigepealt analüüsima tema hinnangut laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite mahu kohta

410 Sissejuhatuses tuleb hinnata Ühendkuningriigi argumente, mille kohaselt Euroopa Kohus peaks kõigepealt analüüsima laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite mahu arvutust, mille tegi see riik HMRC meetodi alusel. Ainult siis, kui see arvutus tuleb ilmselge põhjendamatusse tõttu kõrvale jätta, võib Euroopa Kohus seejärel analüüsida hinnangut, mille andis laekumata jäänud summade kohta komisjon OLAFi-JRC meetodi alusel.

411 Need argumendid, mis lähtuvad sellest, et laekumata jäänud omavahendite mahu hinnang HMRC meetodi kohaselt prevaleerib, põhinevad liikmesriikide ainupädevusel määrata liidu tolliõiguse rakendamise käigus kindlaks tolliväärtus, mille alusel arvutatakse tollimaks, ja otsustada liidu omavahendite süsteemi haldamise raames nende vahendite summad, mis tuleb komisjonile kättesaadavaks teha.

412 Mis puudutab esiteks Ühendkuningriigi argumente, mis lähtuvad liidu ja liikmesriikide vahelisest pädevuse jaotusest liidu tollisüsteemis, siis tuleb esile tuua, et on tõsi, et selle süsteemi raames, nagu see on praegu ette nähtud liidu õiguses, on liikmesriikide ainupädevuses tagada, et deklareeritud tolliväärtus oleks kindlaks määratud kooskõlas tolliväärtuse määramist käsitlevate liidu õiguse normidega, nagu on sätestatud ühenduse tolliseadustiku artiklites 29–31 või neile vastavates liidu tolliseadustiku artiklites 70–74, ja eeskätt kooskõlas mõne neis artiklites või sätetes tolliväärtuse määramiseks järjestikku sätestatud meetodiga, ning nad on selle eest ainuvastutavad.

413 Seega pidi Ühendkuningriigi toll, nagu on tuvastatud muude esimese ja teise väite põhjendamiseks esitatud argumentide analüüsimisel, võtma asjaomase impordi suhtes sobivaid meetmeid, nagu füüsiline kontroll või proovide võtmine selleks, et tagada, et deklareeritud tolliväärtused oleksid kooskõlas liidu tollieeskirjadega kindlaks määratud õigesti, asjaomase kauba väärtust puudutavate piisavate füüsiliste või dokumentaalsete andmete põhjal, eriti mis puudutab kauba viimistlusomadusi.

- 414 Ent nagu on esimese väite läbivaatamise käigus tuvastatud, ei võtnud Ühendkuningriigi toll, rikkudes ELTL artikli 325 lõiget 1 ja liidu tolliõigust, piisavalt süstemaatiliselt, selliseid meetmeid, mistõttu asjaomased tolliväärtused ei olnud õigesti kindlaks määratud, ja toll ei ole ka kogunud füüsilisi või dokumentaalseid andmeid asjaomaste toodete kvaliteedi kohta.
- 415 Selle tagajärjel lubati rikkumise perioodil Ühendkuningriigist siseturule vabasse ringlusse suurtes kogustes importkaupa, mille väärtus oli ilmselgelt alahinnatud, rikkudes tolliväärtuse määramist reguleerivaid liidu tollieeskirju.
- 416 Kuna asjaomast kaupa ei saa enam füüsilise kontrolli tegemiseks tagasi võtta ja kuna asjaomastelt ettevõtjatelt ei küsitud ja seetõttu ei ole ka esitatud piisavaid andmeid kauba tegeliku väärtuse kohta, siis ei ole nüüd enam võimalik iga asjaomase tollideklaratsiooni puhul Hiinast pärit asjaomaste toodete tolliväärtust kindlaks määrata mõne liidu tolliseadustiku artiklites 70 ja 74 ette nähtud meetodi alusel, näiteks nn varumeetodi (*fall-back*) alusel, mis on sätestatud selle seadustiku artikli 74 lõikes 3 ja seisneb tolliväärtuse määramises „kättesaadavate andmete“ põhjal, järgides LTSi rakendusmääruse artiklis 144 sätestatud tingimusi.
- 417 Neil asjaoludel ei saa Ühendkuningriik, keda toetavad menetlusse astunud liikmesriigid, heita komisjonile ette seda, et ta kohaldas asjaomase importkauba nõuetekohase kontrolli puudumisest tingituna laekumata jäänud tollimaksu ja seega laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa arvutamiseks OLAFi-JRC meetodit, mis on oma olemuselt statistiline ega vasta ühelegi liidu tolliseadustiku artiklites 70 ja 74 sätestatud järjestikusele meetodile, et määrata iga asjaomase tollideklaratsiooni puhul kindlaks asjaomase kauba tolliväärtus.
- 418 Mis puudutab teiseks Ühendkuningriigi argumente, mille kohaselt see, et tema hinnang laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite mahu kohta HMRC meetodi alusel prevaleerib, tuleneb loogiliselt liikmesriikide ainupädevusest otsustada omavahendite komisjonile kättesaadavaks tegemise üle, siis on tõsi, nagu Euroopa Kohus on järeldanud, et liidu omavahendite süsteemi haldamine on liidu õiguse praeguse seisuga usaldatud liikmesriikidele ja selle eest vastutavad üksnes liikmesriigid. Seega tuleneb nende omavahendite komisjonile kättesaadavaks tegemise eesmärgil sissenõudmise, kindlaksmääramise ja kontole kandmise kohustus liikmesriikidele vahetult omavahendeid käsitlevatest liidu õigusaktidest ning käesoleval juhul otsustest 2007/436 ja 2014/335 ning määrustest nr 1150/2000 ja nr 609/2014, ilma et komisjonil oleks otsustuspädevust, mis võimaldaks tal kohustada liikmesriike liidu omavahendite summasid kindlaks määrama ja talle kättesaadavaks tegema (9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 62 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 419 Käesoleval juhul otsustas Ühendkuningriik, et ta ei tee põhjendatud arvamusel määratud tähtaja lõppedes komisjonile kättesaadavaks selles arvamusel nõutud omavahendite summat, ka mitte koos kahtluste väljendamisega selle kättesaadavaks tegemise suhtes vastavalt olukorrale, piirdudes sellega, et ta vaidlustas kohustuse kanda selle institutsiooni arvele mis tahes omavahendite summa.
- 420 Neil asjaoludel, kui komisjon kasutab talle antud kaalutusõigust otsustada, kas ELTL artiklis 258 ette nähtud menetluse algatamine on otstarbekas, ja kui ta üldisemalt täidab talle ELL artikli 17 lõikega 1 antud aluslepingute täitmise järelevalvaja rolli, millest tingituna on tema ülesanne tagada, et liikmesriigid täidaksid oma kohustusi liidu omavahendite valdkonnas nõuetekohaselt, ei saa teda kritiseerida selle eest, et ta on kasutanud liidu õiguse praeguses seisus liidu omavahendite süsteemiga lahutamatu seotud võimalust esitada Euroopa Kohtule liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi raames hindamiseks käesolev vaidlus Ühendkuningriigiga, mis

puudutab selle riigi kohustust teha komisjonile kättesaadavaks teatav omavahendite summa (vt selle kohta 9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punktid 65, 66 ja 68).

- 421 Seega, vastupidi sellele, mida väidab Ühendkuningriik, kuulub vaidlus komisjoniga, mille ese on sellele institutsioonile kättesaadavaks tehtavate omavahendite summa, täielikult Euroopa Kohtu pädevusse ELTL artikli 258 alusel.
- 422 Seega ei saa nõuda, et komisjon esitaks kõigepealt liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi, mis piirdub põhimõttelise küsimusega, kas asjaomane liikmesriik on rikkunud liidu õigusest tulenevaid kohustusi teha omavahendid sellele institutsioonile kättesaadavaks, määramata kindlaks nende mahtu, enne kui ta saab seejärel esitada Euroopa Kohtule vaidluse, mis puudutab võlgnetavate vahendite täpseid summasid ELTL artikli 260 lõike 2 alusel algatatud menetluses, kui komisjon leiab, et asjaomane liikmesriik ei ole võtnud vajalikke meetmeid, et täita Euroopa Kohtu otsust, milles on tuvastatud selline kohustuste rikkumine, kuna ta ei ole teinud neid summasid komisjonile kättesaadavaks.
- 423 Samas, nagu on osutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 221, peab ELTL artikli 258 alusel algatatud liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses komisjon, kellel lasub kohustus tõendada, et väidetav rikkumine on aset leidnud, esitama Euroopa Kohtule vajalikud tõendid, et kohus saaks kontrollida, kas rikkumine on toime pandud, ilma et komisjon võiks tugineda mis tahes oletusele.
- 424 Käesoleval juhul peavad need tõendid olema muu hulgas seotud meetodiga, mida komisjon kasutas selle omavahendite summa arvutamiseks, mida ta Ühendkuningriigilt nõuab.
- 425 Järelikult tuleb analüüsida küsimust, kas komisjon on OLAFi-JRC meetodile tuginedes õiguslikult piisavalt tõendanud laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite konkreetsete summade õigsust, mis tema väitel tuleb talle kättesaadavaks teha, kusjuures pooled vaidlesid selle küsimuse üle nii kohtueelses menetluses kui ka Euroopa Kohtus.

2) Komisjoni hinnang laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summadele OLAFi-JRC meetodi alusel

- 426 Enne selle küsimuse analüüsi tuleb lühidalt korrata selle OLAFi-JRC meetodi põhiomadusi, mida komisjon kasutas nende laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summade arvutamiseks, mida ta palus ühtviisi nii põhjendatud arvamuses kui hagiavalduses Ühendkuningriigil talle kättesaadavaks teha.
- 427 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 53–57, on OLAFi-JRC meetod välja töötatud riskianalüüsi vahendina, mida liikmesriikide toll võib kasutada sellise impordi väljaselgitamiseks, mille puhul esineb suur alahindamise oht ja mille puhul tuleb seetõttu kontrollida deklareeritud tolliväärtusi. See seisneb selles, et KNi 495 asjasse puutuvast kaheksakohalisest kaubakoodist, mis kuuluvad gruppidesse 61–64, arvutatakse igähe puhul välja korrigeeritud keskmine hind ja minimaalne aktsepteeritav hind, milleks on ühtselt kinnitatud 50% korrigeeritud keskmisest hinnast. Need hinnad on tuletatud andmekogust Comext asjaomaste toodete impordihindade põhjal, mis on saadud kõikide liikmesriikide esitatud andmetest, ja seega on need kindlaks määratud liidu tasandil. Minimaalne aktsepteeritav hind on riskiprofiil või -lävend, mille abil on võimalik välja selgitada import, mis võib olla alahinnatud ja mille deklareeritud tolliväärtusi tuleb seega enne asjaomase kauba tollivormistust kontrollida.

- 428 OLAFi-JRC meetod, mida komisjon kasutas nende laekumata jäänud omavahendite summade kindlaks määramiseks, mida ta Ühendkuningriigilt nõuab, on oma olemuselt statistiline meetod laekumata jäänud vahendite mahu hindamiseks.
- 429 Kõigepealt arvutatakse selle impordi maht, mida tuleb pidada alahinnatuks andmete põhjal, mis on võetud andmekogust Surveillance 2 ja mis kajastavad 48 kuu pikkust ajavahemikku. Selleks võetakse KNi 495 asjasse puutuvast kaheksakohalisest kaubakoodist igapäevase puhul arvesse iga kaubakoodi import, mille päevane koondväärtus on asjaomase kaubakoodi minimaalsest aktsepteeritavast hinnast madalam.
- 430 Teises etapis arvutatakse alahinnatuks loetud väärtusega kaubakoguste puhul nende päevase koondväärtuse ja korrigeeritud keskmise väärtuse vahe alusel välja täiendavalt tasumisele kuuluv tollimaks.
- 431 Siit järeldub, et vastavalt OLAFi-JRC meetodile arvutatakse alahinnatud impordi maht, võttes arvesse selliste Hiinast pärit asjaomaste toodete impordi Ühendkuningriiki, mille hind on minimaalsest aktsepteeritavast hinnast (50% korrigeeritud keskmisest hinnast) madalam, samas kui selliselt välja selgitatud alahinnatud impordi väärtuse arvutamiseks kohaldatakse korrigeeritud keskmist hinda, kusjuures mõlemad hinnad on mõistagi arvutatud liidu tasandil, mitte ainult Ühendkuningriigi tasandil.
- 3) Ühendkuningriigi hinnang laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summadele HMRC meetodi alusel*
- 432 Ühendkuningriik kritiseerib OLAFi-JRC meetodit, väites, et selle meetodi puudulikkuse ja ebatäpsuse tõttu ülehinnatakse nii alahinnatud impordi mahtu kui ka sellele omistatavat väärtust.
- 433 Tema enda meetod ehk HMRC meetod seisneb selles, et iga asjaomase kümnekohalise KN kaubakoodi puhul arvutatakse „vastavuslävend“ ainult Ühendkuningriiki importimisel deklareeritud väärtuste alusel, mitte liidu tasandil kehtestatud keskmise hinna alusel.
- 434 Nagu Ühendkuningriik vastuseks Euroopa Kohtu küsimustele selgitas, seisneb see meetod selles, et iga asjaomase KNi gruppidesse 61–64 kuuluva kümnekohalise kaubakoodi kohta tehakse rikkumise perioodiga seotud histogrammide analüüsi põhjal kindlaks nii „võrdluspunkt“, mis hõlmab suurt hulka suhteliselt madalana deklareeritud hindu, mille puhul eeldatakse, et need on peaaegu eranditult alahinnatud, ja väljaspool seda punkti asuv võrdluspunkt, kus ilmnevad tüüpilisemad impordimahud ja deklareeritud seaduslikud hinnad.
- 435 Iga asjaomase kaubakoodi jaoks on kehtestatud vastavuslävend hinnatasemel, mis vastab hinnale selles väljaspool nimetatud võrdluspunkti asuvas punktis, kus on esitatud seaduslik import, ja mida tuleb seega pidada vastuvõetavaks hinnaks.
- 436 Selle nn võrdluspunktimeetodi alusel loetakse seega alahinnatuks import, mille deklareeritud tolliväärtus on sellest vastavuslävendist madalam. Sellise impordi puhul arvutatakse täiendav tollimaks iga asjaomast kaupa käsitleva tollideklaratsiooni kohta, võttes aluseks deklareeritud tolliväärtuse ja vastavuslävendi vahe.
- 437 Seega on sama vastavuslävend, mida kasutatakse laekumata jäänud liidu traditsiooniliste omavahendite mahu arvutamiseks, võrdlusväärtus, mis on kindlaks määratud Hiinast Ühendkuningriiki imporditud asjaomaste toodete statistiliste andmete põhjal, mida kasutatakse

nii selle impordi kindlakstegemiseks, mida võib pidada alahinnatuks, kui ka sellele impordile omistatava väärtuse kindlaksmääramiseks, mille alusel arvutatakse välja tasumisele kuuluv täiendav tollimaks ja seega vastavad laekumata jäänud traditsioonilised omavahendid, mis tuleb veel komisjonile kättesaadavaks teha.

438 Ühtlasi nähtub nõustamisettevõtja aruandest, mille Ühendkuningriik on lisanud põhjendatud arvamusele antud vastusele ja kostja vastusele, et suur erinevus laekumata jäänud vahenditele selle liikmesriigi antud hinnangu ja komisjoni hinnangu vahel, millest esimene moodustab alla 10% teise väärtusest, on ligikaudu 80% ulatuses tingitud sellest, et vastavalt HMRC meetodile on import, mida peetakse alahinnatuks, „ümber hinnatud“ lävendhinna tasemele, st vastavuslävendini, mis on tuletatud ainult Ühendkuningriiki imporditud kauba hindadest, samas kui OLAFi-JRC meetodi kohaselt ei määrata väärtust kindlaks mitte lävendhinna tasandil, milleks on minimaalne aktsepteeritav hind ehk 50% korrigeeritud keskmisest hinnast, vaid „õiglase hinna“ tasemel, milleks on 100% korrigeeritud keskmisest hinnast, mis on kõigi liikmesriikide, sealhulgas sel ajal Ühendkuningriigi impordihindade aritmeetilisest ja seega kaalumata keskmisest hinnast tuletatud hind.

4) Üldised argumendid, mis on suunatud OLAFi-JRC meetodi vastu

439 Enne kui analüüsida Ühendkuningriigi, keda toetavad menetlusse astunud liikmesriigid, esitatud konkreetset kriitikat laekumata jäänud omavahendite mahu hindamiseks kasutatud OLAFi-JRC meetodi põhiomaduste kohta, tuleb analüüsida üldist laadi argumente, millega see riik selle meetodi vaidlustab.

440 Nende argumentide kohaselt, kuna nimetatud meetod on spetsiaalselt välja töötatud selleks, et liikmesriigid saaksid seda kasutada riskiprofiilina, mis võimaldab välja selgitada impordi, mille puhul esineb suur alahindamise oht ja mida tuleb seega kontrollida, ei sobi kohaldada sama meetodit selleks, et arvutada nende laekumata jäänud omavahendite summa, mis vastab tollimaksule, mida Ühendkuningriigis sisse ei nõutud, kuna tema tolli läbi viidud kontrollid olid sobimatud.

441 Tegemist on nimelt sisuliselt statistilise meetodiga, millega määratakse kindlaks alahinnatud impordi tolliväärtus ja mis ei kuulu liidu tolliseadustiku artiklites 70 ja 74 järjestikku ette nähtud meetodite hulka, nagu selle seadustiku artikli 74 lõikes 3 ette nähtud nn varumeetod (*fall-back*), mis seisneb asjaomase kauba tolliväärtuse määramises „kättesaadavate andmete“ põhjal, järgides LTSi rakendusmääruse artiklis 144 sätestatud tingimusi.

442 Kuigi OLAFi-JRC meetod on sisuliselt statistiline meetod laekumata jäänud omavahendite summade suuruse hindamiseks, mille eesmärk ei ole määrata kindlaks asjaomase kauba tolliväärtust vastavalt liidu tolliseadustiku artiklitele 70 ja 74 iga asjaomase tollideklaratsiooni juhtumil, ei saa komisjonile ette heita, et ta kasutas sellist statistilist meetodit laekumata jäänud omavahendite summade arvutamiseks käesoleva juhtumi asjaoludel.

443 Vaidlust ei ole selles, et asjaomane import oli laiaulatuslik ja et asjaomane kaup on vabasse ringlusse lubatud ning seda kaupa ei saa selle tegeliku väärtuse kindlakstegemiseks enam kontrolli läbiviimiseks tagasi kutsuda. Lisaks kõigele jättis Ühendkuningriik, rikkudes ELTL artikli 325 lõiget 1 ja liidu tollieeskirju, võtmata vajalikud meetmed, nagu füüsiline kontroll, teabe või dokumentide nõudmine või süstemaatiline proovide võtmine. Kuna puuduvad piisavad andmed juba vabasse ringlusse lubatud kauba kvaliteedi kohta, ei ole seega nende puuduste tõttu

enam võimalik määrata selle kauba väärtust mõne liidu tolliseadustiku artiklites 70 ja 74 ette nähtud hindamismeetodi alusel, mistõttu kauba väärtuse hindamiseks saab kasutada ainult statistilist meetodit.

- 444 Lisaks, nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 274 sisuliselt märkis, ei takista käesoleva asja konkreetsetel asjaoludel miski OLAFil ja komisjonil põhimõtteliselt kasutada OLAFi-JRC meetodit, kuigi see meetod oli esialgu mõeldud riskianalüüsi vahendina Ühendkuningriigi tolli sobimatu kontrolli tõttu laekumata jäänud omavahendite summa hindamiseks, kuna sellel meetodil on lävendhind ehk minimaalne aktsepteeritav hind, mis võimaldab kindlaks määrata alahinnatud impordi mahu, ja võrdlushind ehk korrigeeritud keskmine hind, mis võimaldab määrata sellele impordile asendusväärtuse, mille alusel arvutatakse veel tasumisele kuuluvad tollimaksud.
- 445 Peale selle, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 276–278 sisuliselt täheldas, on Euroopa Kohus oma praktikas möönnud, et käesoleva juhtumiga sarnastel asjaoludel võib laekumata jäänud omavahendite mahu kindlaksmääramine põhineda pigem statistilistel andmetel kui andmetel, mis on otseselt seotud asjaomase kauba väärtusega.
- 446 Nimelt olukorras, kus asjaomase kauba puudumisel oli kontrolli võimatu läbi viia, mis oli selle vältimatu tagajärg, et toll ei olnud kontrollinud kauba tegelikku väärtust, mis viis selleni, et toll aktsepteeris süstemaatiliselt deklareeritud tolliväärtusi, kuigi ta teadis, et need olid keskmiselt alahinnatud, leidis Euroopa Kohus, et sellisel juhul ei ole sobimatu määrata sellisest praktikast tuleneva laekumata jäänud omavahendite summa suurus selliste andmete põhjal, mis on seotud hilisemal perioodil imporditud sama liiki kauba keskmise deklareeritud standardkaalu ja nende kontrollide käigus registreeritud keskmise kaalu vahega ja mida nende ulatuse tõttu võib pidada asjakohasteks (vt selle kohta 17. märtsi 2011. aasta kohtuotsus komisjon vs. Portugal, C-23/10, ei avaldata, EU:C:2011:160, punktid 54, 63, 65 ja 66).
- 447 Käesoleva juhtumi konkreetsetel asjaoludel tuleneb omavahendite kaotus Ühendkuningriigi tolli praktikast, mis seisnes peamiselt selles, et ta aktsepteeris rikkumise perioodil süstemaatiliselt Hiinast imporditud asjaomaste toodete tollideklaratsioonide, kontrollimata deklaratsioonides märgitud väärtusi, kuigi toll teadis või oleks pidanud mõistlikult teadma, et neid tooteid imporditi suurtes kogustes pettuse teel ilmselgelt alahinnatud hinnaga. Järelikult võib laekumata jäänud summad kindlaks määrata pigem sellise meetodi alusel nagu OLAFi-JRC meetod, mis põhineb statistilistel andmetel, mitte meetodiga, mille abil määratakse asjaomase kauba tolliväärtus kindlaks vastavalt liidu tolliseadustiku artiklitele 70 ja 74 otseste tõendite alusel. Nimelt ei saa viimati nimetatud meetodit enam kohaldada, kuna selle väärtuse kohta ei ole piisaval hulgal tolli kogutud otseseid tõendeid.
- 448 Pealegi, nagu märkis sisuliselt ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 274 esitatud 277. joonealuses märkuses, on HMRC meetod, mille Ühendkuningriik laekumata jäänud omavahendite summade hindamiseks välja pakub, samuti peamiselt statistilistel andmetel põhinev meetod, kuna vastavuslävendid on tuletatud ajaloolistest statistilistest väärtustest.
- 449 Siiski tuleb kindlaks teha, kas komisjon on väidetavalt laekumata jäänud traditsioonilise omavahendite summa arvutamisel, tuginedes OLAFi-JRC meetodile, õiguslikult piisavalt tõendanud nende seitsme summa õigsust, mida ta nõuab iga rikkumise perioodi aasta eest, vastavalt tõendamiskoormisele, mis käesoleva kohtuotsuse punktis 423 viidatud Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt lasub tal liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses.

- 450 Selles kontekstis ja arvestades ka käesoleva kohtuotsuse punktides 423–425 järelдатut, tuleb Euroopa Kohtul kontrollida, kas osas, milles komisjon tugineb OLAFi-JRC meetodile kui arvutusmeetodile, et määrata kindlaks laekumata jäänud omavahendite summa, mida ei ole talle liidu õigust rikkudes kättesaadavaks tehtud, on see institutsioon vastavalt temal lasuvale töendamiskoormisele esitanud piisavalt tõendeid, mis tõendavad nende summade õigsust ja seega väidetavat liikmesriigi kohustuste rikkumist.
- 451 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 281 samuti täheldas, ei ole Euroopa Kohus seega kohustatud tegema valikut poolte pakutud eri metodoloogiliste lähenemisviiside vahel, nagu Ühendkuningriik näib soovivat kostja vastuses, vaid üksnes hindama OLAFi-JRC meetodit, millele komisjon käesoleva hagi põhjendamiseks tugines, analüüsides erinevaid kriitilisi märkusi, mida see riik, keda toetavad menetluses astunud liikmesriigid, selle meetodi vastu esitas.
- 452 Sellega seoses tuleb täpsustada, et käesolevas liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses peab Euroopa Kohtu poolt OLAFi-JRC meetodi analüüsi peamine eesmärk olema – nagu märkis sisuliselt ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 286 – kontrollida, kas see meetod on käesoleva juhtumi konkreetsete asjaolude eripära arvestades põhjendatud ja kas see on piisavalt täpne ja usaldusväärne, st et eelkõige põhineb see kriteeriumidel, mis ei ole meelevaldsed ega kallutatud, ja et see põhineb kõigi olemasolevate asjakohaste andmete objektiivsel ja sidusal analüüsil, mistõttu ei vii see laekumata jäänud summa ilmselge ülehindamiseni.
- 453 Kuigi hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus esitatud laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite eri summade õigsuse kontrollimine peab teoorias toimuma – nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 449 – selles kolmandas lõigus nimetatud seitsmest aastast iga aasta lõikes, viib Euroopa Kohus menetlusökoonoomia kaalutlustel selle analüüsi läbi rikkumise perioodiga hõlmatud kahe järjestikuse perioodi suhtes, milleks on nimelt ajavahemik 2011. aasta novembrist kuni 2014. aasta novembrini ja ajavahemik 1. jaanuarist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud).

5) Ajavahemikul 2011. aasta novembrist kuni 2014. aasta novembrini laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa hindamine

- 454 Esiteks, mis puudutab ajavahemikku 2011. aasta novembrist kuni 2014. aasta novembrini, siis ilmneb hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus esitatud summadest aastate 2011–2014 kohta, et komisjon heidab Ühendkuningriigile selle ajavahemiku osas ette seda, et viimane jättis sellele institutsioonile kättesaadavaks tegemata traditsioonilised omavahendid kogusummas 1 001 511 991,60 eurot.
- 455 Ent nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 293–297 sisuliselt esile tõi, nähtub hagiavalduse ja repliigi põhjendustest ühemõtteliselt, et selle ajavahemiku osas on komisjon ühenduse tolliseadustiku artikli 221 lõikes 3 ja liidu tolliseadustiku artikli 103 lõikes 1 ette nähtud tollivõla aegumist käsitlevate eeskirjade tõttu otsustanud piirduda hagiavalduses tollivõlaga, mis on kindlaks määratud tollivormistusjärgsete sissenõudekorraldustega, mis sisalduvad 23 Snake C 18 teatises, mis on väljastatud ajavahemikul 2014. aasta novembrist kuni 2015. aasta veebruarini ja mis pärast arvestuskannete tegemist ja asjaomastele ettevõtjatele teatavaks tegemist tühistati ajavahemikul 2015. aasta juunist kuni novembrini. Seda komisjoni kavatsust kinnitavad ka väited, mis on sõnastatud ametlikus kirjas ja põhjendatud arvamuses.

- 456 Nagu on tuvastatud käesoleva kohtuotsuse punktides 367–395, on 23 Snake C 18 teatise tühistamine tingitud haldusvigadest, mille on teinud Ühendkuningriigi toll ja mis ei ole määruse nr 609/2014 artikli 13 lõike 2 kohaselt vabandatavad, mistõttu ei olnud liikmesriik nende teatistega seotud vahendite komisjonile kättesaadavaks tegemisest vabastatud.
- 457 Kostja vastuses märkis Ühendkuningriik, et Snake C 18 teatistega nõutud summad olid arvatud OLAFi-JRC meetodi korrigeeritud keskmise hinna alusel. Repliigis väidab komisjon vastu, et kohtueelses menetluses märkis ta, et ta sai aru – ilma et Ühendkuningriik oleks teda selles küsimuses parandanud –, et need summad arvatati minimaalse aktsepteeritava hinna alusel ja seega komisjoni sõnul ilmselgelt liiga madalal tasemel selleks, et hinnata laekumata jäänud omavahendite mahtu, mistõttu ta kohaldas hagiavalduses laekumata jäänud summade hindamiseks oma meetodit, kaasa arvatud ajavahemikul 2011. aasta novembrist kuni 2014. aasta novembrini, kogu impordi suhtes, mis toimus sel ajavahemikul minimaalsest aktsepteeritavast hinnast madalama deklareeritud hinnaga.
- 458 Euroopa Kohtule esitatud toimikust ja eelkõige Ühendkuningriigi vasturepliigi lisas esitatud Snake C 18 teatistest ja nende teatistega seotud arvutuste üksikasjadest nähtub aga selgelt, et esiteks oli nende teatistega nõutud täiendav tollimaks tõepoolest arvatud – olenemata haldusvigadest – korrigeeritud keskmise hinna alusel, mitte tolliväärtuse määramist käsitlevate liidu tollieeskirjade alusel, ja teiseks oli selle tollivõla kogusumma 192 568 694,30 naelsterlingit.
- 459 Sellest järeldub, et omavahendite summa osas, mida komisjon käesolevas menetluses nõuab, on hagiavalduse nõuded ja põhjendused omavahel vastuolus.
- 460 Nimelt palub komisjon hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus Euroopa Kohtul tuvastada, et Ühendkuningriik rikkus 2011. aasta novembrist kuni 2014. aasta novembrini kestnud ajavahemikul liidu omavahendeid käsitlevatest õigusaktidest tulenevaid kohustusi, kuna see riik ei teinud komisjonile kättesaadavaks kokku 1 001 511 991,60 euro suurust summat, mis on arvatud OLAFi-JRC meetodi alusel ja hõlmab tervikuna alahinnatud impordi, mis toimus sel ajavahemikul minimaalsest aktsepteeritavast hinnast madalama hinnaga, kaasa arvatud arvukad impordijuhtumid, mis ei olnud Snake C 18 teatistega kaetud.
- 461 Seevastu nähtub hagiavalduse ja repliigi põhjendustest ühemõtteliselt ning seda kinnitavad ka ametlik kiri ja põhjendatud arvamus, et komisjon soovis selle ajavahemiku osas oma väidet, et Ühendkuningriik ei teinud liidu omavahendeid kättesaadavaks, piirata Snake C 18 teatistes kindlaksmääratud tollivõlale vastavate vahenditega, mis tähendab, et ta nõuab omavahendeid üksnes sellelt alahinnatud impordilt, mis toimus minimaalsest aktsepteeritavast hinnast madalama hinnaga ja on neis teatistes nimetatud. Ühendkuningriik on aga seisukohal, et tollivõla kogusumma on tõenditega kinnitatud 192 568 694,30 naelsterlingi osas.
- 462 Neil asjaoludel tuleb nentida, et kuna omavahendite täpne summa, mida komisjon nõuab hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus seoses ajavahemikuga 2011. aasta novembrist kuni 2014. aasta novembrini, on endiselt väga ebaselge, siis ei ole see institutsioon seda summat tervikuna õiguslikult piisavalt tõendanud.
- 463 Järelikult, mis puudutab esimest ajavahemikku 2011. aasta novembrist kuni 2014. aasta novembrini, siis tuleb teine väide tagasi lükata hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus sisalduvas osas, mille kohaselt Ühendkuningriik ei ole järginud liidu õigust, kuna see riik ei teinud komisjonile kättesaadavaks selles loetletud omavahendeid kokku 1 001 511 991,60 euro suuruses summas.

6) Ajavahemikul 1. jaanuarist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud) laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa hindamine

464 Mis puudutab teiseks ajavahemikku 1. jaanuarist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud), siis on selge, et laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summad, mida komisjon nõuab hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus ehk kokku summas 1 678 125 097 eurot, määras ta kindlaks OLAFi-JRC meetodi alusel, arvamata sellest summast maha summast, mida nõudis Ühendkuningriigi toll tollivormistusjärgsetes sissenõudekorraldustes, mis sisaldasid nimeetatud ajavahemikku käsitlevates Breach C 18 teatistes.

465 Seega tuleb kõigepealt analüüsida eri argumente, millega Ühendkuningriik, keda toetavad menetluse astunud liikmesriigid, vaidlustas OLAFi-JRC meetodi, mida komisjon kasutas selleks, et hinnata laekumata jäänud omavahendite summat, mida ta selle perioodi eest nõuab, ning seejärel mõju, mida võib avaldada sellele hinnangule sama ajavahemikku puudutavates Breach C 18 teatistes sisalduvate sissenõudekorralduste arvessevõtmine.

i) OLAFi-JRC meetodi kriitika, mille kohaselt see meetod viib alahinnatuks peetava impordi mahu ülehindamiseni

466 Mis puudutab kõigepealt OLAFi-JRC meetodi vastu suunatud kriitikat, siis tuleb esiteks analüüsida seda kriitikat, mille kohaselt see meetod, kuna see kasutab alahinnatud impordi mahu arvutamise kriteeriumina minimaalset aktsepteeritavat hinda, ülehindab seda mahtu, kuna tegemist on meelevaldse ja ebatäpse kriteeriumiga, mille kohaldamise tagajärjel on märkimisväärses mahus hõlmatud väga madalate hindadega seaduslik import.

467 Seoses üldise kriitikaga, mille kohaselt kujutab minimaalne aktsepteeritav hind endast „meelevaldset kriteeriumi“, tuleb korrata, et minimaalse aktsepteeritava hinna kehtestamine tasemel 50% korrigeeritud keskmisest hinnast põhineb JRC histogrammiuuringutel, mille eesmärk oli statistiliste andmete põhjal välja selgitada väga madala hinnaga impordikategooriad. Kuna selline lähenemisviis eeldab impordihindade statistika analüüsi, on see võrreldav HMRC meetodiga, kus seda analüüsitakse vastavuslävendi kindlaksmääramiseks.

468 Ühendkuningriik kritiseerib meetodit, mida komisjon kasutas laekumata jäänud omavahendite mahu arvutamiseks, kuna erinevalt HMRC meetodist lähtub komisjon päevapõhistest koondandmetest Ühendkuningriiki suunduva impordi kohta, mitte andmetest asjaomase kaubaartikli, st iga tollideklaratsiooni kohta, ning KNi kaheksakohalistest kaubakoodidest, mitte selle nomenklatuuri kümnekohalistest kaubakoodidest (Euroopa Liidu integreeritud tariifistiku (TARIC) koodid).

469 Komisjon väidab, et ta toimis nii, kuna tal olid vaid need päevapõhised koondandmed ja andmed kaheksakohaliste kaubakoodide tasemel. Ta väidab samuti, et päevapõhiste koondandmete kasutamine tõi kaasa ülemäärase hüvitamise ning et seetõttu kaldub nende kasutamine vähendama alahinnatuks peetava impordi mahtu ja on Ühendkuningriigile pigem soodne.

470 Ta väidab, et kui OLAFi-JRC meetodit kohaldataks näiteks Ühendkuningriigi impordiandmetele 2017. aasta teise ja kolmanda kvartali iga tollideklaratsiooni tasandil, siis oleks laekumata jäänud vahendite maht hinnanguliselt ligikaudu 40% suurem kui päevapõhiste koondandmete põhjal saadud hinnangutes. Ta väidab samuti, et kui kasutataks andmeid TARIC-koodide tasandil, oleks selle suurema täpsuse ainus tagajärg toodete arvu suurenemine 495-lt 677-le, mistõttu mõju korrigeeritud keskmistele hindadele ei oleks tõendatud.

- 471 Vastuseks Euroopa Kohtu küsimusele väitis Ühendkuningriik, et ta ei saa arvutada, millist mõju avaldab laekumata jäänud omavahendite mahu hinnangule KNi täpsemate kümnekojaliste kaubakoodide kasutamine, kuid ta möönis, et arvutamine pigem asjaomase kaubaartikli tasandil, mitte tema territooriumile suunatud impordi päevapõhiste koondandmete alusel, suurendaks komisjoni väitel laekumata jäänud vahendite summat teisel ajavahemikul ehk 1. jaanuarist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud) 1 678 125 097 eurolt 1 725 981 951 eurole, mis kinnitab, et selles osas on OLAFi-JRC meetod talle soodsam kui tema enda meetod.
- 472 Lisaks rõhutas Ühendkuningriik vastuseks Euroopa Kohtu teisele küsimusele, et komisjoni vahepeal esitatud selgitusi arvestades on nüüd selge, et ainus põhjus, miks laekumata jäänud vahenditele komisjoni antud hinnangu ja tema enda hinnangu vahel on nii suur erinevus, on see, et korrigeeritud keskmised hinnad, mida see institutsioon kasutas selle impordi „ümberhindamiseks“, mida OLAFi-JRC meetodi alusel peeti alahinnatuks, on palju kõrgemad hindadest, mis vastavad HMRC meetodi vastavuslävenditele, mida tema arvates tuleks selle impordi ümberhindamiseks kasutada.
- 473 Lisaks märkis Ühendkuningriik ühele teisele Euroopa Kohtu küsimusele vastates, et kui alahinnatud impordi mahu arvutamiseks kasutatakse tema enda meetodit laekumata jäänud vahendite hindamiseks ja selle vastavuslävendile vastavaid hindu, mitte minimaalseid aktsepteeritavaid hindu, oleks tulemuseks see, et laekumata jäänud omavahendite summa, mida komisjon nõuab teisel ajavahemikul ehk 1. jaanuarist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud), väheneks 4,4% või 4,7% võrra.
- 474 Kuigi – nagu tõi esile ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 301 – niisugune erinevus komisjoni kasutatud meetodi ja selle meetodi vahel, mida Ühendkuningriik kasutas alahinnatud impordi mahu hindamiseks, jääb sellisena mõistlikkuse piiridesse, on siiski tõsi, et minimaalne aktsepteeritav hind näib viivat selle impordi mahu, mida tuleb alahinnatuks pidada, teataval määral ülehindamiseni.
- 475 Sellega seoses tuleb silmas pidada, et see hind töötati esialgu välja riskiprofiilina, mis tähendab, et see võib anda rea ebaõigesti väljavalitud juhtusid, mis kujutavad endast eelkõige suurte jaemüügikettide õiguspärase impordi, nagu rõhutas Ühendkuningriik.
- 476 Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 296, väidab see riik, et teatavate laialt tuntud suurte jaemüügikettide õiguspärase impordi mahust oli 11,2% deklareeritud minimaalsest aktsepteeritavast hinnast madalama hinnaga.
- 477 Kuigi selline ebaõigesti väljavalitud juhtude osakaal ei saa iseenesest mõjutada riskiprofiilina kasutatavate minimaalsete aktsepteeritavate hindade usaldusväarsust, kuna seda tuleb sellises kontekstis pidada mõistlikuks, tuleb seda laekumata jäänud omavahendite summa analüüsimisel ja arvutamisel arvesse võtta selleks, et määrata mõistliku täpsusega kindlaks import, mida tuleb pidada alahinnatuks ja sellist laekumata jäämist põhjustavaks.
- 478 Seega tuleb laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa käesoleval juhul arvutada selle põhjal, mida Ühendkuningriik Euroopa Kohtu küsimusele vastates nimetas alahinnatuks peetava impordi „koguse ühisosaks“, st lähtudes imporditud kaupade kogusest, mida peetaks alahinnatuks olenemata sellest, kas kohaldatakse OLAFi-JRC meetodit või HMRC meetodit.

ii) OLAFi-JRC meetodi kriitika, mille kohaselt see meetod viib alahinnatuks peetava impordi väärtuse ülehindamiseni

- 479 Mis puudutab teiseks OLAFi-JRC meetodi vastu esitatud mitmesugust kriitikat selle kohta, et kui seda kasutatakse laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa kindlaksmääramise vahendina, siis tugineb see alahinnatud impordi väärtuse hindamisel korrigeeritud keskmistele hindadele kui võrdlusväärtusele, siis tuleb kõigepealt analüüsida argumente, mille kohaselt oleks see võrdlusväärtus tulnud arvutada üksnes Ühendkuningriigi impordihindade alusel, mitte aga kõigi liikmesriikide impordihindade aritmeetilise keskmise alusel.
- 480 Käesoleval juhul on komisjoni meetodi valik põhjendatud asjaomase alahindamises seisneva pettuse ühe olulise omaduse tõttu, nimelt asjaoluga – mida Ühendkuningriik ei ole vaidlustanud –, et valdav osa asjaomases impordist toimus tolliprotseduuri 42 alusel ja oli seega tingimata suunatud teistele liikmesriikidele. Peale selle võis tolliprotseduuri 40 raames imporditud kaupa samuti vedada teistesse liikmesriikidesse pärast asjaomase kauba tollivormistust Ühendkuningriigis.
- 481 Sellega seoses ilmneb näiteks OLAFi aruandest, et 2016. aastal imporditi 87% asjaomasesst madala väärtusega kaubast Ühendkuningriiki tolliprotseduuri 42 alusel.
- 482 Siit järeldub, nagu ka kohtujurist sisuliselt esile tõi oma ettepaneku punktis 304, et valdav enamus kõnealusest impordist rikkumise perioodil oli suunatud asjaomase kauba turule liidus tervikuna.
- 483 Järelikult ei saa komisjonile ette heita, et ta kasutas laekumata jäänud omavahendite mahu määramise käigus selle impordi väärtuse hindamiseks võrdlusväärtust, mis kajastab asjaomase kauba impordihindade taset liidus tervikuna.
- 484 Nimelt tuleb korrata, et selline lähenemisviis näib olevat kooskõlas asjaomase alahindamises seisneva pettuse toimepanemise viisiga.
- 485 Lisaks sellele on kõigi liikmesriikide keskmiste impordihindade kasutamine nende hindade aritmeetilise keskmisena põhjendatud ka vajadusega vähendada võrdlushindadele avalduvat moonutavat mõju, mis tuleneb Ühendkuningriigis äärmiselt madalate hindadega alahinnatud impordi eriti suurest mahust rikkumise perioodil.
- 486 Sellega seoses tuleb ühelt poolt märkida, et 78,1% asjaomase impordi väärtusest ja 69,8% mahust, mille hind oli minimaalsest aktsepteeritavast hinnast ehk 50% korrigeeritud keskmisest hinnast madalam, jäi rikkumise perioodil vahemikku 0–10% korrigeeritud keskmisest hinnast ja sellesse vahemikku jäävate äärmiselt madalate hindadega import kasvas rikkumise perioodil järk-järgult ja järsult, moodustades ligikaudu 80%-lise osakaaluga valdava osa alahinnatud impordist. Teiselt poolt, kuigi asjaomane alahindamises seisnev pettus puudutas esialgu mitut liikmesriiki, puudutas see rikkumise perioodil eelkõige ja üha enam Ühendkuningriiki, nagu komisjoni teenistujad on seda erinevatel kohtumistel selle riigi tolliga ka märkinud. Nendel kohtumistel juhiti korduvalt nende ametiasutuste tähelepanu üha suuremas ulatuses laekumata jäävatele vastavatele omavahenditele selleks, et viimased võtaksid vajalikud meetmed selle lõpetamiseks.
- 487 Kuigi eesmärki vähendada võrdlushindadele avalduvat moonutavat mõju, mis tulenes Ühendkuningriigis äärmiselt madalate hindadega alahinnatud impordi eriti suurest mahust rikkumise perioodil, oli teoreetiliselt võimalik saavutada eri meetodeid kasutades, näib komisjoni

valitud meetod piisavalt täpne ja usaldusväärne, kuna see meetod põhineb kriteeriumidel, mis ei ole meelevaldsed ega kallutatud, ning põhineb kõigi kättesaadavate andmete objektiivsel ja sidusal analüüsil, mistõttu see ei vii laekumata jäänud omavahendite summa ilmselge ülehindamiseni.

- 488 Selles kontekstis oleks komisjon, nagu ta möönis vastuseks küsimusele, mille Euroopa Kohus talle esitas, võinud näiteks ka liikmesriikide hindade aritmeetilise keskmise arvutamisel kõrvale jätta kogu impordi, mis toimus kõigis liikmesriikides minimaalsest aktsepteeritavast hinnast madalama hinnaga. Selline meetod oleks aga olnud Ühendkuningriigile ebasoodsam, kuna selle tulemusel oleks laekumata jäänud omavahendite maht märkimisväärselt suurenenud.
- 489 Järgmiseks tuleb analüüsida kriitikat, mille kohaselt viib OLAFi-JRC meetodi kohaldamise käigus korrigeeritud keskmise hinna kasutamine võrdlusväärtusena laekumata jäänud omavahendite taseme ülehindamiseni ega ole seega õiguspärane, kuna see ei võta arvesse asjaolu, et asjaomane kaup, mis oli asjaomase alahindamises seisneva pettuse ese, oli madalama väärtuse ja kvaliteediga kui Hiinast seaduslikult imporditud kaup, mille hind oli minimaalsest aktsepteeritavast hinnast või isegi HMRC meetodi vastavuslävendist kõrgem.
- 490 Pealegi on asjaomane kaup oma olemuselt mõeldud madalale turusegmenidile, kuna seda impordivad kuritegelikud ühendid ebaseaduslikuks ja salajaseks äritegevuseks teiste liikmesriikide territooriumil.
- 491 Seetõttu, võttes arvesse asjaomase alahindamises seisneva pettuse toimepanemise viisi seda olulist omadust, peaks võrdlusväärtus, mida kasutatakse alahinnatuks peetava impordi väärtuse kindlaksmääramiseks, olema kinnitatud minimaalse aktsepteeritava hinna tasandil.
- 492 Selles kontekstis väidab komisjon, et Ühendkuningriigil ei ole ühtegi asjakohast tõendit asjaomase impordi hinna ja kvaliteedi jaotuse kohta, kuna enne operatsiooni „Swift Arrow“ käivitamist oli see liikmesriik otsustanud mitte läbi viia füüsilist kontrolli ja mitte võtta proove.
- 493 Ühendkuningriik viitab nõustamisettevõtja aruandele, milles analüüsitakse põhivalimit 94 alahinnatud kaubaartiklist, millest 70 kaubaartiklist oli võetud proov pärast rikkumise perioodi käivitatud operatsiooni „Swift Arrow“ käigus, ja võrreldakse seda valimit kontrollivalimiga, mis koosnes äärmiselt madala hinnaga kaubaartiklitest, mis kuulusid tema territooriumil seaduslikult tegutsevale ja tuntud väheväärtusliku kauba jaemüüjale, ning millest nähtub, et valdav osa põhivalimi kaupadest oli madala kvaliteediga ja halvemad kui kontrollivalimi kaubad. Sellest järeldub, et alahinnatud kauba õige väärtus ei saa ületada madalaimat hinda, millega need jaemüüjad samaväärseid kaubaartikleid impordivad.
- 494 Isegi kui eeldada, nagu väidab Ühendkuningriik, et kõiki operatsiooni „Swift Arrow“ käigus võetud ja selles aruandes analüüsitud proove võib käesolevas menetluses arvesse võtta, kuigi paljud neist näivad puudutavat pärast rikkumise perioodi toimunud importi, ei ole see riik tõendanud, et kõnealuseid proove võib pidada esinduslikeks kogu selle perioodi jooksul tema territooriumile imporditud asjaomase alahinnatud kauba suurte koguste suhtes.
- 495 Järelikult, kuna puuduvad piisavalt esinduslikud andmed rikkumise perioodil asjaomase impordi esemeks olnud kauba kvaliteedi kohta ja kuna Ühendkuningriik ei viinud läbi sobivat tollikontrolli, siis võis komisjon põhjendatult eeldada, et asjaomane kaup oli keskmise kvaliteediga ja hõlmas seega kõiki turusegmente sarnases proportsioonis kaubaga, mida ei peetud pettuse teel alahinnatuks.

- 496 Ühendkuningriigi sõnul näitab asjaomase alahindamises seisneva pettuse toimepanemise viis, mida on kirjeldatud näiteks OLAFi aruandes ja mida pooled ei ole vaidlustanud, et asjaomane kaup oli enamjaolt pigem madala kvaliteediga ja mõeldud madalakvaliteedilisele turusegmendile, kuna selle importisid ja seda turustasid kuritegelikud ühendused ning see oli peamiselt mõeldud ebaseaduslikuks ja salajaseks äritegevuseks teiste liikmesriikide territooriumil peale Ühendkuningriigi, tol ajal eeskätt tolliprotseduuri 42 alusel, tasumata käibemaksu. Sellega seoses tuleb märkida, et võrdlusväärtus, mida kasutatakse asjaomase impordi hindamiseks laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa arvutamise eesmärgil, on hinnanguline väärtus, mis peab olema ligilähedane tolliväärtusele, mille Ühendkuningriigi toll oleks tuvastanud, kui ta oleks kohaldanud sobivaid tollikontrolli meetmeid riskiprofiili alusel, mis võimaldab hinnata asjaomase kauba laadi ja kvaliteeti.
- 497 Ühendkuningriik tuleb nimelt rikkumise perioodi osas asetada olukorda, mis on samaväärne sellega, milles ta oleks olnud, kui tema toll oleks sobiva tollikontrolli läbiviimise järel tolliväärtused õigesti kindlaks määranud ja seega õigesti kindlaks määranud tollimaksudest tulenevad omavahendid enne nende kandmist liidu omavahendite raamatupidamisarvestusse (vt analoogia alusel 17. märtsi 2011. aasta kohtuotsus komisjon vs. Portugal, C-23/10, ei avaldata, EU:C:2011:160, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 498 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 306 sisuliselt esile tõi, määratakse tolliväärtus liidu tolliõiguses järjestikku ette nähtud meetodite kohaselt kindlaks asjaomase kauba laadi ja kvaliteedi põhjal, näiteks kui tegemist on muu liikmesriigi kui impordiliikmesriigi turusegmendiga, mitte aga selle sihtkoha alusel. Tolliväärtuse määramisel ei ole kauba sihtkohal seega iseenesest tähtsust. Pealegi on kauba tollivormistuse ajal selle konkreetne sihtkoht otseste tõendite puudumisel suuresti spekulatiivne.
- 499 Seega ei teinud komisjon käesoleval juhul laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa kindlaksmääramisel põhjendatult mingit vahet selle järgi, milline oli asjaomase kauba konkreetne sihtkoht liidus.
- 500 Järelikult võis see institutsioon asjaomase impordi puhul mõistlikult kohaldada võrdlusväärtusena korrigeeritud keskmist hinda.
- 501 Selline lähenemisviis on põhjendatud, arvestades käesoleva juhtumi eripära, ning on piisavalt täpne ja usaldusväärne, kuna see põhineb nimelt kriteeriumidel, mis ei ole meelevaldsed ega kallutatud, ning kuna selle aluseks on kõigi kättesaadavate asjakohaste andmete objektiivne ja järjepidev analüüs, mistõttu see ei vii laekumata jäänud summa ilmselge ülehindamiseni.
- 502 Seda kinnitab asjaolu, et nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 307 sisuliselt esile tõi, arvutatakse korrigeeritud keskmine hind tolliväärtuste alusel, mille liikmesriigid on tegelikult deklareerinud ja üle võtnud andmekogus Surveillance 2 kogu asjaomase impordi kohta rikkumise perioodil, mistõttu need hinnad kajastavad kõigi asjaomaste toodete laadi ja kvaliteeti.
- 503 Seda, et komisjoni lähenemisviis, mis seisneb korrigeeritud keskmise hinna kasutamises asjaomase impordi väärtuse hindamiseks, on täpne ja usaldusväärne, kinnitab ka asjaolu – mida see institutsioon rõhutas oma vastustes Euroopa Kohtu küsimustele ja mida Ühendkuningriik ei ole vaidlustanud –, et see hind võtab täielikult arvesse märkimisväärsetes kogustes alahinnatud impordi hindu Ühendkuningriigis, millega selle impordi „õiglane hind“ väheneb, ja seega alahinnatakse ka laekumata jäänud omavahendite summat.

- 504 Teisisõnu, kuna korrigeeritud keskmine hind on kõikidesse liikmesriikidesse imporditud kõikide asjaomaste toodete, sealhulgas eriti suure hulga pettuse teel alahinnatud ja Ühendkuningriiki imporditud toodete deklareeritud keskmine hind, siis on pettuse teel alahindamine seda keskmist hinda vähendanud, mis kinnitab, et komisjoni lähenemisviis on täpne ja usaldusväärne.
- 505 Kokkuvõttes võis komisjon OLAFi-JRC meetodit põhimõtteliselt kohaldada selleks, et hinnata laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summat teisel ajavahemikul 1. jaanuarist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud), kuna see meetod oli antud juhtumi eripära arvestades põhjendatud ning osutus piisavalt täpseks ja usaldusväärseks, eelkõige seetõttu, et see põhineb kriteeriumidel, mis ei ole meelevaldsed ega kallutatud, ning kuna selle aluseks on kõigi kättesaadavate asjakohaste andmete objektiivne ja järjepidev analüüs, mistõttu see ei vii laekumata jäänud summa ilmselge ülehindamiseni.
- 506 Järelikult võis asjaomase impordimahu selle ajavahemiku osas kindlaks määrata minimaalse aktsepteeritava hinna alusel, arvestades siiski, et see maht peab piirduma koguse nn ühisosaga, st impordimahuga, mida peetakse alahinnatuks nii OLAFi-JRC meetodi kui ka HMRC meetodi kohaselt. Selle alahinnatuks peetava impordikoguse ühisosa väärtuse kindlaksmääramisel võis komisjon tugineda korrigeeritud keskmisele hinnale.
- 7) Breach C 18 teatiste mõju nende laekumata jäänud omavahendite summa hindamisele, mida komisjon nõuab ajavahemiku eest 1. jaanuarist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud)*
- 507 Seejärel tekib küsimus, kuidas võivad Breach C 18 teatistes nimetatud tollimaksu sissenõudekorraldused mõjutada hinnangut laekumata jäänud omavahendite summadele, mida komisjon hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus nõuab ajavahemiku eest 1. jaanuarist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud), kohaldades OLAFi-JRC meetodit.
- 508 Ühendkuningriik väidab sellega seoses kostja vastuses, et kuna komisjon oli alates 2018. aasta maist teadlik kaheksast Breach C 18 teatisest, mis olid selle kuu jooksul väljastatud summas ligikaudu 25 miljonit naelsterlingit ja kantud B-arvestusse ja puudutasid importi, mida peeti alahinnatuks ning mis oli toimunud alates 1. maist 2015, ega vaidlustanud neid teatise ei põhjendatud arvamusel ega hagiavalduses, siis oleks see institutsioon pidanud selle summa maha arvama hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus nimetatud laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summadest seoses aastatega 2015–2017.
- 509 Vasturepliigis väidab Ühendkuningriik, et ajakohastatud andmete põhjal tuleb laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summast maha arvata Breach C 18 teatistega nõutud summad, mis on 34 ettevõtjale juba teatavaks tehtud kokku 44 296 285,04 naelsterlingi suuruses summas.
- 510 Euroopa Kohtu esitatud küsimustele antud vastuste lisas ajakohastas Ühendkuningriik uuesti seda kogusummat, esitades lisadena kõik juba teatavaks tehtud Breach C 18 teatised ja nende juurde kuuluvad üksikasjalikud arvutused. Selles lisas leiduv kokkuvõtlik tabel näitab, et viimaste kättesaadavate andmete kohaselt on väljastatud 64 teatist, millega nõutakse täiendava tollimaksu tasumist kokku 50 559 159,89 naelsterlingi suuruses summas (ligikaudu 59 391 845 eurot).
- 511 Nendest arvutustest ja selgitustest, mille Ühendkuningriik andis vastuseks Euroopa Kohtu küsimustele, nähtub samuti, et need tollimaksud arvutati miinimumhindade alusel, mida peeti õiguspärasteks ja mis määrati kindlaks nn võrdluspunktimeetodi alusel, st sisuliselt statistilise meetodi alusel, mis on võrreldav HMRC meetodis laekumata jäänud traditsiooniliste

omavahendite taseme arvutamiseks vastavuslävendi kindlaksmääramisel kasutatud meetodiga, kusjuures peamine erinevus nende meetodite vahel seisneb asjaolus, et kasutati erinevaid võrdlusperioode.

- 512 Ühendkuningriigi sõnul on Breach C 18 teatistega nõutud võlgade sissenõudmine endiselt võimalik ja erinevalt Snake C 18 teatistest ei ole neid tühistatud.
- 513 Kuigi komisjon ei vaidle vastu sellele, et Breach C 18 teatised võivad puudutada alahinnatud impordi rikkumise perioodil, väidab ta, et kuna Ühendkuningriik on alati keeldunud talle edastamast nende teatistega seotud arvutuste üksikasju, st eelkõige asjaomaseid tollideklaratsioone, koguseid ja kasutatud asendusväärtusi, ei olnud tal võimalik eristada nende teatistega hõlmatud impordi ja impordi kogumahtu, mille kohta ta arvutas andmekogu Surveillance 2 päevapõhiste koondandmete alusel välja laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa.
- 514 Sellega seoses tuleb osutada, et Euroopa Kohus on korduvalt selgitanud, et ETL artikli 258 teise lõigu sõnastusest nähtub, et kui liikmesriik ei ole põhjendatud arvamuse järgimiseks selles ette nähtud tähtaja jooksul meetmeid võtnud, võib komisjon esitada Euroopa Kohtule selle artikli alusel liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi, ning järelikult tuleb liikmesriigi kohustuste rikkumise esinemist hinnata selle tähtaja lõppemisel liikmesriigis valitseva olukorra alusel (2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Poola, Ungari ja Tšehhi Vabariik (ajutine mehhanism rahvusvahelise kaitse taotlejate ümberpaigutamiseks), C-715/17, C-718/17 ja C-719/17, EU:C:2020:257, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 515 Käesoleval juhul möödus Ühendkuningriigile põhjendatud arvamuse järgimiseks antud tähtaeg 24. novembril 2018.
- 516 Komisjon ei vaidle vastu, et ta oli enne põhjendatud arvamuse edastamist Ühendkuningriigile teadlik kaheksast Breach C 18 teatisest, mis olid väljastatud 2018. aasta mais ja käsitlesid asjaomase kauba impordi Hiinast rikkumise perioodi jooksul, kuna nende teatistega nõutud võlad olid 2018. aasta mais võlgnikele teatavaks tehtud ja kantud B-arvestusse. Samuti on selge, et need võlad olid raamatupidamisarvestuses endiselt kirjendatud ka põhjendatud arvamuses määratud tähtaja möödumisel ja hagiavalduse esitamise ajal.
- 517 Tuleb aga tõdeda, et hagiavalduses, eeskätt laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summade arvutamisel, mida nõutakse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus aastate 2015–2017 eest, jättis komisjon arvesse võtmata Breach C 18 teatistega nõutud võlad, mis olid talle teada enne põhjendatud arvamuses määratud tähtaja möödumist.
- 518 Pealegi ei ole Ühendkuningriik siiani teinud otsust, milles ta oleks tuvastanud, et neid võlgu ei ole enam võimalik sisse nõuda, ega ole algatanud ka määruse nr 609/2014 artikli 13 lõigetes 3 ja 4 ette nähtud menetlust, et saada vabastust neile võlgadele vastavate summade komisjonile kättesaadavaks tegemisest mõnel selle määruse artikli 13 lõikes 2 nimetatud põhjusel. Neid võlgasid ei ole maha kantud ja need on endiselt B-arvestuses kirjendatud. Samuti ei nähtu Euroopa Kohtule esitatud toimikust ega ole väidetud, et tegemist oleks aegunud nõuetega liidu tolliseadustiku artikli 103 tähenduses.
- 519 Järelikult ei saanud põhjendatud arvamuses määratud tähtaja möödumisel neid nõudeid veel laekumata jäänud liidu omavahenditeks pidada.

- 520 Seda ei sea kahtluse alla komisjoni argumendid, mille kohaselt on vähe tõenäoline, et asjaomaste Breach C 18 teatistega nõutud võlad, isegi osa neist võlgadest, saab tegelikult sisse nõuda, kuna võlgnikud on enamasti nn fööniksettevõtjad, kes on maksejõuetud ja kelle suhtes on algatatud likvideerimismenetlus pärast nende teatiste teatavakstegemist, nagu seda on kinnitanud ka Ühendkuningriik, kes on juba sellele asjaolule tuginenud kui põhjusele, miks ta peaks olema vastavate vahendite komisjonile kättesaadavaks tegemisest vabastatud määruse nr 609/2014 artikli 13 lõike 2 alusel.
- 521 Järelikult oli komisjon kohustatud hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus ajavahemiku eest 1. jaanuarist 2015 kuni 11. oktoobrini 2017 (kaasa arvatud) nõutud traditsioonilistest omavahenditest maha arvama Breach C18 teatistega nõutud võlad, mis puudutasid asjaomase kauba alahinnatud impordi Hiinast sel ajavahemikul ja olid kantud B-arvestusse enne põhjendatud arvamusel määratud tähtaja möödumist ning olid seega sellele institutsioonile teada.
- 522 Kuna komisjon ei ole hagiavalduses sellist mahaarvamist teinud, siis ei saa rahuldada hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus sisalduvat nõuet teha kättesaadavaks traditsiooniliste omavahendite summad aastate 2015–2017 eest.
- 523 Järelikult tuleb teine väide tagasi lükata osas, milles see puudutab komisjoni nõuet, et Euroopa Kohus tuvastaks, et Ühendkuningriik jättis liidu õigust rikkudes hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus nimetatud traditsiooniliste omavahendite summad sellele institutsioonile kättesaadavaks tegemata.
- 524 Selles kontekstis, nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 312, ei ole ELTL artikli 258 alusel algatatud liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses Euroopa Kohtu ülesanne astuda komisjoni asemele, arvutades ise välja traditsiooniliste omavahendite täpsed summad, mida Ühendkuningriik võlgneb.
- 525 Kuigi sellises menetluses võib Euroopa Kohus hagiavalduse nõuetes esitatud nõuded täielikult või osaliselt rahuldada või jätta rahuldamata, ei ole tema ülesanne siiski nende nõuete ulatust muuta.
- 526 Samas tuleb täpsustada, et Ühendkuningriigi poolt tasumisele kuuluvate traditsiooniliste omavahendite summa uue arvutamise raames, mida komisjon peab käesolevat kohtuotsust järgides tegema, võib see institutsioon, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 505, kohaldada selle summa hindamiseks OLAFi-JRC meetodit kogu rikkumise perioodi või selle osa suhtes. Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktides 475–478, peab ta siiski võtma arvutamisel aluseks impordikoguse „ühisosa“, mida tuleb pidada alahinnatuks olenemata sellest, kas kohaldatakse OLAFi-JRC meetodit või HMRC meetodit. Lisaks, arvestades käesoleva kohtuotsuse punktides 517–519 esitatut, peab komisjon kõigepealt arvesse võtma võlga, mida Ühendkuningriik nõudis Breach C 18 teatistega, mis olid komisjonile teada enne põhjendatud arvamusel määratud tähtaja möödumist, st enne 24. novembrit 2018, ja mida ei saanud sel kuupäeval veel laekumata jäänud liidu omavahenditeks pidada. Seejärel peab ta arvesse võtma ka võimalikke muid võlgu, mida see riik võib nõuda asjaomase impordi tollivormistusjärgsetes sissenõudekorraldustes, mis anti rikkumise perioodil, ja mida ei saa samuti pidada laekumata jäänud liidu omavahenditeks selle uue arvutuse ajal, mille komisjon peab tegema käesolevat kohtuotsust järgides. Lõpuks tuleb selle uue arvutuse käigus arvesse võtta asjaomase impordiga seotud võlgasid, mis on tekkinud rikkumise perioodil ja mille kohta Ühendkuningriik on võtnud

vastu otsuse, millega on tuvastatud, et neid ei ole võimalik sisse nõuda, ning mille osas on see riik määruse nr 609/2014 artikli 13 lõike 2 alusel vabastatud vastavate summade komisjonile kättesaadavaks tegemisest.

- 527 Selles kontekstis on oluline silmas pidada, et ELL artikli 4 lõikes 3 ette nähtud kohustus teha komisjoniga lojaalset koostööd tähendab, et iga liikmesriik on kohustatud hõlbustama sellel institutsioonil aluslepingute täitmise järelevalvaja ülesande täitmist, mis ELL artikli 17 kohaselt seisneb järelevalve teostamises liidu õiguse kohaldamise üle Euroopa Kohtu kontrolli all. Täpsemalt, kuna komisjon on liidu omavahendite valdkonnas liikmesriikide kohustuste nõuetekohase täitmise üle järelevalvet teostades suuresti sõltuv liikmesriikidelt saadud materjalist, siis on riigid kohustatud andma tõendid ja muud vajalikud dokumendid mõistlikel tingimustel komisjoni käsutusse, et komisjon saaks kontrollida, kas ja – vajaduse korral – millises ulatuses jõuavad teatavad summad omavahenditena liidu eelarvesse (vt selle kohta 7. märtsi 2002. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia, C-10/00, EU:C:2002:146, punktid 88 ja 91, ning 9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 65).
- 528 Ühtlasi tuleb lisada, et võttes arvesse ka väljaastumislepingu tingimusi, mida on käsitletud käesoleva kohtuotsuse punktides 119–121, võib käesoleva kohtuotsuse punktis 526 viidatud uue arvutuse tulemus tuua kaasa liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse, mille lõppedes võib Euroopa Kohus lahendada nõude tuvastada, kas Ühendkuningriik on rikkunud liidu õigusest tulenevaid kohustusi, kuna ta ei teinud komisjoni eelarvele kättesaadavaks omavahendite summat ja sellega seotud viivist, mis vastab kas tervikuna või osaliselt selle arvutusega saadud summale ja mille tasumist komisjon nõuab.

8) Vahetuskurss, mida tuleb kohaldada laekumata jäänud omavahendite summa kindlaksmääramiseks

- 529 Lõpuks, mis puudutab vahetuskurssi, mida tuleb laekumata jäänud omavahendite summa arvutamisel kohaldada, siis väidab Ühendkuningriik, et kuna ta esitab liidule omavahendite aruande naelsterlingites, siis ainus summa, mida temalt võib nõuda, on naelsterlingites väljendatud summa, mis oleks tulnud tasuda ajal, mil see tuli komisjonile tasuda. Asjakohane on ainult Suurbritannia naelsterlingi ja euro vahetuskurss, mis kehtis kuupäeval, mil institutsiooni nõude aluseks olevad tehingud tehti, mitte aga kuupäeval, mil Euroopa Kohus otsustab, et Ühendkuningriik on laekumata jäänud omavahendite eest vastutav. Sellest tuleneb, et komisjon ei saanud hagiavalduses nõuda omavahendite summat eurodes väljendatuna, vaid oleks pidanud selle väljendama naelsterlingites.
- 530 Komisjon väidab, et kuna ta arvutab laekumata jäänud omavahendite summa liikmesriikide edastatud andmete alusel, mis seejärel kantakse andmekogusse Surveillance 2, siis konverteeritakse selliselt edastatud summad automaatselt eurodesse, kasutades kõige uuemat vahetuskurssi, mille EKP on liidu tolliseadustiku artikli 53 lõike 1 ja LTSi rakendussätete artikli 48 lõike 1 kohaselt kindlaks määranud enne asjaomase kuu eelviimast päeva.
- 531 Seega nõustub komisjon Ühendkuningriigiga, et asjakohane vahetuskurss ei ole mitte käesoleva kohtuotsuse kuupäeval kehtiv vahetuskurss, vaid see, mis kehtis ajal, mil tehti erinevad asjaomased imporditoimingud, mis põhjustasid rikkumise perioodil omavahendite laekumata jäämise.

532 Siit tuleb järeldada, et komisjoni ei saa kritiseerida selle eest, et ta kohaldas kooskõlas liidu tolliseadustiku artikli 53 lõikega 1 ja LTSi rakendusmääruse artikli 48 lõikega 1 asjaomase impordi toimumise ajal kehtinud vahetuskurssi, konverteerides naelsterlingites väljendatud tollimaksu summad eurodesse. Nii toimides ei ole ta tegelikult ülehinnanud summasid, mida hagiavalduses nõuti laekumata jäänud traditsiooniliste omavahenditena, võrreldes summadega, mida oleks nõutud, kui need oleks olnud väljendatud naelsterlingites. Järelikult ei takistanud miski komisjonil väljendada neid summasid hagiavalduses pigem eurodes kui naelsterlingites. Lisaks, kui komisjon arvutab uuesti Ühendkuningriigi poolt maksmisele kuuluvate traditsiooniliste omavahendite summa, võib ta vabalt seda konverteerimise meetodit kasutada.

9) Järeldus

533 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb teise väitega nõustuda hagiavalduse nõuete esimese punkti esimeses lõigus esitatud nõude osas, ja seega tuvastada, et kuna Ühendkuningriik ei ole teinud asjaomase impordiga seotud traditsiooniliste omavahendite õiget summat kättesaadavaks, siis on ta rikkunud otsuste 2007/436 ja 2014/335 artiklitest 2 ja 8, määruse nr 1150/2000 artiklitest 2, 6, 9, 10, 11 ja 17 ning määruse nr 609/2014 artiklitest 2, 6, 9, 10, 12 ja 13 tulenevaid kohustusi. Seevastu tuleb see väide tagasi lükata hagiavalduse nõuete esimese punkti kolmandas lõigus esitatud nõude osas, milles palutakse Euroopa Kohtul tuvastada, et laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite vastavad summad, mis tuleb komisjonile kättesaadavaks teha (millest on maha arvatud sissenõudmiskulud), on järgmised:

- 2017. aastal (kuni 11. oktoobrini 2017 kaasa arvatud) 496 025 324,30 eurot;
- 2016. aastal 646 809 443,80 eurot;
- 2015. aastal 535 290 329,16 eurot;
- 2014. aastal 480 098 912,45 eurot;
- 2013. aastal 325 230 822,55 eurot;
- 2012. aastal 173 404 943,81 eurot;
- 2011. aastal 22 777 312,79 eurot.

3. Käibemaksu ja vastavate omavahendite kättesaadavaks tegemise kohustust reguleerivatest õigusnormidest tulenevate kohustuste rikkumine

a) Poolte argumendid

534 Kolmanda väitega, mis puudutab hagiavalduse nõuete esimese punkti esimeses ja teises lõigus esitatud teatavaid väiteid, heidab komisjon Ühendkuningriigile ette, et viimane ei ole talle kättesaadavaks teinud käibemaksupõhiste omavahendite õiget summat, mis on seotud rikkumise perioodil toimunud asjaomase impordiga, rikkudes otsuste 2007/436 ja 2014/335 artikleid 2 ja 8, määruse nr 1150/2000 artikleid 2, 6, 9, 10, 11 ja 17, määruse nr 609/2014 artikleid 2, 6, 9, 10, 12 ja 13 ning määruse nr 1553/89 artiklit 2, tingituna ELTL artiklist 325 ning direktiivi 2006/112 artikli 2 lõike 1 punktidest b ja d, artiklitest 83 ja 85–87 ning artikli 143 lõike 1 punktist d ja lõikest 2 tulenevate kohustuste rikkumisest.

- 535 Mis puudutab esimesena asjaomast kaupa, mis imporditi Ühendkuningriiki rikkumise perioodil tolliprotseduuri 40 alusel, siis osutab komisjon, et vastavalt direktiivi 2006/112 artikli 2 lõike 1 punktile d ja artiklitele 85–87 kogub selle protseduuri käigus käibemaksu impordiliikmesriik ning selle maksuga maksustatav väärtus hõlmab tolliväärtust, tollimakse ja kõrvalkulusid.
- 536 Komisjon väidab, et kuna Ühendkuningriigi toll, rikkudes ELTL artiklit 325 ja liidu tollieeskirju, ei ole taganud, et asjaomase impordi tolliväärtus oleks rikkumise perioodil õigesti kindlaks määratud, sisuliselt eelkõige seetõttu, et enne kauba tollivormistust ei ole rakendatud tõhusaid tollikontrolli meetmeid, siis ei määranud toll õigesti kindlaks ka käibemaksuga maksustatavat väärtust.
- 537 Seega ei ole tasumisele kuuluvat käibemaksu täies ulatuses sisse nõutud, mille tagajärg on see, et rikkudes otsuste 2007/436 ja 2014/335 artikleid 2 ja 8, määruse nr 1150/2000 artikleid 2, 6, 9, 10, 11 ja 17, määruse nr 609/2014 artikleid 2, 6, 9, 10, 12 ja 13 ning määruse nr 1553/89 artiklit 2, ei võetud vastavaid summasid arvesse ka käibemaksupõhiste omavahendite baasi kindlaksmääramisel ja neid vahendeid ei tehtud komisjonile täies ulatuses kättesaadavaks.
- 538 Teisena märgib komisjon seoses tolliprotseduuriga 42, et OLAFi aruande kohaselt imporditi 2016. aastal 87% asjaomasest kaubast Ühendkuningriiki selle tolliprotseduuri alusel ja et seda protseduuri iseloomustab asjaolu, et tollimaks kuulub tasumisele impordiliikmesriigis, samas kui käibemaks tuleb tasuda sihtliikmesriigis.
- 539 Komisjon väidab, et kuna selle impordi puhul moodustab käibemaksuga maksustatava väärtuse vastavalt direktiivi 2006/112 artiklile 83 kauba või sarnase kauba ostuhind või ostuhinna puudumise korral tarne toimumise ajal kindlaks määratud omahind, siis on asjaomase kauba tolliväärtuse ebaõige kindlaksmääramine Ühendkuningriigi ametiasutuste läbi viidud ebasobiva tollikontrolli tõttu toonud kaasa selle, et sihtliikmesriigi poolt nendelt kaupadelt sissenõutava käibemaksu arvutamine oli samuti ebaõige, mille tulemusel ei ole käibemaksu kogutud täies ulatuses, mistõttu jäi liidul osa sellest maksust tulenevatest omavahenditest saamata.
- 540 Komisjon on seisukohal, et kuna Ühendkuningriik ei võtnud vajalikke meetmeid, et tagada tolliprotseduuri 42 alusel tasumisele kuuluva käibemaksu sissenõudmine, kahjustas ta teiste liikmesriikide ametiasutuste võimet seda maksu koguda ja takistas seda, et viimased teeksid nimetatud maksust tulenevad vastavad omavahendid komisjonile kättesaadavaks.
- 541 Ühendkuningriik väidab, et kuna käibemaksupõhised omavahendid arvutatakse vastavalt määrusele nr 1553/89 sellest maksust saadava netolaekumise alusel, ei muuda impordi või kauba soetamise käibemaksusumma nimetatud maksu netolaekumist, kuna maksu saab sisse nõuda importijast või soetajast maksumaksja asjaomase kauba edasimüümisel.
- 542 Seoses asjaomase impordiga tolliprotseduuri 42 alusel rikkumise perioodi jooksul ei saanud käibemaks jääda laekumata, kuna kaupade lõppsihtkoha liikmesriigis deklareerib jaemüüja selle liikmesriigi maksuhaldurile kogu lõpptarbija poolt tegelikult makstud tasu.
- 543 Nagu OLAFi aruanne kinnitab, ei tulene asjaomane alahindamises seisnev pettus mitte asjaolust, et liikmesriigis, kuhu asjaomane kaup tolliprotseduuri 42 alusel toodi, on tasutud ja maha arvatud vale käibemaksu summa, vaid asjaolust, et seda maksu ei tasuta kauba sihtliikmesriigis põhjusel, et kaup on kadunud ning muutunud ebaseadusliku ja salajase äritegevuse objektiks.

- 544 Lisaks väidab Ühendkuningriik seoses asjaomase impordiga tolliprotseduuri 42 alusel rikkumise perioodil, et ei ole ühtki õiguslikku alust, mis võimaldaks pidada liikmesriiki vastutavaks teises liikmesriigis laekumata jäänud käibemaksupõhiste omavahendite eest.
- 545 Ühtlasi leiab Ühendkuningriik, et väide, et ta on vastutav käibemaksupõhiste omavahendite laekumata jäämise eest, ei põhine ühelgi faktilisel alusel. Seega puudub faktiline alus komisjoni väitel, mille kohaselt takistas Ühendkuningriik teistel liikmesriikidel seda maksu kogumast. Lisaks üldmeetmetele, mida Ühendkuningriik on võtnud asjaomase alahindamises seisneva pettuse vastu võitlemiseks, võttis see riik nimelt ka konkreetseid meetmeid, et võidelda tolliprotseduuri 42 kuritarvitamise vastu nii iseseisvalt kui ka koostöös teiste liikmesriikidega. Selles osas väidab Ühendkuningriik, et ta võttis operatsioonide „Badminton“, „Octopus“, „Samurai“ ja „Breach“ raames meetmeid, et vältida käibemaksupõhiste omavahendite laekumata jäämist teistes liikmesriikides.

b) Euroopa Kohtu hinnang

- 546 Esimesena tuleb analüüsida komisjoni väidet, et Ühendkuningriigi ebatõhusa tollikontrolli tõttu, rikkudes ELTL artiklit 325 ja liidu tollieeskirju, ei määranud selle riigi ametiasutused rikkumise perioodil asjaomase impordi käibemaksuga maksustatavat väärtust õigesti kindlaks, mistõttu ei kogutud selles riigis kõnealust maksu täies ulatuses.
- 547 Seoses sellega, et tolliprotseduuri 40 alusel toimunud asjaomaselt impordilt tuleb Ühendkuningriigis koguda nii tollimaks kui ka käibemaks, tuleb esiteks toonitada, et direktiivi 2006/112 artikli 2 lõike 1 punkti d ja artiklite 85–87 kohaselt, kui impordilt tuleb tasuda käibemaks, hõlmab selle maksuga maksustatav väärtus tolliväärtust, millele tuleb lisada tolli- ja muud maksud ning kõrvalkulud.
- 548 Sellest järeldub, et kui deklareeritud tolliväärtus on tegelikust väärtusest madalam, tähendab see paratamatult, kui toll ei ole seda vaidlustanud ja õigel tasemel kindlaks määranud, et käibemaksuga maksustatav väärtus ei ole samuti õigesti kindlaks määratud, mistõttu ei saa seda maksu täies ulatuses sisse nõuda, rikkudes eelmises punktis nimetatud sätteid.
- 549 Järelikult tõi Ühendkuningriigi tolli teostatud tollikontrolli sobimatus kaasa nii asjaomase kauba tolliväärtuse kui ka asjaomase impordi käibemaksuga maksustatava väärtuse ebaõige kindlaksmääramise, mille eest tuleb vastutavaks pidada seda riiki.
- 550 Seetõttu tuleb tuvastada, et rikkumise perioodil on tolliprotseduuri 40 alusel toimunud asjaomase impordi puhul rikutud direktiivi 2006/112 artikli 2 lõike 1 punkti d ja artikleid 85–87, nagu komisjon väidab.
- 551 Teiseks, seoses sellega, et rikkumise perioodil tolliprotseduuri 42 alusel toimunud asjaomaselt impordilt tuli direktiivi 2006/112 artikli 138 lõikes 1 ja lõike 2 punktis c ning artikli 143 lõike 1 punktis d ja lõikes 2 sätestatud maksuvabastuse mehhanismi kohaselt Ühendkuningriigis tasuda üksnes tollimaks ja käibemaks tuli tasuda asjaomase kauba sihtliikmesriigis, tuleb märkida, et selle protseduuri alusel imporditi valdav osa asjaomastest toodetest, nimelt OLAFi aruande kohaselt 2016. aasta kogumahust 87%, ning et asjaomase alahindamises seisneva pettuse üks olulisi omadusi oli see, et need tooted olid reeglina mõeldud ebaseaduslikuks ja salajaseks äritegevuseks, mistõttu sihtliikmesriigis ei nõutudki lõpptarbijalt käibemaksu ja järelikult jäi see maks üldjuhul tasumata.

- 552 Tolliprotseduuri 42 puhul ei põhine käibemaksuga maksustatav väärtus asjaomase kauba tolliväärtusel, nagu tolliprotseduuri 40 puhul, vaid vastavalt direktiivi 2006/112 artikli 2 lõike 1 punktile b, artiklile 83, artikli 138 lõikele 1 ja lõike 2 punktile c ning artikli 143 lõike 1 punktile d ja lõikele 2 kauba ostuhinnal, mille kohta esitatakse arve kauba lõppsihtkoha liikmesriigis.
- 553 Käesoleval juhul olid seega asjaomase kauba sihtliikmesriikide, mitte Ühendkuningriigi kui impordiliikmesriigi ametiasutused kohustatud tagama, et käibemaksuga maksustatav väärtus oleks õigesti kindlaks määratud, et vaidlusaluselt ühendusesiseselt soetamiselt tasumisele kuuluv käibemaks oleks tasutud täies ulatuses.
- 554 Kuna tolliprotseduuri 42 raames ei ole asjaomase kauba tolliväärtuse ja asjaomase impordi käibemaksuga maksustatava väärtuse vahel seost, siis ei saa Ühendkuningriigi kui impordiliikmesriigi võimalikku vastutust selle eest, et tollimaksu ei nõutud tegelikult ja täies ulatuses sisse seetõttu, et tema tolli teostatud kontroll kauba deklareeritud tolliväärtuse õigsuse üle oli sobimatu, põhimõtteliselt laiendada käibemaksu tegeliku ja täies ulatuses sissenõudmise puudumisele teise liikmesriigi, nimelt sihtliikmesriigi territooriumil.
- 555 Pealegi ei ole komisjon konkreetselt väitnud ega seega tõendanud, et Ühendkuningriigi toll ei ole nõuetekohaselt kontrollinud, kas on täidetud teavitamiskohustused, millest sõltub direktiivi 2006/112 artikli 138 lõikes 1 sätestatud maksuvabastuse kohaldamine tulenevalt artikli 138 lõikest 2.
- 556 Järelikult tuleks tolliprotseduuri 42 korral asjaomase impordi käibemaksuga maksustatava väärtuse õige kindlaksmääramise tagamiseks mõeldud kontrolli võimalikku ebapiisavust, kui see leiab kinnitust, esmajärjekorras ette heita kauba lõppsihtkoha liikmesriigi tollile.
- 557 Samuti tuleb tagasi lükata komisjoni argumendid, mille kohaselt Ühendkuningriik, kuna ta ei ole võtnud sobivaid meetmeid, et tagada tolliprotseduuri 42 käigus tasumisele kuuluva käibemaksu sissenõudmine direktiivi 2006/112 artikli 143 lõikes 1 ette nähtud maksuvabastuse mehhanismi kohaselt, takistas teiste liikmesriikide asutustel asjaomase impordi käibemaksuga maksustatava väärtuse õigesti kindlaks määramist ja seega selle maksu täies ulatuses sissenõudmist.
- 558 Isegi kui eeldada, nagu väidab komisjon, et erinevatel meetmetel, mida Ühendkuningriik on võtnud operatsioonide „Badminton“, „Octopus“, „Samurai“ ja „Breach“ käigus, et vältida käibemaksupõhiste omavahendite laekumata jäämist teistes liikmesriikides, oli lõppkokkuvõttes üksnes piiratud mõju selle laekumata jäämise ärahoidmisele, ei tulene sellest – ja igal juhul ei ole komisjon seda ka tõendanud –, et see liikmesriik oleks takistanud sihtliikmesriikide ametiasutustel õigesti arvutamast tasumisele kuuluvat käibemaksu ja nõudmast seda maksu sisse täies ulatuses.
- 559 Kuigi – nagu nähtub eeskätt OLAFi aruandest – asjaomased kuritegelikud ühendused kuritarvitasid tolliprotseduuri 42, et vältida suures ulatuses käibemaksu tasumist asjaomase kauba sihtliikmesriikides, ja see tekitas kahtlemata nii liikmesriikidele kui ka liidule endale märkimisväärset rahalist kahju, ei saa Ühendkuningriiki pidada ainuvastutavaks ebapiisava kontrolli eest, mis muutis võimalikuks sellise pettuse ja sellest tingitud käibemaksu laekumata jäämise.

- 560 Nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 351, tuleb sellist pettust ja sellest tingitud rahalist kahju hinnata liikmesriikide poolt selle tolliprotseduuri üle teostatava puuduliku kontrolli kontekstis, mis oli hästi teadaolev probleem, kusjuures pettuse toimepanijad kasutasid neid puudusi täielikult ära ja kontrollikoda on neid mitmel korral, eelkõige eriaruandes nr 24/2015 kritiseerinud.
- 561 Järelikult tuleb rikkumise perioodil tolliprotseduuri 42 alusel toimunud asjaomase impordi osas tagasi lükata komisjoni väide, et Ühendkuningriik on rikkunud direktiivi 2006/112 artikli 2 lõike 1 punktist b, artiklist 83, artikli 138 lõikest 1 ja lõike 2 punktist c ning artikli 143 lõike 1 punktist d ja lõikest 2 tulenevaid kohustusi.
- 562 Teisena tuleb analüüsida komisjoni väidet, et kuna rikkumise perioodil asjaomase impordi üle Ühendkuningriigis läbi viidud tollikontroll oli ebapiisav, selle riigi toll ei määranud asjaomase kauba osas õigesti kindlaks impordi käibemaksuga maksustatavat väärtust ega nõudnud tasumisele kuuluvat maksu seega täies ulatuses sisse, siis ei ole see riik teinud sellele institutsioonile kättesaadavaks käibemaksupõhiste omavahendite õiget summat, rikkudes otsuste 2007/436 ja 2014/335 artikleid 2 ja 8, määruse nr 1150/2000 artikleid 2, 6, 9, 10, 11 ja 17, määruse nr 609/2014 artikleid 2, 6, 9, 10, 12 ja 13 ning määruse nr 1553/89 artiklit 2.
- 563 Kuna see väide põhineb eeldusel, et Ühendkuningriik on rikkunud liidu käibemaksuõigusest tulenevaid kohustusi määrata õigesti kindlaks nimetatud impordi käibemaksuga maksustatav väärtus ja tasumisele kuuluv käibemaks täies ulatuses sisse nõuda, siis tuleb seda analüüsida üksnes tolliprotseduuri 40 alusel toimunud asjaomase impordi osas, kuna eeltoodust tuleneb, et seda eeldust tuleb kontrollida üksnes selle impordi, mitte tolliprotseduuri 42 alusel toimunud impordi puhul.
- 564 Sellega seoses tuleb kõigepealt ära märkida liidu omavahendite süsteemi teatavad omadused, mis puudutavad konkreetselt käibemaksupõhiseid vahendeid.
- 565 Vastavalt otsuste 2007/436 ja 2014/335 artikli 2 lõikele 1, mis on käesolevas asjas kohaldatavad, kuulub liidu omavahendite hulka lisaks traditsioonilistele omavahenditele ka tulu, mille allikaks on ühtse määra kohaldamine kõigi liikmesriikide ühtlustatud käibemaksu arvestusbaaside suhtes, mis määratakse kindlaks kooskõlas liidu eeskirjadega.
- 566 Lisaks tuleneb määruse nr 1553/89 artikli 2 lõikest 1, et käibemaksupõhiste omavahendite baas määratakse kindlaks direktiivi 2006/112 artiklis 2 nimetatud maksustatavate tehingute põhjal.
- 567 Ilma et see piiraks nimetatud määruse sätetega ette nähtud mitmesuguseid täpsustusi, näeb selle artikkel 3 ette, et käibemaksupõhiste omavahendite baas arvutatakse nii, et liikmesriigis kõnealusel aastal laekunud käibemaksu netotulu kogusumma jagatakse sel aastal kohaldatud käibemaksumääraga, ja kui liikmesriigis kohaldatakse rohkem kui üht käibemaksumäära, tehakse see jagamistehe kaalutud keskmise käibemaksumääraga (15. novembri 2011. aasta kohtuotsus komisjon vs. Saksamaa, C-539/09, EU:C:2011:733, punkt 67).
- 568 Sellise liidu omavahendite süsteemi eesmärk käibemaksupõhiste omavahendite osas on panna liikmesriikidele kohustus teha komisjonile omavahenditena kättesaadavaks osa neist summadest, mida nad käibemaksuna koguvad (vt selle kohta 15. novembri 2011. aasta kohtuotsus komisjon vs. Saksamaa, C-539/09, EU:C:2011:733, punkt 71).

- 569 Seega esineb otsene seos ühelt poolt kohaldatavat liidu õigust järgides käibemaksutulude kogumise ja teiselt poolt vastavate käibemaksupõhiste omavahendite komisjonile kättesaadavaks tegemise vahel, kuna iga lünk nende tulude kogumises leiab potentsiaalselt kajastamist nende vahendite vähenemises (15. novembri 2011. aasta kohtuotsus komisjon vs. Saksamaa, C-539/09, EU:C:2011:733, punkt 72).
- 570 Euroopa Kohus on samuti leidnud, et liikmesriikidel on kohustus tagada liidu omavahendite, sealhulgas käibemaksupõhiste vahendite tegelik ja täies ulatuses sissenõudmine ning sellega seoses on liikmesriikidel kohustus sisse nõuda omavahenditele vastavad summad, mis pettuste tõttu on jäänud liidu eelarvesse kandmata (vt selle kohta 5. detsembri 2017. aasta kohtuotsus M.A.S. ja M.B., C-42/17, EU:C:2017:936, punkt 32).
- 571 Käesoleval juhul on käesoleva kohtuotsuse punktis 550 rikkumise perioodil tolliprotseduuri 40 alusel toimunud impordi osas tuvastatud, et kuna Ühendkuningriigi toll ei teostanud asjaomase kauba õige tolliväärtuse kindlaksmääramiseks vajalikku kontrolli ega taganud seega tasumisele kuuluva tollimaksu tegelikku ja täies ulatuses sissenõudmist, siis ei ole sellelt impordilt tegelikult ja täies ulatuses sisse nõutud ka käibemaksu, kuna käibemaksuga maksustatav summa määrati selle impordi puhul kindlaks tolliväärtuste alusel, mis olid ebaõiged, kuna need olid asjaomase kauba tegelikust väärtusest madalamad.
- 572 Nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 344, tuleb siiski tõdeda, et komisjon ei ole õiguslikult piisavalt tõendanud, et see, et Ühendkuningriigi toll jättis tagamata käibemaksu tegeliku ja täies ulatuses sissenõudmise sama impordi käigus, tõi päriselt kaasa sellest maksust tulenevate omavahendite laekumata jäämise.
- 573 Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 567, näeb määruse nr 1553/89 artikkel 3 ette, et käibemaksupõhiste omavahendite baas leitakse sisuliselt nii, et liikmesriigis kõnealusel aastal laekunud käibemaksu netotulu kogusumma jagatakse sel aastal kohaldatud käibemaksumääraga.
- 574 Isegi kui importijad ei tasunud tolliprotseduuri 40 alusel toimunud asjaomaselt impordilt käibemaksu täies ulatuses, kuna selle impordi käibemaksuga maksustatav väärtus oli liiga madal, ei tähenda see tingimata, et see mõjutas käibemaksu netotulu.
- 575 Nimelt võivad nii importija kui ka teised asjaomaste toodete edasimüügiga tegelevad ettevõtjad nende poolt tasutud käibemaksu enne lõpptarbijale arve esitamist tagasi saada. Küsimus, kas väärtuse alahindamine, mis toimus nimetatud impordi ajal, mõjutab käibemaksu netotulu, sõltub seega lõpptarbijalt nõutavast hinnast.
- 576 Seega pelgalt selle tuvastamine, et asjaomase kauba tolliväärtus oli alahinnatud, ei tähenda tingimata, et oleks vähenenud käibemaksupõhiste omavahendite arvutamise aluseks olev maksustatav väärtus.
- 577 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kolmanda väitega nõustuda osas, milles see puudutab direktiivi 2006/112 artikli 2 lõike 1 punkti d ja artiklite 85–87 rikkumist, ning ülejäänud osa tuleb tagasi lükata.

4. ELL artikli 4 lõikest 3 tuleneva lojaalse koostöö kohustuse rikkumine

a) Poolte argumendid

- 578 Hagiavalduse nõuete teises punktis esitatud väites leiab komisjon, et kuna Ühendkuningriik ei esitanud kogu teavet, mida komisjon vajas laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa kindlaksmääramiseks, ega esitanud HMRC õigustalituse õigusliku arvamuse sisu, mida temalt taotleti, ega nende otsuste põhjendusi, millega tühistati kindlaksmääratud tollivõlad, siis on ta rikkunud kohustusi, mis tulenevad ELL artikli 4 lõikest 3 ning määruse nr 608/2014 artikli 2 lõikest 2 ja lõike 3 punktist d.
- 579 Sellega seoses heidab komisjon esiteks Ühendkuningriigile ette, et viimane keeldus esitamast koopiat HMRC õigustalituse arvamusest või mis tahes muud teavet selle õigusliku hinnangu sisu kohta, mis viis ühise tollioperatsiooni „Snake“ käigus tuvastatud tollivõlgade tühistamiseni, põhjendusega, et selline õiguslik hinnang on konfidentsiaalne ning advokaadi ja tema kliendi teabevahetuse saladusega kaitstud.
- 580 Teiseks väidab komisjon, et Ühendkuningriigi toll ei ole esitanud teavet, mida komisjoni talitused nõudsid, et määrata kindlaks laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa, mis kuulub tasumisele.
- 581 Ühendkuningriik väidab vastu, et nagu ta märkis juba kohtueelses menetluses, ei tühistatud Snake C 18 teatistega kindlaks määratud nõudeid mitte mingi õigusliku arvamuse tõttu, mida ei ole olemas, vaid otsuste alusel, mille on vastu võtnud HMRC sõltumatu teenistus, mille pädevuses on tollijärelevalve ja vaiete lahendamine tolliasjades. Nimetatud teenistus tühistas teatised neis otsustes märgitud põhjustel, mis on komisjonile edastatud.
- 582 Lisaks ei saanud see institutsioon peale väite, et komisjonile ei edastatud olematut õiguslikku arvamust, Ühendkuningriigile seoses lojaalse koostöö kohustusega üldiselt midagi muud ette heita sellel alusel, et see riik väidetavalt ei edastanud nimetatud institutsioonile kogu teavet, mis on vajalik laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa kindlaksmääramiseks.

b) Euroopa Kohtu hinnang

- 583 Sissejuhatuses tuleb märkida, et kuigi hagiavalduse nõuete teises punktis viitab komisjon lisaks ELL artikli 4 lõike 3 rikkumisele ka määruse nr 608/2014 artikli 2 lõike 2 ja lõike 3 punkti d rikkumisele, ei ole see institutsioon hagiavalduse põhjendustes selgitanud, kuidas Ühendkuningriik viimati nimetatud sätet rikkus, mistõttu tuleb nõuete selles punktis sisalduvat väidet analüüsida vaid ELL artikli 4 lõike 3 seisukohast.
- 584 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleneb ELL artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö põhimõttest, et liikmesriigid on kohustatud võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada liidu õiguse täielik toime ja tõhusus (31. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ühendkuningriik, C-391/17, EU:C:2019:919, punkt 93 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 585 Lisaks on Euroopa Kohus selgitanud, et vastavalt komisjonile ELL artikli 17 lõike 1 alusel antud aluslepingute täitmise järelevalvaja rollile on selle institutsiooni ülesanne tagada, et liikmesriigid täidaksid nõuetekohaselt oma kohustusi liidu omavahendite valdkonnas (9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 65), ning et ELL

artikli 4 lõike 3 kohaselt on liikmesriigid kohustatud hõlbustama komisjonil selle järelevalveülesande täitmist (vt selle kohta 7. märtsi 2002. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia, C-10/00, EU:C:2002:146, punkt 88).

- 586 Lisaks, kuna – nagu see on komisjoni järelevalve puhul liidu omavahendite valdkonnas liikmesriikide kohustuste nõuetekohase täitmise üle – institutsioon on suuresti sõltuv liikmesriikide esitatud andmetest, siis on liikmesriigid kohustatud andma tõendid ja muud vajalikud dokumendid mõistlikel tingimustel selle institutsiooni käsutusse, et ta saaks kontrollida, kas liidu omavahendid on neid kohustusi järgides nõuetekohaselt kättesaadavaks tehtud (vt selle kohta 7. märtsi 2002. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia, C-10/00, EU:C:2002:146, punktid 88 ja 91).
- 587 Käesolevas asjas heidab komisjon Ühendkuningriigile ette, et viimane rikkus ELL artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö kohustust, kuna see riik ei esitanud talle õigel ajal esiteks seoses Snake C 18 teatistes nõutud võlgadega kõiki arvutusi, mille edastamist komisjon korduvalt nõudis ja mis on vajalikud laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa arvutamiseks, ning teiseks HMRC õigustalituse arvamust või Snake C 18 teatiste tühistamise otsuste põhjendusi.
- 588 Selles osas on selge, et kogu kohtueelse menetluse jooksul keeldus Ühendkuningriik esitamast dokumenti, mida tema enda ametiasutused on korduvalt nimetanud „õiguslikuks arvamuseks“, põhjendusel, et see dokument on ametisaladusega kaitstud.
- 589 Komisjon selgitab, et ta palus selle dokumendi esitamist niipea, kui ta mõistis, et see sisaldab nende põhjuste õiguslikku analüüsi, mille pärast Ühendkuningriik tühistas Snake C 18 teatiseid.
- 590 Hiljem, eelkõige kontrollkäigu 18-11-1 raames, mis viidi läbi 2018. aasta aprillis, ja 22. juuni 2018. aasta vastuses ametlikule kirjale kinnitas Ühendkuningriik siiski, et sellist „õiguslikku arvamust“ ei ole olemas ning et põhjused, miks ta Snake C 18 teatiseid tühistas, olid kirjas tühistamise otsustes, mille oli vastu võtnud sõltumatu organ, st HMRC teenistus, mille pädevuses on tollijärelevalve ja vaiete lahendamine tolliasjades, menetledes nende teatiste peale esitatud vaideid. Ühendkuningriigi sõnul nähtub nendest otsustest, et nimetatud teatiseid tühistati peamiselt põhjusel, et asjaomase impordi puhul ei olnud võimalik põhjendada ühtki rahuldavat ümberhindamise meetodit.
- 591 Komisjon väidab, et kontrollkäigu 18-11-1 raames sai ta 24st Snake C 18 teatise tühistamise otsusest kuue otsuse koopia, mis ei võimaldanud tal mõista teatiste tühistamise põhjusi.
- 592 Kostja vastuses lisas Ühendkuningriik, et HMRC õigustalituse arvamus oli olemas, kuid selles ei käsitletud põhjusi, mis viisid Snake C 18 teatiste tühistamiseni, vaid see puudutas üksnes teatavate ettevõtjate suhtes algatatud likvideerimismenetlusi. Selle arvamuse suhtes kehtib siiski ametisaladuse kaitse.
- 593 Samuti tuleb esile tuua, et kohtueelses menetluses märkis Ühendkuningriigi toll, et Snake C 18 teatiste kehtivus on vaidlustatav, kuna nendes teatistes kasutati asjaomaste toodete tolliväärtuse kindlaksmääramiseks korrigeeritud keskmist hinda ja kuna nimetatud teatiseid, nagu need on asjaomastele ettevõtjatele teatavaks tehtud, ei võimaldanud tuvastada otsest seost nõutud tollimaksu ja asjaomaste üksikute tollideklaratsioonide vahel.

- 594 Samuti nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et komisjon palus korduvalt Ühendkuningriigilt üksikasjalikke andmeid Snake C 18 teatistes kindlaksmääratud nõuetega seotud arvutuste kohta, kuna need andmed olid vajalikud kontrollimaks, kas võlad kajastavad nõuetekohaselt omavahendite summasid, mis jäid teatistes osutatud impordilt laekumata.
- 595 Komisjon selgitab, et kuna tal neid andmeid ei olnud, eeldas ta – ilma et Ühendkuningriik oleks seda kohtueelse menetluse käigus parandanud –, et Snake C 18 teatistega kindlaksmääratud nõuded on arvutatud minimaalse aktsepteeritava hinna alusel ja on seega kindlaks määratud ilmselgelt liiga madalal tasemel. Seepärast nõudis ta hagiavalduses ajavahemiku 2011. aasta novembrist kuni 2014. aasta novembrini eest summasid, mis vastavad laekumata jäänud traditsioonilistele omavahenditele, mis ei ole arvutatud mitte nende teatiste alusel, vaid OLAFi-JRC meetodi järgi, võttes seega arvesse kogu impordi, mille hind oli minimaalsest aktsepteeritavast hinnast madalam, ja määrates selle väärtuseks korrigeeritud keskmise hinnaga võrdse väärtuse.
- 596 Ta seletab, et Ühendkuningriik esitas Snake C 18 teatistes kindlaksmääratud nõuetega seotud arvutuste üksikasjad lõpuks vasturepliigi lisas, mis võimaldas tuvastada, et asjaomane import oli ümber hinnatud korrigeeritud keskmise hinna, mitte minimaalse aktsepteeritava hinna alusel, ning kindlaks teha otsese seose nõutud tollimaksude ja asjaomaste üksikute tollideklaratsioonide vahel.
- 597 Kui Euroopa Kohus talle selle kohta küsimusi esitas, selgitas Ühendkuningriik, et tema ametiasutused ei keeldunud komisjonile nende arvutuste üksikasjade edastamisest pärast 2017. aasta novembri kontrollkäiku, vaid need ei olnud neile sel korral kättesaadavad. Need arvutused „leiti uuesti üles“ veidi enne kostja vastuse esitamist 2019. aasta juunis. Seejärel oli vaja palju aega ja vahendeid, et analüüsida ja töödelda kogumise käigus saadud väga suurt hulka andmeid, mistõttu Ühendkuningriik ei saanud neid enne vasturepliigi esitamist edastada.
- 598 Arvestades kõiki neid faktilisi asjaolusid ja lähtudes käesoleva kohtuotsuse punktides 584–586 viidatud kohtupraktikas tunnustatud põhimõtetest, tuleb tuvastada, et Ühendkuningriik on rikkunud ELL artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö kohustust, kuna see riik ei edastanud õigel ajal esiteks Snake C 18 teatistes kindlaksmääratud nõuetega seotud arvutuste kõiki üksikasju, mille esitamist komisjon korduvalt nõudis ja mis olid vajalikud laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa arvutamiseks, ning teiseks Snake C 18 teatiste tühistamise otsuste põhjendusi, mille esitamist komisjon samuti korduvalt nõudis.
- 599 Seevastu ei ole vaja võtta seisukohta küsimuses, kas Ühendkuningriik rikkus lojaalse koostöö kohustust, kui ta keeldus esitamast HMRC õiguslikku arvamust. Piisab nimelt, kui tõdeda, et kuna hagiavalduse nõuete teise punkti teises osas on kasutatud sidesõna „või“, siis on Ühendkuningriik igal juhul seda kohustust rikkunud, kuna ta ei esitanud õigel ajal Snake C 18 teatiste tühistamise otsuste põhjendusi.
- 600 Seega tuleb nõustuda, ilma et see mõjutaks käesoleva kohtuotsuse punktis 599 märgitud, hagiavalduse nõuete teises punktis esitatud väitega osas, milles see puudutab ELL artikli 4 lõike 3 rikkumist.
- 601 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb tuvastada, et:
- kuna Ühendkuningriik ei kajastanud raamatupidamisarvestuses tollimaksu täpseid summasid ega teinud kättesaadavaks traditsiooniliste omavahendite täpset summat seoses asjaomase

impordiga, siis on ta rikkunud kohustusi, mis tulenevad otsuse 2014/335 artiklitest 2 ja 8, otsuse 2007/436 artiklitest 2 ja 8, määruse nr 609/2014 artiklitest 2, 6, 9, 10, 12 ja 13, määruse nr 1150/2000 artiklitest 2, 6, 9, 10, 11 ja 17 ning liidu tolliseadustiku artikli 105 lõikest 3 ja ühenduse tolliseadustiku artikli 220 lõikest 1, tingituna ELTL artiklist 325, liidu tolliseadustiku artiklist 46, ühenduse tolliseadustiku artiklist 13, ÜTSi rakendussätete artikli 248 lõikest 1, LTSi rakendusmääruse artiklist 244 ning direktiivi 2006/112 artikli 2 lõike 1 punktist d ja artiklitest 85–87 tulenevate kohustuste rikkumisest;

- ja kuna Ühendkuningriik ei esitanud kogu teavet, mida komisjon vajas laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa kindlaksmääramiseks, ega esitanud kindlaksmääratud tollivõla tühistamise otsuste põhjendusi, mida temalt taotleti, siis on ta rikkunud ELL artikli 4 lõikest 3 tulenevaid kohustusi.

602 Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.

Kohtukulud

- 603 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 138 lõike 3 kohaselt jäävad kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Kohus leiab, et kohtuasja asjaolud annavad alust mõista poolelt lisaks enda kohtukulude kandmisele välja ka osa teise poole kohtukuludest.
- 604 Kuna komisjon on taotlenud kohtukulude väljamõistmist Ühendkuningriigilt ja valdavas osas on viimane kohtuvaidluse kaotanud, tuleb käesoleva asja asjaolusid silmas pidades jätta Ühendkuningriigi kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja neli viiendikku komisjoni kohtukuludest. Jätta üks viiendik komisjoni kohtukuludest tema enda kanda.
- 605 Vastavalt kodukorra artikli 140 lõikele 1, mille kohaselt kannavad menetlusse astunud liikmesriigid ise oma kohtukulud, jäävad Belgia Kuningriigi, Eesti Vabariigi, Kreeka Vabariigi, Läti Vabariigi, Portugali Vabariigi ja Slovaki Vabariigi kohtukulud nende endi kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. Kuna Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik ei kajastanud raamatupidamisarvestuses tollimaksu täpseid summasid ega teinud kättesaadavaks traditsiooniliste omavahendite täpset summat seoses teatavate tekstiiltoodete ja jalatsite impordiga Hiinast, siis on ta rikkunud kohustusi, mis tulenevad nõukogu 26. mai 2014. aasta otsuse 2014/335/EL, Euratom Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta artiklitest 2 ja 8, nõukogu 7. juuni 2007. aasta otsuse 2007/436/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta artiklitest 2 ja 8, nõukogu 26. mai 2014. aasta määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised, käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, ning muude sularahavajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete kohta (muudetud nõukogu 17. mai 2016. aasta määrusega (EL, Euratom) 2016/804) artiklitest 2, 6, 9, 10, 12 ja 13, nõukogu 22. mai 2000. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000, millega rakendatakse ühenduste omavahendite süsteemi käsitlev otsus 94/728/EÜ, Euratom, artiklitest 2, 6, 9, 10, 11 ja 17, Euroopa Parlamendi ja nõukogu**

9. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik, artikli 105 lõikest 3 ja nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. aprilli 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 648/2005), artikli 220 lõikest 1, tingituna ELTL artiklist 325, määruse nr 952/2013 artiklist 46, määruse nr 2913/92 (muudetud määrusega nr 648/2005) artiklist 13, komisjoni 2. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele nr 2913/92, (muudetud komisjoni 19. detsembri 1994. aasta määrusega (EÜ) nr 3254/1994) artikli 248 lõikest 1, komisjoni 24. novembri 2015. aasta rakendusmääruse (EL) 2015/2447, millega nähakse ette määruse nr 952/2013 teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad, artiklist 244, ning nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (muudetud nõukogu 25. juuni 2009. aasta direktiiviga 2009/69/EÜ) artikli 2 lõike 1 punktist d ja artiklitest 85–87 tulenevate kohustuste rikkumisest;

ja kuna Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik ei esitanud kogu teavet, mida Euroopa Komisjon vajab laekumata jäänud traditsiooniliste omavahendite summa kindlaksmääramiseks, ega esitanud kindlaksmääratud tollivõla tühistamise otsuste põhjendusi, mida temalt taotleti, siis on ta rikkunud ELL artikli 4 lõikest 3 tulenevaid kohustusi.

2. Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.
3. Jätta Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja neli viiendikku Euroopa Komisjoni kohtukuludest.
4. Jätta üks viiendik Euroopa Komisjoni kohtukuludest tema enda kanda.
5. Jätta Belgia Kuningriigi, Eesti Vabariigi, Kreeka Vabariigi, Läti Vabariigi, Portugali Vabariigi ja Slovaki Vabariigi kohtukulud nende endi kanda.

Allkirjad